

ΝΙΚΟΛΑΕΤΤΑ ΖΑΚΥΝΘΙΝΟΥ - ΞΑΝΘΗ

ΕΠΙΘΑ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΕΣ:
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ - ΒΑΛΕΝΤΙΝΗ
ΚΑΡΘΟΥΝΤΖΗ
ΕΙΡΗΝΗ ΚΛΑΜΠΑΤΣΕΑ

ΣΥΜΒ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΒΑΣΙΛΑΤΟΣ

“ΑΝΟΙΞΤΕ ΤΗΝ ΠΟΛΗ!”

Η ΈΝΩΣΗ ΤΟΥ ΛΟΦΟΥ ΤΟΥ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ
ΜΕ ΤΟ ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΑΣΤΥ. ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΝΑ
ΡΕΘΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

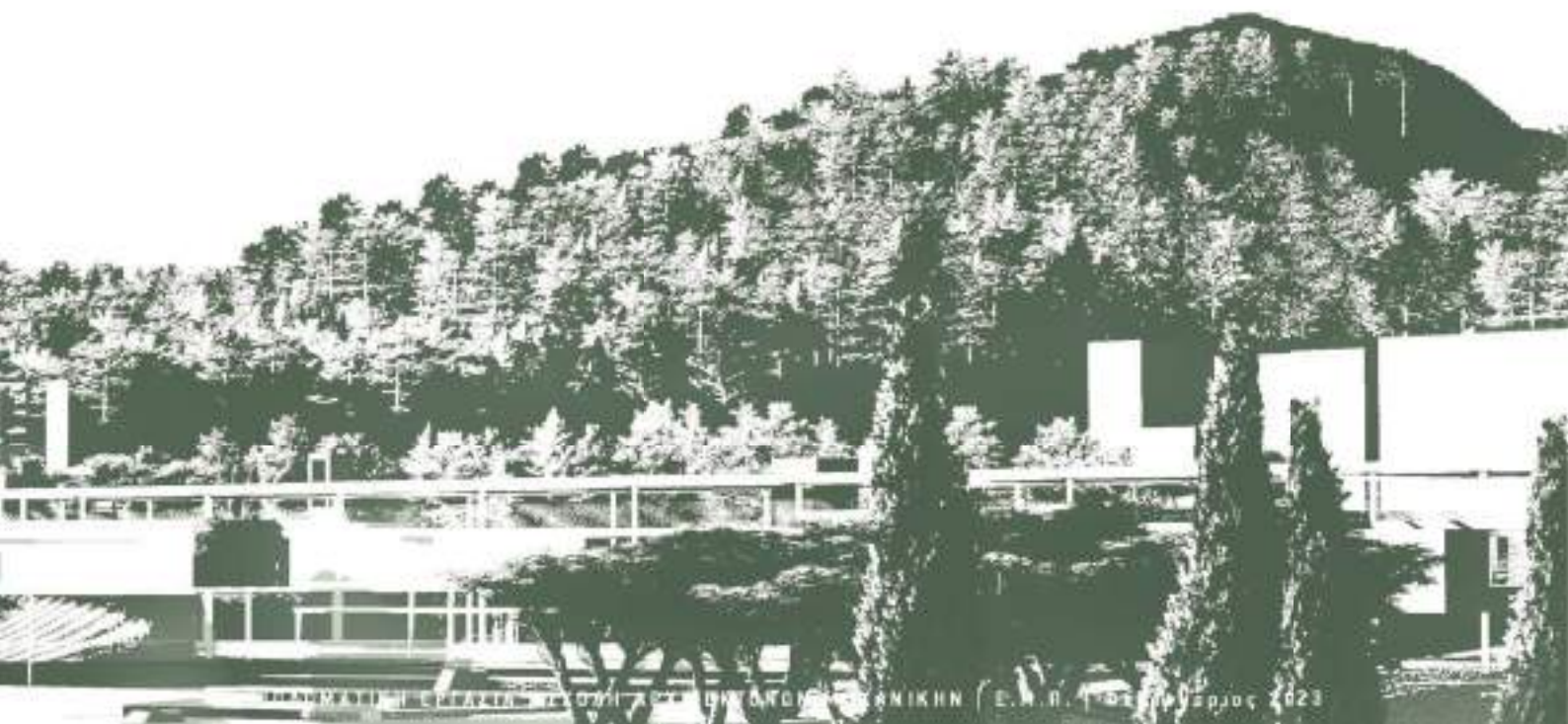
-

Ε.Μ.Π.

Σχολή
Αρχιτεκτόνων
Μηχανικών

-

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2023

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
01. ABSTRACT - ΠΕΡΙΛΗΨΗ	6
02. ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΠΟΥ - ΕΝΑΥΣΜΑ	8
B. ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΛΗΣ - ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ	
03. ΧΑΡΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ	18
04. ΧΑΡΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΑΘΗΝΑΣ	20
05. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ	22
06. ΧΑΡΤΗΣ ΛΟΦΩΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ	24
07. ΧΑΡΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΛΗΣ & ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ	26
08. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΛΗΣ & ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ	28
Γ. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	
09. ΧΑΡΤΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΛΟΦΟ	32
10. ΧΑΡΤΗΣ ΜΜΜ	34
11. ΧΑΡΤΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΟΦΛΙΩΝ	36
12. ΧΑΡΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	38
13. Η "ΑΟΡΑΤΗ ΔΙΑΓΩΝΙΟΣ"	40
14. ΤΟΠΟΣ & ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ - ΤΟΜΗ ΣΤΗ Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ	42
15. MENTAL MAPPING	50
16. ΧΑΡΤΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ	52
Δ. ΠΡΟΘΕΣΗ - ΣΤΟΧΟΙ	
17. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ	56
Ε. ΠΡΟΤΑΣΗ	
18. ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	64
19. ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ - ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ	66
20. ΤΟΜΕΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ 1:500 - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ	70
21. ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ & ΑΣΤΙΚΟΥ	72
22. ΠΡΟΠΛΑΣΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	74
23. ΑΝΟΙΧΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΦΥΣΗΣ & ΠΟΛΗΣ	78
24. ΚΑΤΟΨΕΙΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ 1:500	80
25. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ LYNCH	90
26. ΚΑΤΟΨΕΙΣ ΔΙΑΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ ΟΨΗ 1:200	92
27. ΕΓΚΑΡΣΙΕΣ ΤΟΜΕΣ 1:200	98
28. ΟΙ 3 ΕΝΟΤΗΤΕΣ & ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ	100
29. Η ΙΔΕΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΤΟΜΗ 1:50	122
30. ΠΡΟΤΑΣΗ - ΠΡΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	126
31. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	147

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ABSTRACT

Modern cities raise requests for a vivid and active life in public places; on roads, in open squares and vivacious green enclaves. They claim rights on free expression and strive for socio-political fermentation, on grounds that introduce the sense of belonging and co-shaping.

This diploma thesis discusses how **Architecture and Loci can emancipate** our empirical experience in metropolises, shape opinion and reflection on modern societies, through Matter, Art and Education, but also teach that inhabiting the city or nature, apart from being civil and cultural, **is common and Political**.

The strategic selection of a site that constitutes a hybrid field of an urban and natural environment and that stimulates the interaction and convergence of the elements above, will enable the expatiation of the theoretical inquiries in space and place. The starting point of the research was Lycabettus, a hill with urban characteristics and an inextricable association with the Athenian city and the Attic basin, which manifests the changes in the correlation of the triptych human-city-nature. Consequently, the study area is located on the foothills of Lycabettus - at the nodal point where city and topography intersect. More precisely, the neighborhood of "Kountouriotika" combines residential, administrative, social and educational uses, diverse urban scales, high density areas, along with public inactive landfills, but also lays on composite historical strata in the urban grid, correlated with a late national historical period of Greece.

The twofold approach of the architectural proposition endorses, on the one hand, the development of an **open urban system**, compliant to the initiatory principle of the direct connection of two neighborhoods and two topographies, and on the other hand, the **permeation and diffusion of Lycabettus hill** and the extrication of its lands up to the limit of Alexandras Avenue:

Regarding the urban system, a linear, multi-leveled filter, an ephemeral construction, perfused by the horizontal eye, works on considerable levels. It connects the urban neighborhoods and their epicenters that have been separated, on account of the road axis, while reconstructing a new topography, though a Cartesian kinetic system, alternates variegated circulation, educational and cultural uses, outlines a horizon and forms a permeable front for the city and its open spaces, which lay on the virtue of the untethered descending of the hill. In an open discourse to this, the flow of the natural soil; namely, of the free topography, is unfolding either to the extent of the urban margins (configurations for the new urban transitional scale), or in concave hearts of social stimulation (open-air theaters), or to the recommended central square of Alexandras, as an estuary of the cultural activities, originating from the spacial mesh (exhibitions, recreation, Museum of the Immigrant World). The square of Alexandras, an open wide park that promotes social mingling, advances the plantation of Lycabettus, unfolding the topography; the mold, or the materia prima of the urban environment.

To recapitulate, **a new Topos of multiple encounters** is being born, pledged to the citizens, that attempts to bridge the different circumstances - urban or not -, to create common spaces and ways for heterogeneous identities to exist and to offer various empirical experiences, through a filter-regulator of the relationship between the city and nature.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι σύγχρονες πόλεις εγείρουν έντονα αιτήματα για μία ζωνηρή και ενεργή κατοίκηση στο δημόσιο χώρο: σε δρόμους, ανοιχτές πλατείες και ζωντανούς θύλακες πρασίνου. Διεκδικούν δικαιώματα πάνω στην ελεύθερη έκφραση και τη κοινωνικοπολιτική ζύμωση, μέσα από κοινές διαδικασίες, σε τόπους που συγχρόνως συστήνουν την αίσθηση του ανήκειν και του συνδιαμορφώνειν.

Αυτή η διπλωματική πραγματεύεται το πως η **Αρχιτεκτονική και ο Τόπος μπορούν να χειραφετήσουν** τη βιωματική μας εμπειρία στις πόλεις, να διαμορφώσουν άποψη και σκέψη για τη σύγχρονη κοινωνία, μέσω της Ύλης, της Τέχνης και της Εκπαίδευσης, αλλά και να διδάξουν πως η κατοίκηση στο άστυ και τη φύση, εκτός από πολιτιστική και πολιτισμική, είναι από κοινού και Πολιτική.

Η στρατηγική εύρεση και επιλογή του κατάλληλου τόπου, ο οποίος να συνιστά ένα πεδίο μεταίχμιο φύσης και πόλης και να φέρνει σε επαφή, σε αλληλεπίδραση και ζύμωση τα ανωτέρω στοιχεία, προάγει την διερεύνηση των παραπάνω θεωρητικών ερωτημάτων σε χώρο. Αρχικά, πρώτη πηγή διερεύνησης συντέλεσε ο Λυκαβηττός: ένας αστικός λόφος, άρρηκτα συνδεδεμένος με την πόλη των Αθηνών και το αττικό λεκανοπέδιο, ο οποίος καταδεικνύει ανά τα χρόνια τις μεταβολές στη συσχέτιση μεταξύ ανθρώπου, πόλης και φύσης. Η περιοχή μελέτης που επιλέχθηκε, τοποθετείται στους πρόποδες του λόφου - σε κομβικό σημείο τομής πόλης και τοπογραφίας - και πιο συγκεκριμένα, στη γειτονιά των Κουντουριώτικων, που συνδυάζει οικιστικές, διοικητικές, κοινωνικές και Εκπαιδευτικές χρήσεις, ετερόκλητες αστικές κλίμακες, πυκνή δόμηση και ελεύθερους αδρανοποιημένους χώρους αλλά πατάει πάνω και σε σύνθετα ιστορικά στρώματα στον ιστό της πόλης, έντονα συνδεδεμένα με μία ύστερη ιστορική περίοδο της Ελλάδος.

Η διττή φύση της αρχιτεκτονικής πρότασης προϋπαντεί αφενός τη δημιουργία ενός **ανοικτού συστήματος πόλεως**, με βασική συνθετική αρχή την απευθείας ένωση δύο γειτονιών και δύο τοπογραφιών, και αφετέρου τη διάχυση του λόφου του Λυκαβηττού και την απελευθέρωση των εδαφών του μέχρι τη Λ. Αλεξάνδρας:

Από τη μία, ένα επίμηκες πολυεπίπεδο φίλτρο, μία εφήμερη κατασκευή που διατρέχεται από οριζόντιες θεάσεις, είναι μία οντότητα που λειτουργεί σε πολλαπλά επίπεδα. Ενώνει τις αστικές γειτονιές που χωρίζει η Λ. Αλεξάνδρας, κατασκευάζει μία νέα τοπογραφία μέσα από ένα καρτεσιανό κινητικό σύστημα, εναλλάσσει στο χώρο κυκλοφορίες, εκπαιδευτικές και πολιτιστικές χρήσεις, διαμορφώνει έναν οριζοντα και ένα διαμπερές μέτωπο αναφοράς της πόλης και των υπαίθριων διαμορφώσεων, οι οποίες κινούνται με βάση την ελεύθερη ροή, το κατέβασμα του λόφου του Λυκαβηττού. Από την άλλη, η ροή του λόφου, - της ελεύθερης τοπογραφίας δηλαδή- διαμορφώνεται είτε σε σχέση με τα όρια των αστικών περιοχών (διαμορφώσεις νέας αστικής κλίμακας μετάβασης), είτε σε κοίλες εστίες υπαίθριων συνευρέσεων (υπαίθρια θέατρα), είτε στην προτεινόμενη κεντρική πλατεία Αλεξάνδρας, ως εκβολή των δραστηριοτήτων που εκκένονται από το χωρικό πλέγμα (εκθέσεις, αναψυχή, Μουσείο του Προσφυγικού κόσμου). Η Πλατεία Αλεξάνδρας, εξελισσόμενη σε ένα ευρύ πάρκο που συνεχίζει τη βλάστηση, επιτρέπει την κοινωνική συνεύρεση και μίξη και ξεδιπλώνει το ανάγλυφο του εδάφους: το εκμαγείο ή αλλιώς, την πρώτη υπόβαση του άστεως.

Δημιουργείται, έτσι, ένας **νέος Τόπος πολλαπλών συναντήσεων** για τους κατοίκους της πόλης, που έρχεται να «γεφυρώσει» τις διαφορετικές αστικές ή μη συνθήκες, να δημιουργήσει κοινούς τόπους και τρόπους ανάμεσα σε ετερογενείς ταυτότητες και να προσφέρει ποικίλες βιωματικές εμπειρίες, μέσα από ένα «φίλτρο» ρύθμισης της σχέσης λόφου-πόλης.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΠΟΥ - ΕΝΑΥΣΜΑ

Γ Ε Ν Ι Κ Α

Ο Λυκαβηττός, ως μέρος της αττικής τοπογραφίας και των χαρακτηριστικών που αυτή φέρει, είναι αδιάσπαστο κομμάτι της πόλεως των Αθηνών. Συνδέεται άμεσα με τα πολιτιστικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του Τόπου ανά τους αιώνες και φανερώνει τις μεταβολές στη σχέση μεταξύ ανθρώπου-πόλης-φύσης. Ως το αστικό δάσος της πρωτεύουσας, συνεισφέρει στην ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας της πόλης, ενώ ως κοινός αστικός πόρος, μπορεί να παρέχει πολλά οφέλη στους Αθηναίους και τους επισκέπτες, με τρόπο βιώσιμο, σύγχρονο και στα πλαίσια μίας αστικής οικολογίας.

Η ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ
ΥΠΕΡΤΟΠΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ
ΤΟΥ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ
ΓΙΑ ΤΗ ΠΟΛΗ.

Δ Ι Π Ο Λ Ο Π Ο Λ Η - Λ Ο Φ Ο Σ

(α ν θ ρ ω π ο γ ε ν έ ς -
φ υ σ ι κ ό τ ρ ο π ο)

Η σχέση λόφου και πόλης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη. Ο Λυκαβηττός αποτελεί το πλέον διακριτό και χαρακτηριστικό γεωγραφικό τοπόσημο της Αθήνας. Η μορφολογική εξέλιξη του Λυκαβηττού, ιστορικά, αποκαλύπτει και την εξέλιξη του τρόπου κατοίκησης στη πόλη. Η ίδια η φύση του λόφου έχει ενσωματώσει το δίπολο ενός πολύμαχου αγώνα μεταξύ ανθρώπου και φύσης, ανά το πέρασμα του χρόνου. Αποτελεί ένα φυσικό περιβάλλον, που έχει δημιουργηθεί όμως μετά από ανθρωπογενή δραστηριότητα, αναζητώντας μία νέα ταυτότητα στο σώμα της πόλης. Γεννά, λοιπόν, νέα ερωτήματα για τη σύγχρονη κατοίκηση στις πόλεις, τη σχέση ανθρωπογενούς και φυσικού τόπου, την αισθητική της σύγχρονης ζωής καθώς και την πολιτιστική, πολιτισμική και εν τέλει, πολιτική κατοίκηση στον τόπο αυτό.

Η ΟΡΑΜΑΤΙΚΗ ΠΤΥΧΗ
ΤΟΥ ΛΟΦΟΥ, ΜΙΑ
ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΠΟΛΗ.

ΑΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ

Στην εποχή της απότομης διαπολιτισμικής εγγύτητας, η συζήτηση γύρω από τις πόλεις και τα οράματα τους αρθρώνεται πλέον πάνω στην έννοια της «ταυτότητας». Όπως χαρακτηριστικά διατυπώνεται στο ερευνητικό έργο του ΕΜΠ, «η πολιτιστική σημασία της πόλης των Αθηνών και η δυνατότητα συσχέτισής της με το λόφο του Λυκαβηττού, αποτελεί, πέρα από κάθε άλλο συγκριτικό πλεονέκτημά του, το ισχυρότατο χαρακτηριστικό του».

Π Ο Λ Ι Τ Ι Σ Τ Ι Κ Η ,
Π Ο Λ Ι Τ Ι Σ Μ Ι Κ Η
Κ Α Ι Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Κ Η Σ Η Μ Α Σ Ι Α .

Ο Λυκαβηττός είναι αστικός. Έχει αστική σημασία και υπερτοπική εμβέλεια. Αναφέρεται σε και κατοικείται από τους ίδιους τους κατοίκους της πόλης και δεν ανήκει στο παρελθόν του, ούτε σε κάποια συμβολικής ή ιστορικής σημασίας αφήγηση, αλλά σε αυτή που γράφουν οι ίδιοι οι κάτοικοί του.

Τα τελευταία χρόνια, ως δημόσιος χώρος αναψυχής, απόλαυσης της φύσης που φιλοξενεί πολιτιστικά δρώμενα, έχει κατακτήσει δεσπόζουσα θέση στη συλλογική συνείδηση των Αθηναίων πολιτών. Συνιστά μία **αστική κατάκτηση**.

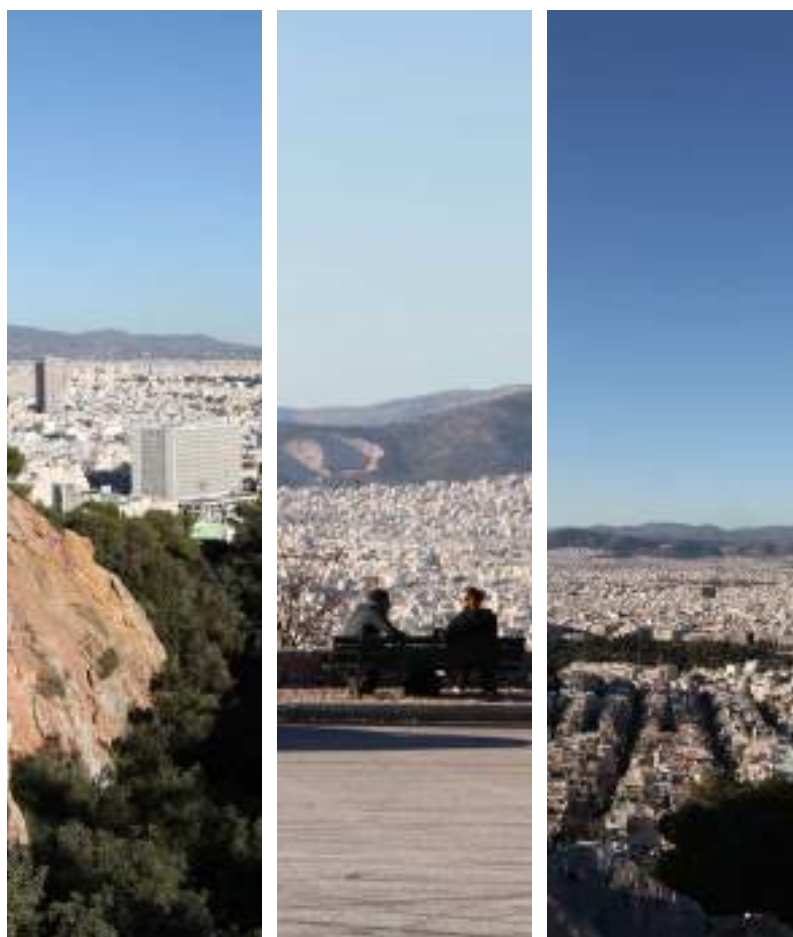

Ο λόφος, με τις διαφορετικές τοπικότητές του, λειτουργεί σε χρόνο και σε χώρο. Από τη μία, ενσωματώνει το παρελθόν στο σώμα του – διαθέτοντας τα ίδια του τα σπλάχνα για το χτίσιμο των γειτονιών της νέας πρωτεύουσας, ζει στο παρόν με τη καθημερινή βίωσή του και αφουγκράζεται το μέλλον στις ακρογωνιαίες κορυφές του. Από την άλλη, η εποπτική του ιδιότητα – η δυνατότητα σύλληψης της μορφολογίας του εδάφους του λόφου, αλλά και της ευρύτερης πόλης, η παρατήρηση της ζωής σε αυτή και του ανθρωπογενούς μορφώματος που απλώνεται στο αττικό λεκανοπέδιο – έχει βαθειά εκπαιδευτική σημασία, διδάσκοντας νοήματα για την ίδια τη φύση του ανθρώπου και του πολιτισμού.

*συλλογική συνείδηση | ενδοσκόπηση | κάθαρση | συνειδητότητα |
συνύπαρξη | δημοκρατία | ελευθερία*

Η λειτουργία του δεν συνδέεται μόνο με την καθημερινότητα αλλά με αυτές τις στιγμές ενδοσκόπησης ή και λύτρωσης όπου ο άνθρωπος ξαναβρίσκει τον εαυτό του και συλλαμβάνει την ύπαρξή του ως μέρος ενός ευρύτερου συνόλου. Αντιλαμβάνεται τη συγχρονικότητα της πόλης, το πώς δηλαδή λειτουργεί ως οργανισμός, ως προιον ταυτόχρονων ενεργειών στον κατά τα φαινόμενα στατικό χώρο. Στη πόλη αποκτάς έναν ρόλο στο έργο ενώ στο λόφο είσαι θεατής. Αυτή η απομάκρυνση πέρα από χωρική είναι και χρονική. Βαρυτικό πεδίο. Δημιουργείται ένας δημόσιος χώρος αστικότητας για όλες τις ηλικίες, που συμβάλλει στη **συλλογική συνείδηση της πόλης**, απαλλαγμένος από περιττά στοιχεία.

Μέσα από μια πολυεπίπεδη έρευνα και ανάλυση, έγινε εμφανές ότι δεν πρόκειται μόνο έναν λόφο στο αττικό λεκανοπέδιο με αστικά χαρακτηριστικά, αλλά για μία **αστική κατάκτηση**: έναν Τόπο που συγκεντρώνει ίχνη της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Αθήνας, που ταυτόχρονα δύναται να λειτουργήσει ως ένας οραματικός πνευματικός τόπος συνάντησης και να συστήσει, εν τέλει, ένα τοπίο με παιδευτική αξία για τον άνθρωπο. Ωστόσο, η συνθήκη αυτή δεν βρίσκει τόπο και τρόπο ανάπτυξης ενώ ο χώρος εν μέρει αδρανοποιημένος λόγω της αδυναμίας άμεσης προσβασιμότητας και της έλλειψης ουσιαστικής σύνδεσης του λόφου με τη πόλη.

ΤΟ

ΚΑΤΩΦΛΙ

Αφού πλέον έχουμε συνειδητοποιήσει την αξία του λόφου του Λυκαβηττού για την πόλη των Αθηνών, βρισκόμαστε στην κρίσιμη χρονική στιγμή όπου οι διάφοροι φορείς καλούνται να δώσουν απάντηση στο ζήτημα Λυκαβηττός και στην «αξιοποίησή» του, προς όποια κατεύθυνση εναπόκειται ο εκάστοτε κρατικός φορέας. Αφενός, αφορμή αποτελεί η απομάκρυνση του γηπέδου του Παναθηναϊκού από τη Λ. Αλεξάνδρας και η πρόταση για τη "Διπλή Ανάπλαση", έργο που, εκτός των άλλων, προτείνει τη μετατροπή του οικοπέδου που θα απελευθερωθεί, σε πάρκο πυκνής βλάστησης.

Η ΒΙΩΣΗ ΤΟΥ ΛΟΦΟΥ
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΠΟΛΗ

Στην ουσία όμως, τίθενται ποικίλα ερωτήματα που θα καθορίσουν το ρόλο του μέσα στη πόλη και ουσιαστικής απόδοσής του στους κατοίκους, χρήστες και επισκέπτες μέσα από την απελευθέρωση των ορίων και ενοποίηση του με τη πόλη, αξιοποίηση αυτού του ιδιαίτερου μεικτού-μεταιχμιακού χαρακτήρα που συνδυάζει ύλη, φύση και πόλη, στρώματα ιστορίας και πολιτισμού, οράματος και εκπαιδευτικής δραστηριότητας καθώς και πολιτικής ενέργειας, η οποία λαμβάνει χώρα στα φυσικά εδάφη αυτού του λεκανοπεδίου, αυτού του πολιτισμού.

Ουσιαστικά, τίθεται το ερώτημα της Ταυτότητας του λόφου, με πρωταρχική και απαραίτητη προϋπόθεση το άνοιγμά του προς τη πόλη και η δημιουργία εισόδου και μετάβασης σε αυτόν. Δηλαδή, αναζητείται το κατώφλι του Λυκαβηττού.

Στο σημείο ένωσης της πόλης με το λόφο - ενός δομημένου πολεοδομικού συστήματος με το φυσικό χάος του λόφου -, σε πεδίο συνάντησης διαφορετικών τοπογραφιών και ιστοριών, όπου συγκρούονται οι υπερτοπικές ποιότητες με τις τοπικές ιδιοσυγκρασίες, σε αυτό τον μεταίχμιο Τόπο συνάντησης, επιλέγω να δημιουργήσω **ένα Ρέον Πολιτιστικό Τοπίο**, όπου Ύλη, Εκπαίδευση και Πολιτισμός έρχονται να σμίξουν και να παράξουν ένα νέο Πνεύμα και μια σύγχρονη Ιδέα για τη Πόλη.

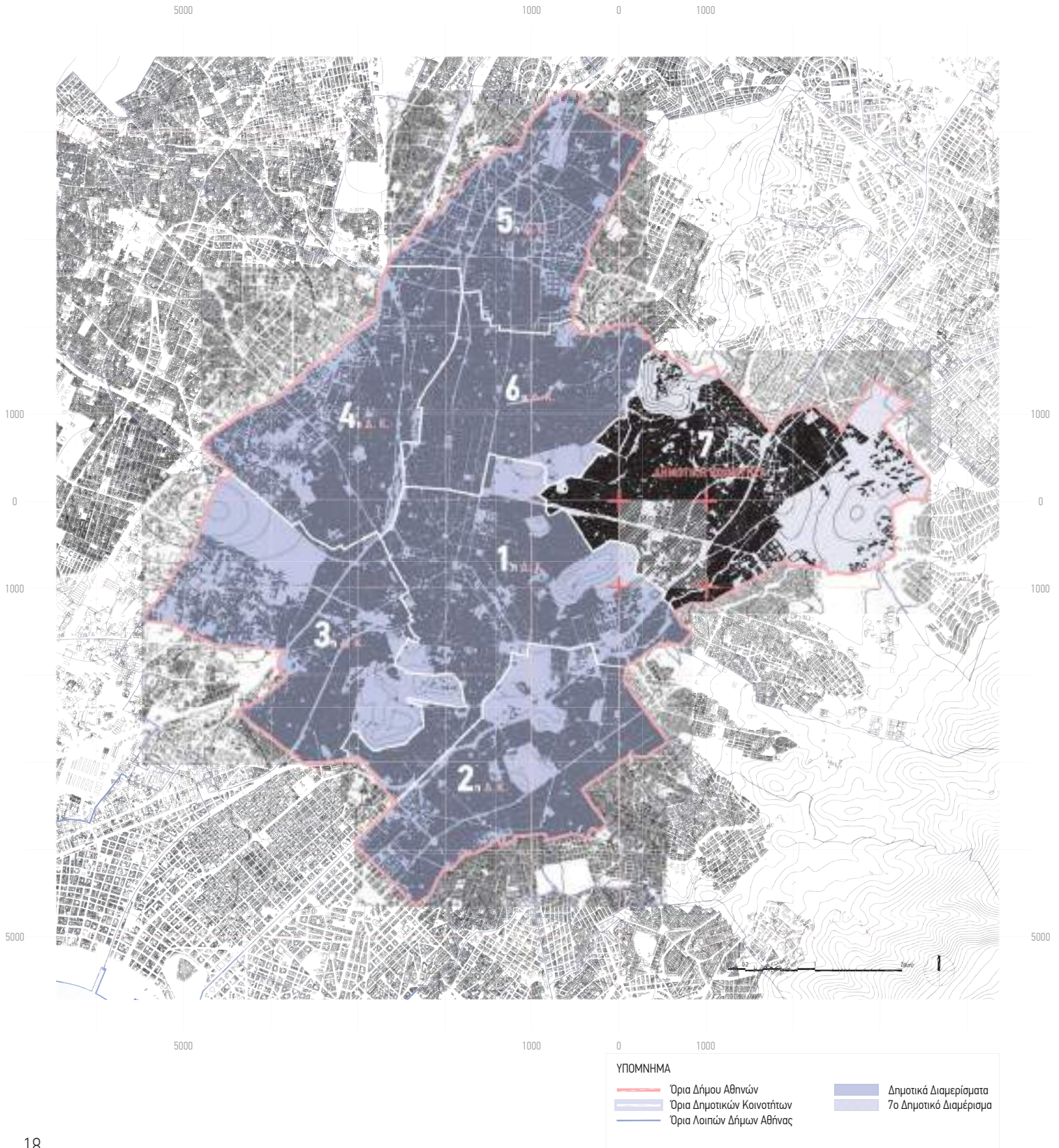

Β. ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΛΗΣ - ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΧΑΡΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 25.000

Το οικόπεδο τοποθετείται στο δήμο Αθηναίων, ανάμεσα στην 7η και τη 1η Δημοτική Κοινότητα. Πρόκειται για δύο περιοχές με διαφορετική ιστορία, χρονολογία ανάπτυξης, πολεοδομική συγκρότηση, χρήση κ.ο.κ.. Η ειδοποιός διαφορά αυτών των Δημοτικών κοινοτήτων είναι η ιστορία που τις χαρακτηρίζει. Αν θεωρήσουμε πως η 1η Δημοτική κοινότητα αναφέρεται στην αρχαιότητα, την πρώιμη δηλαδή ιστορία της Ελλάδος και την πρώτη ανάπτυξη της πόλεως των Αθηνών, τότε η 7η Δημοτική κοινότητα συνδέεται με μία ύστερη ιστορία της Ελλάδος, αυτή του 20ου αιώνα, της καταστροφής της Μικράς Ασίας, των Προσφυγικών, της αστικοποίησης της πόλης (κράτος δικαίου, πρόνοια, συνταγματικοί νόμοι, φορείς) και μετατροπής της στη μορφή που γνωρίζουμε σήμερα.

Πιο συγκεκριμένα, το οικόπεδο παρέμβασης βρίσκεται στη περιοχή Κουντουριώτικα, η οποία σχίζεται από τη Λ. Αλεξάνδρας. Δημιουργούνται έτσι δύο γειτονιές, η πάνω των Αμπελοκήπων όπου φύτευται στους πρόποδες των Τουρκοβουνίων και την κάτω του Κολωνακίου/Μέγαρο Μουσικής, όπου αγκαλιάζει το λόφο του Λυκαβηττού και συνορεύει με το κέντρο της Αθήνας. Επιπλέον, τα Κουντουριώτικα ορίζονται έντονα και από τους δύο μεγάλους άξονες της πόλης, την εγχάρακτη Αλεξάνδρας και την οφρυωτή Βασ. Σοφίας. Αν πάμε πίσω στην ιστορία της πολεοδόμησης της Αθήνας, αυτή ορίζει πως, μετά τη χάραξη του ιστορικού και εμπορικού Τριγώνου στο κέντρο της πόλης, η δεύτερη απόπειρα επέκτασης της πόλης, περιελάμβανε αυτές τις δύο λεωφόρους, ως πλέον σημαντικές αρτηρίες που διοχετεύουν την κίνηση της πόλης, από τα βόρεια στο κέντρο. Πάνω σε αυτές τις λεωφόρους, αφενός τοποθετήθηκαν σημαντικά κτήρια υποδομής της πόλης (τα Δικαστήρια του Άρειου Πάγου, Το Μέγαρο Μουσικής, το Γήπεδο του Παναθηναϊκού, τα Προσφυγικά, κήποι, πρεσβείες νοσοκομεία, κρατικές υποδομές κ.ο.κ.) και αφετέρου εγκαταστάθηκε μεγάλο μέρος του πληθυσμού της Αθήνας, που σήμερα συμπληρώνουν τουλάχιστον 3 γενιές κατοίκησης στον τόπο αυτό. Επομένως, αυτή η ύστερη ιστορία της Ελλάδος χαραζείται και στους άξονες της πρωτεύουσας, Αλεξάνδρας και Βασ. Σοφίας, όπου χαρακτηρίζουν σε μεγάλο βαθμό τη περιοχή μελέτης.

7η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ - ΟΙ ΣΥΝΟΙΚΙΕΣ
ΚΑΙΜΑΚΑ 1 : 15.000

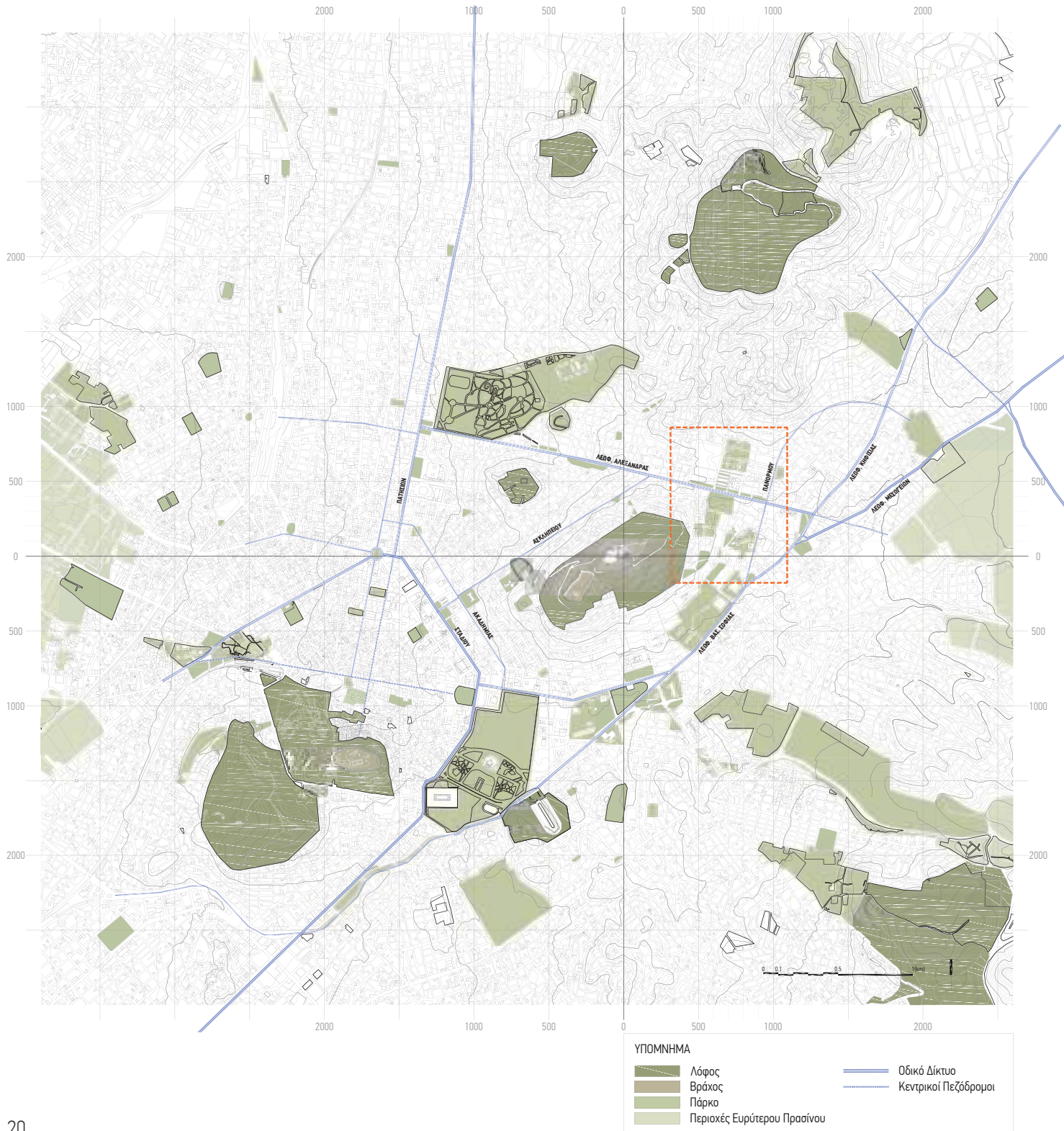
ΥΠΟΜΝΗΜΑ			
	Όρια 7ης Δημοτικής Κοινότητας		Δομημένο Περιβάλλον
	Όρια Δημοτικών Συνοικιών		Περιοχή Διερεύνησης
	Οδικές Αρτηρίες		
	Ισούψεις Καμπύλες (ανά 50m)		

ΧΑΡΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 15.000

Αρχικά, η μελέτη της πόλης των Αθηνών σε σχέση με το φυσικό χώρο και τα πράσινα, καθώς και του χαρακτήρα που αυτά διαθέτουν, ήταν ένα από τα βασικά εργαλεία κατανόησης της συσχέτισης μεταξύ τους. Συντέλεσε όμως ουσιαστικά στην εύρεση της περιοχικής επέμβασης αλλά και την επίλυση της σχεδιαστικής πρότασης.

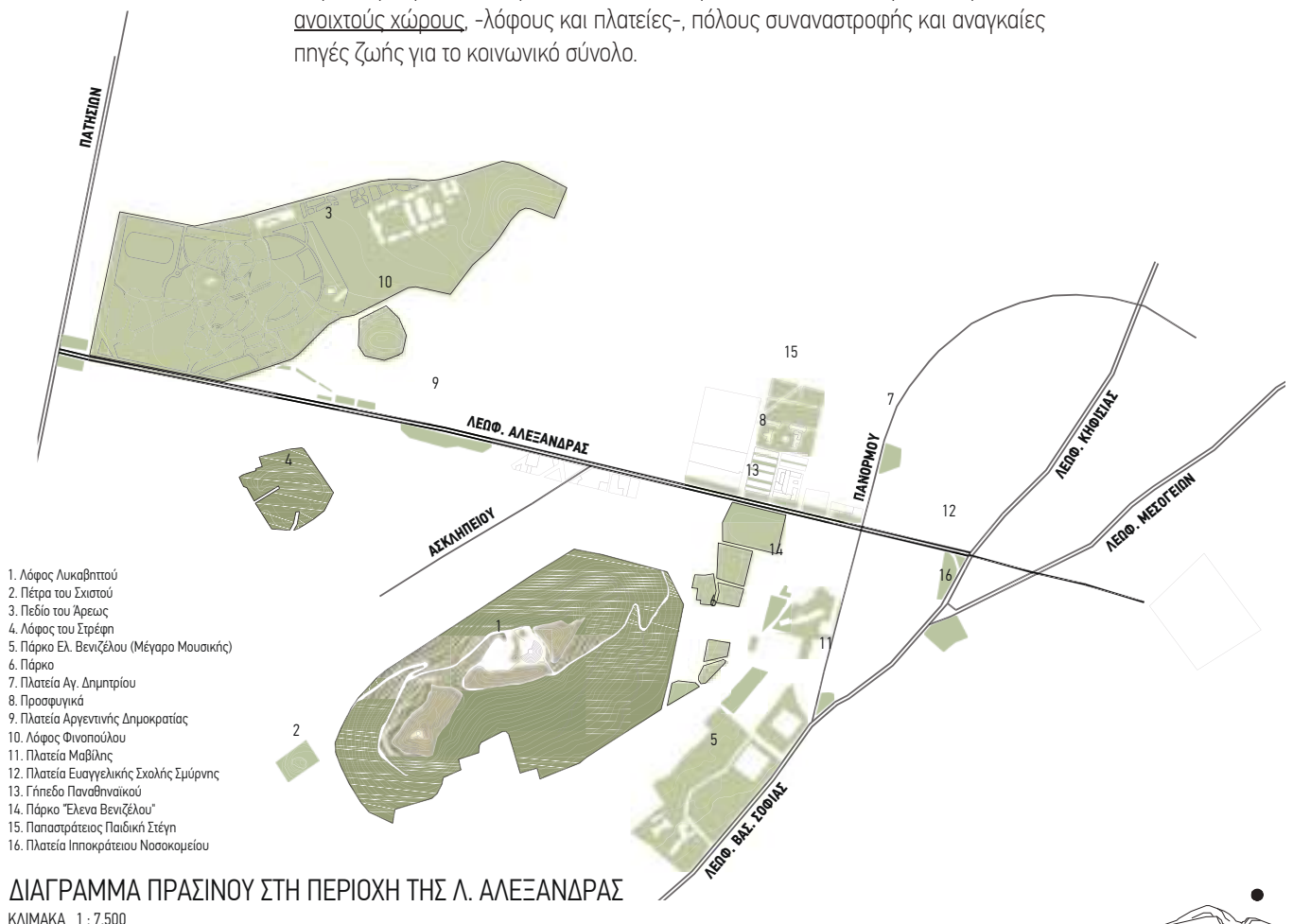
Μία από τις πρώτες παρατηρήσεις που έγιναν είναι πως στην Αθήνα, τα πράσινα και οι ελεύθεροι χώροι, δεν είναι απλά εξάρσεις της τοπογραφίας ή χώροι που απλά δεν οικοδομήθηκαν. Αποτελούν **δομικά κενά** και **μέρη ενός αστικού συστήματος** που χρειάζεται την εκτόνωση και το φυσικό, ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει με όρους βιωσιμότητας, κοινωνικής και περιβαλλοντικής αειφορίας. Οργανώνονται σε άξονες και συνδέονται με τη βοήθεια αυτών· ή αντίστροφα, η πόλη φύεται γύρω από τις πτυχώσεις του εδάφους (τους λόφους και τις κοιλάδες) και χαράσσεται σύμφωνα με αυτές. Σίγουρα, τα κενά αυτά δεν αποτελούν μία συνέχεια στο πυκνό αστικό πλέγμα, παρά μόνο στην απομακρυσμένη και οριζόντια ανάγνωση της τοπογραφίας του αττικού λεκανοπεδίου με το βλέμμα.

Ο λόφος του Λυκαβηττού, με έκταση 442,8 στρεμμάτων, αποτελεί τον μεγαλύτερο πνεύμονα αστικού δάσους (το Πεδίο του Άρεως έχει έκταση 230 στρεμμάτων και ο Εθνικός κήπος 150,8). Ως το κυρίαρχο αστικό δάσος του κέντρου της πόλης, ο Λυκαβηττός συμβάλλει στον μετριασμό των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής και μπορεί να συνεισφέρει στην ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας της πόλης, ενώ ως κοινός αστικός πόρος μπορεί να παρέχει πολλά οφέλη στους αθηναίους και τους επισκέπτες του με τρόπο βιώσιμο, σύγχρονο, και στο πλαίσιο μιας αστικής οικολογίας.

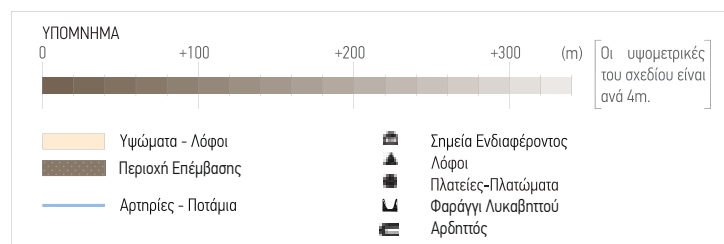
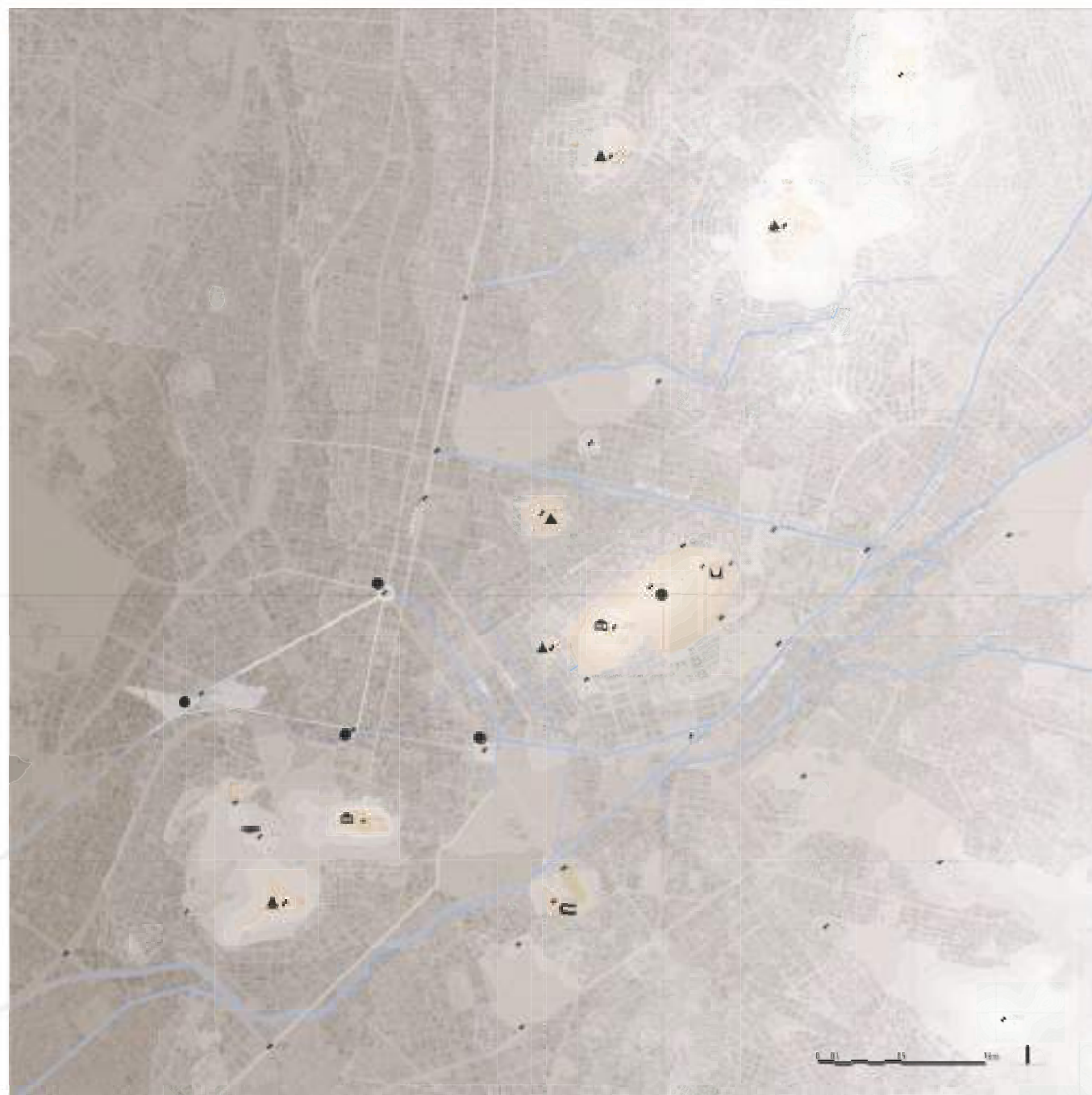
Στο διάγραμμα που ακολουθεί, εντοπίζεται ακριβώς η σχέση μεταξύ φυσικού και αστικού ιστού. Παρατηρούμε πως οι ελεύθεροι πράσινοι χώροι, αποκόμματα μίας ελεύθερης τοπογραφίας που κάποτε έρρεε στο αττικό πεδίο, συμμορφώνονται στον αστικό ιστό και αρχίζουν και οργανώνονται εκ νέου, βάσει των κεντρικών οδικών αξόνων του. Για παράδειγμα, διαφαίνεται έντονα πως ο Λυκαβηττός (λόφος) αρχίζει και αποκτά σύνδεση με το Πεδίο του Άρεως (πάрко), λόγω της άμεσης σύνδεσής του με αυτό, μέσω της Λ. Αλεξάνδρας.

Επιπλέον, αν εστιάσει κανείς στην περιοχή γύρω από το Λυκαβηττό, θα παρατηρήσει σε δεύτερη φάση πως η βορειο-ανατολική πλευρά του λόφου – η «πίσω» μεριά, που προσανατολίζεται αντίθετα από το κέντρο της πόλης – διαθέτει αρκετούς ανοιχτούς χώρους ή χώρους κοινόχρηστου πρασίνου, οι οποίοι όμως, μετά από επιτόπια έρευνα, παρουσιάζουν παραδόξως ασυνέχειες τόσο σε σχέση με το σώμα του λόφου, όσο και με αυτό της πόλης. Συμπεραίνουμε, λοιπόν, πως ενώ η συνδεσιμότητα και η προσβασιμότητα είναι απαραίτητα στοιχεία σε ένα αστικό περιβάλλον, η έλλειψη συνέχειας, οπτικής αλλά και χωρικής σε μία μικρότερη κλίμακα μπορεί να απομονώσει και να αδρανοποιήσει ολόκληρους δημόσιους ανοιχτούς χώρους, -λόφους και πλατείες-, πόλους συναστροφής και αναγκαίες πηγές ζωής για το κοινωνικό σύνολο.

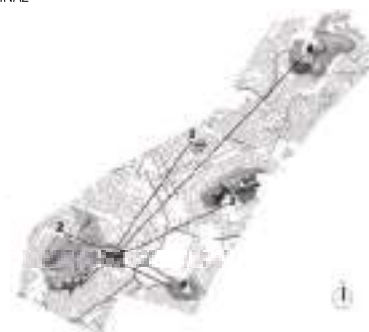
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 15.000

ΟΙ ΕΠΤΑ ΛΟΦΟΙ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

1. Φιλοπάπου
2. Ασπεροσκοπείο
3. Λικαβητός
4. Αρδιστός
5. Στρέφης
6. Τουγκροβούνια
7. Ακρόαλη

Ο Γεωγραφικός χάρτης της Αθήνας καταδεικνύει τη σχέση που αποκτά η πόλη με την τοπογραφία της.

Παρατηρούμε διάφορους κανόνες οργάνωσης της πόλης. Αρχικά, σε ευρύτερη κλίμακα, θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς πως η πόλη συμπεριφέρεται ως ένα σώμα, ως ένα χτιστό έκτυπο, το οποίο παρακολουθεί το φυσικό εκμαγείο του εδάφους. Τα φυσικά στοιχεία της αναδιπλούμενης γης (όρη, λόφοι και ποτάμια) είναι έντονα και καθορίζουν τα όρια της πόλης, η οποία και εν τέλει, προσανατολιζόμενη προς τη μόνη κατεύθυνση «διαφυγής», διαχέεται συνολικά προς το νότο και τη θάλασσα. Η κορυφογραμμή ενός φυσικού εδάφους δίνει την αίσθηση ότι κατοικούμε σε ένα φυσικό περιβάλλον, όπου η γη, η υπόβαση της πόλης, είναι πάντα παρούσα.

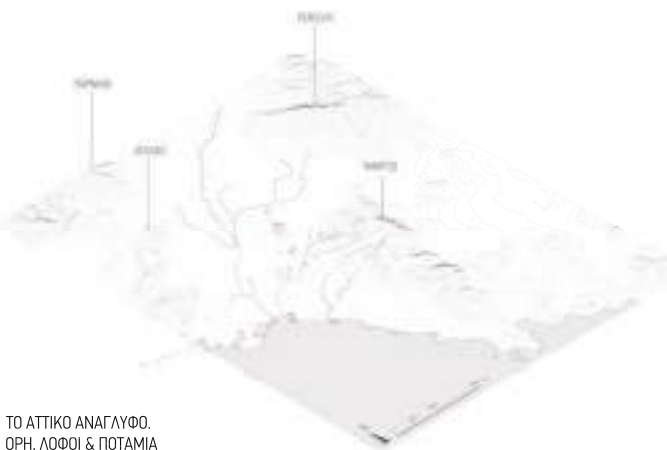
Η **αθηναϊκή τοπογραφία είναι ένα κοίλο**, το οποίο χωράει, συμπεριλαμβάνει και συστήνει την αίσθηση του ανήκειν. Κάθε στιγμή, ορίζεται από τα όρη και προσανατολίζεται προς τη θάλασσα. Η ξεκάθαρη αίσθηση που σου δίνει το αττικό φως, ο προσανατολισμός βάσει της κορυφογραμμής και της οπτικής φυγής προς τη θάλασσα, σε συνδυασμό με τα παραπάνω, αποτελούν **κεντρικά πολιτιστικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του μεσογειακού πολιτισμού, του Αττικού Τόπου, της κοινωνίας και της αρχιτεκτονικής** που έχει γεννήσει ανά τους αιώνες.

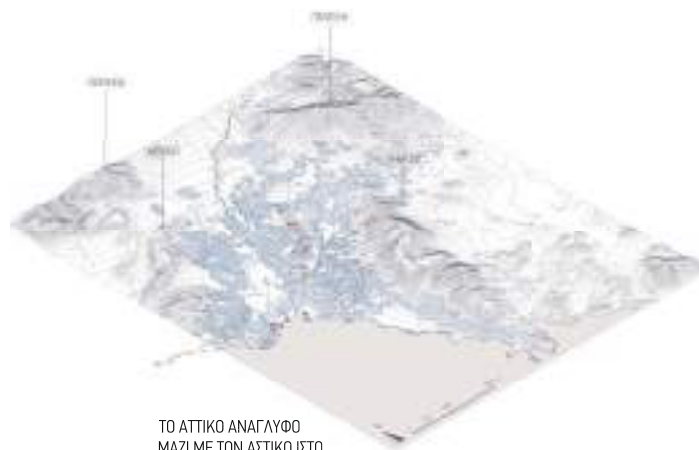
Η ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΩΣ ΕΝΑ ΧΩΡΙΚΟ ΚΟΙΛΟ

ΤΟ ΧΤΙΣΤΟ ΕΚΤΥΠΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΕΚΜΑΓΕΙΟ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

ΤΟ ΑΤΤΙΚΟ ΑΝΑΓΛΥΦΟ.
ΟΡΗ, ΛΟΦΟΙ & ΠΟΤΑΜΙΑ

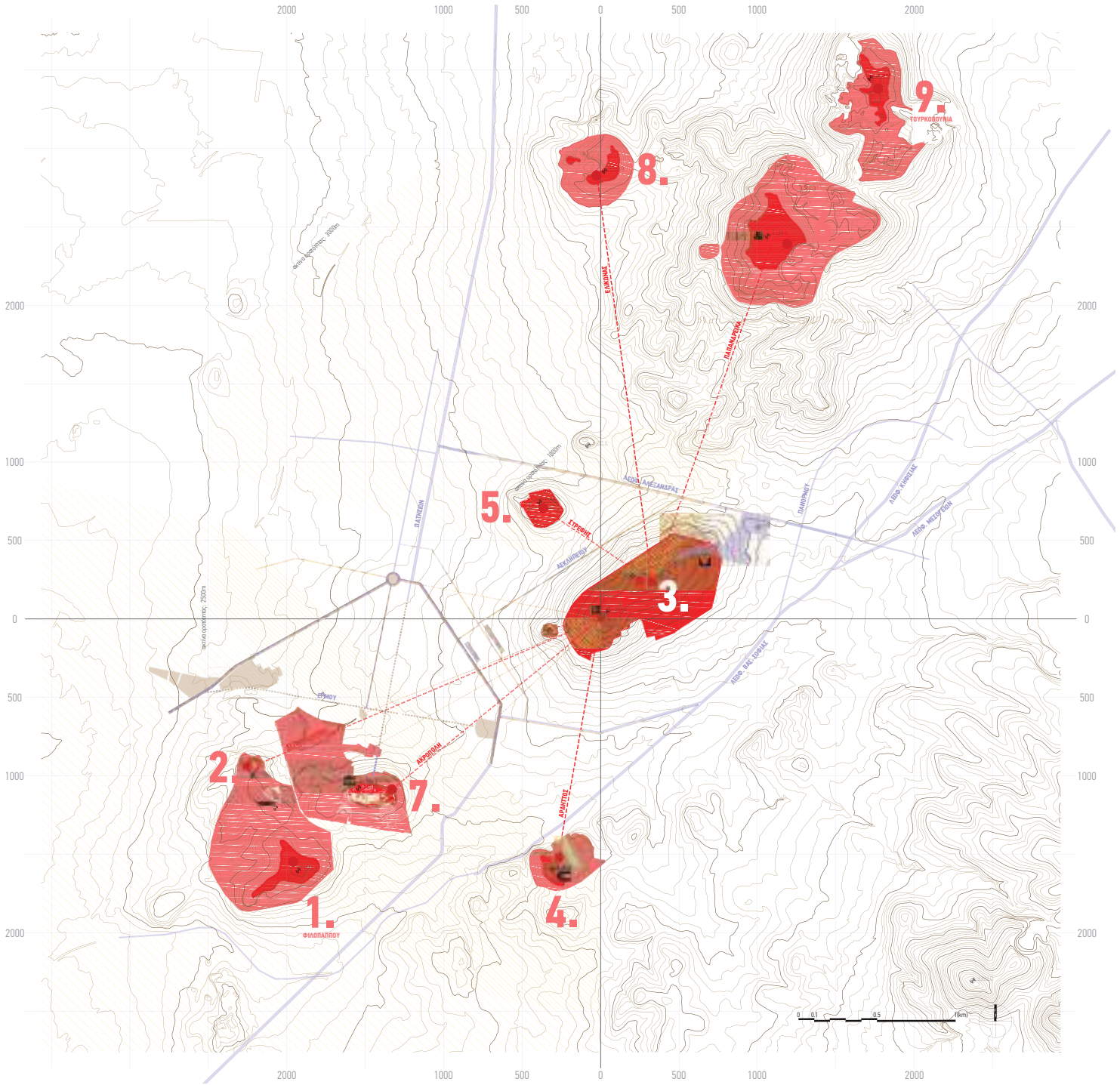
ΤΟ ΑΤΤΙΚΟ ΑΝΑΓΛΥΦΟ
ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΙΣΤΟ

Οι λόφοι διαδραματίζουν πολύ σημαντικό ρόλο σε αυτή τη συσχέτιση. Αποτελούν τοπόσημα στο αττικό πεδίο, τα οποία να μην ξεχωρίζουν με τον όγκο τους ή το ύψος τους, από την άλλη όμως, η κλίμακα τους επιτρέπει στον άνθρωπο να τους εξερευνήσει, να τους σκαρφαλώσει και εν τέλει να τους κατακτήσει, απελευθερώνοντας έτσι το βλέμμα, διαβάζοντας και κατανοώντας το τοπίο πάνω στο οποίο κατοικεί. Δεν είναι τυχαίο πως στην αρχαιότητα, πολλοί δημόσιοι χώροι διαβούλευσης και πολιτικοποίησης, πλατείες και θέατρα, χώροι συγκέντρωσης ή και άσκησης των δημοκρατικών δικαιωμάτων των πολιτών, τοποθετούνταν σε υψώματα και λόφους.

Πόλη, λόφοι πλατείες και ανοικτοί χώροι αρχίζουν και οργανώνονται σε ένα σύστημα αλληλοσυσχέτισης και αλληλοπροσδιορισμού, αποδίδοντας έτσι νόημα και αξία στα στοιχεία του κατοικημένου περιβάλλοντος της Αθήνας.

ΧΑΡΤΗΣ ΛΟΦΩΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 15.000

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Λόφοι	Περιοχή Επέμβασης	[Οι υψομετρικές του σχεδίου είναι ανά 4m.]
Κορυφές	Κύριες Οπτικές Θεάσεις	
Οδικό Δίκτυο	Δευτερεύουσες Οπτικές Θεάσεις	
Δίκτυο Πεζοδρόμων		

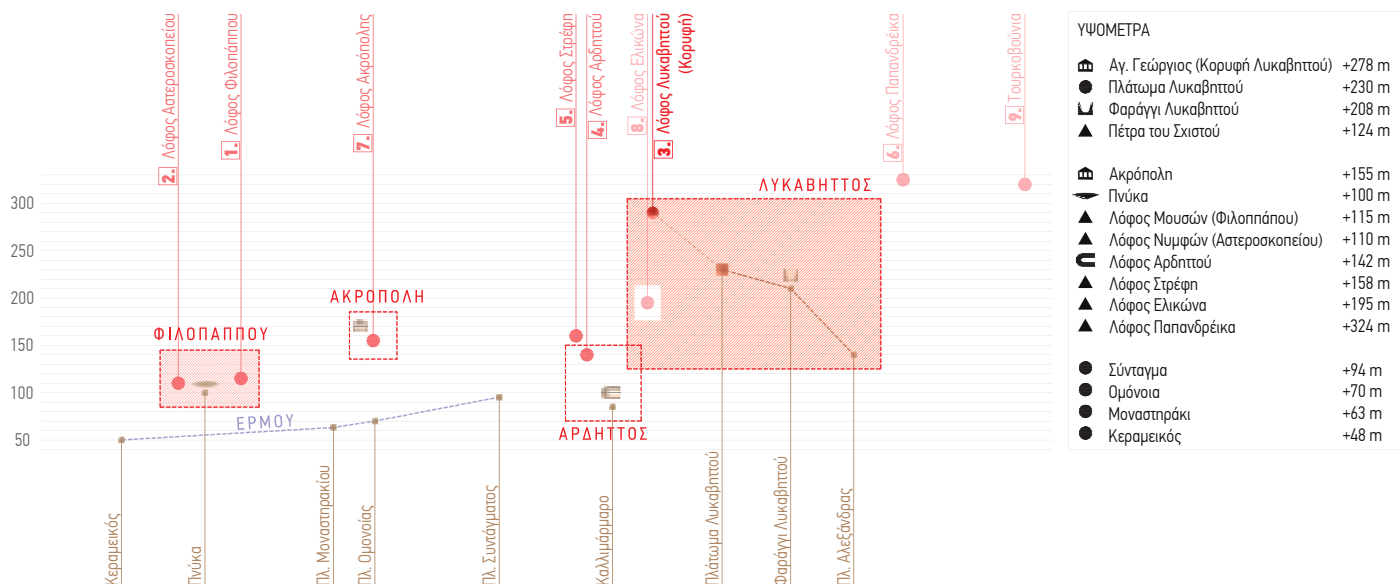
Εστιάζοντας στο λόφο του Λυκαβηττού και την οπτική σχέση που έχει με τους υπόλοιπους λόφους του λεκανοπεδίου, διαφαίνεται πως η χωροθέτησή του στο επίκεντρο μίας τοπογραφίας, επιτρέπει την διεπαφή του με όλους τους υπόλοιπους λόφους του λεκανοπεδίου. Συγκεκριμένα, δύο είναι τα κυρίαρχα σημεία που αποκτά κάποιος οπτική επαφή με την πόλη: 1στην Κορυφή του Αγ. Γεωργίου, η οποία στρέφεται εμφανώς προς το κέντρο της πόλης, το ιστορικό τρίγωνο, την Ακρόπολη και τον λόφο Φιλοπάππου, και 2στο πλάτωμα που ανοίγεται προς το λόφο του Στρέφη, τα Τουρκοβούνια και τις πιο αστικές γειτονίες της Αθήνας, προσδίδοντας έτσι συγκεκριμένο χαρακτήρα σε αυτούς τους δύο χώρους, ιδιαίτερης σημασίας για την Αθήνα. Το **βλέμμα κατασκευάζει συνέχειες στην τοπογραφία και συνδέει τις κορυφές των λόφων**. Ανάμεσά τους δημιουργούνται ενότιες, αντιληπτικές και χωρικές, οι οποίοι αποτελούν κοίλες διαμορφώσεις του εδάφους και οριοθετούν τις διαφορετικές περιοχές της Αθήνας, ορίζοντας ταυτόχρονα τον χαρακτήρα τους μέσω της γεωγραφίας.

Στο σημείο αυτό, μία σημαντική παρατήρηση είναι πως τα μέτωπα αναφοράς του λόφου καθορίζουν και το χαρακτήρα των υποπεριοχών του. Η κορυφή του Λυκαβηττού, λόγω του ύψους και του προσανατολισμού της σε σχέση με την πόλη και το λεκανοπέδιο, συνθέτει μία «μπροστά» όψη, επίσημο χαρακτήρα. Υπάρχει όμως και μία «πίσω μεριά», ένα ανεπίσημο μέτωπο

σε μικρότερο υψόμετρο, που αναφέρεται στη γειτονιά των Κουντουριώτικων και συνδέεται πιο ομαλά με την ευρύτερη περιοχή. Το σημείο συμβολής τοπογραφίας και αστικού ιστού, θα αποτελέσει και την περιοχική μελέτη.

Επιπλέον, διαπιστώνουμε πως **οι λόφοι στην Αθήνα διαθέτουν σημαντικούς δημόσιους χώρους**, ζωηρές πλατείες συναναστροφής και συγκέντρωσης και κορυφές ενατένισης και ενδοσκοπήσης, οι οποίοι εντάσσονται στο σύστημα της πόλης, δημιουργούν συσχετίσεις με άλλες πλατείες και ανοικτούς χώρους στο λεκανοπέδιο ή πιθανώς καθορίζουν και την χάραξη του ίδιου του πολεοδομικού συστήματος.

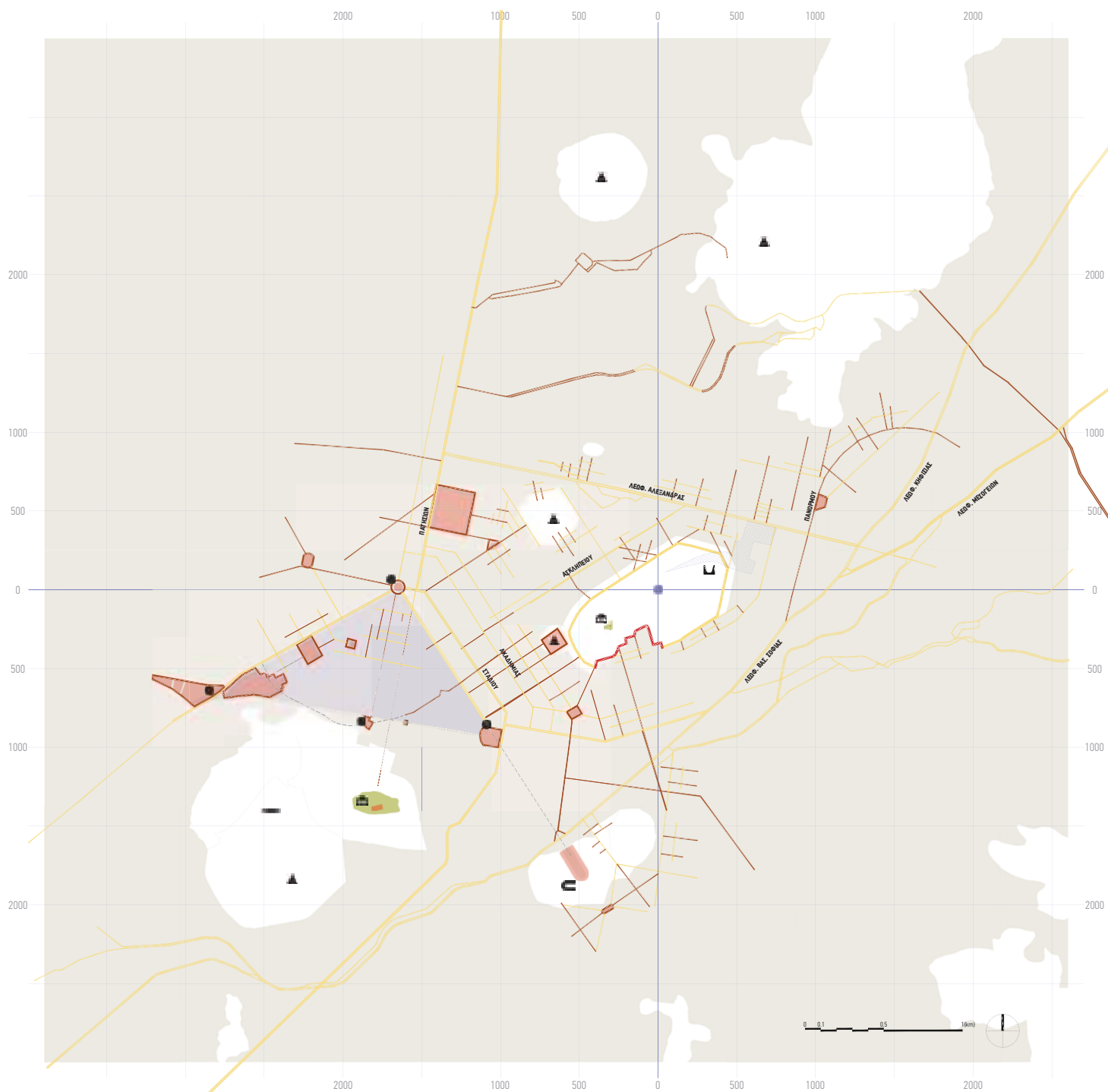
Στο παρακάτω διάγραμμα παρατίθενται οι σημαντικότεροι αστικοί χώροι και πλατείες - της πόλης και των λόφων - σε συνδυασμό με τους άξονες που τους ενώνουν και τα υψόμετά τους. Το πρωτοφανές προτέρημα του Λυκαβηττού λόγω του ύψους που διαθέτει και των διαφορετικών ποιοτήτων ανοικτών χώρων του, είναι εμφανές και μεταφράζεται χωρικά στις θεάσεις που παρατίθενται κάτωθεν.

ΧΑΡΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 15.000

Απομονώνοντας στοιχεία του αστικού πλέγματος με τους βασικούς άξονες και δημόσιους χώρους στη πόλη αλλά και σε συνάρτηση με την τοπογραφία και τη χωροθέτησή τους, συμπεραίνει κανείς πως το πολεοδομικό σύστημα, ενώ δείχνει πως κυριαρχεί σε μεγάλη έκταση, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την τοπογραφία.

Η ΠΑΤΗΣΙΩΝ ΜΕ ΚΑΔΡΟ ΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ, 1984 (S. WOODARD)

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΘΗΣΣΩΣ

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ

Το σχέδιο του Κλεάνθη και του Σχάουμπερτ, 1833, είναι η πρώτη ομοιογενής και ομοιόμορφη οδική οργάνωση της πόλης. Η οργάνωση αυτή είναι η βάση της οργάνωσης της πόλης σήμερα. Η οργάνωση αυτή είναι η βάση της οργάνωσης της πόλης σήμερα. Η οργάνωση αυτή είναι η βάση της οργάνωσης της πόλης σήμερα.

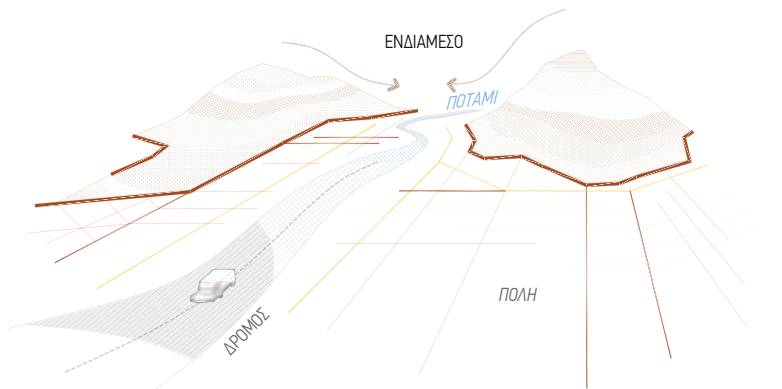
ΣΧΕΔΙΟ ΚΛΕΑΝΘΗ ΚΑΙ ΣΧΑΥΜΠΕΡΤ 1833

Συγκεκριμένα, παρατηρούμε:

- Άξονες παράλληλους ή κάθετους στην τοπογραφία.
 Δεν είναι τυχαίο πως στο ιστορικό τρίγωνο των Αθηνών, η Αιόλου χαράσσεται κάθετα στο λόφο της Ακρόπολης, στοχεύοντας τον ιερό χώρο, ενώ η Σταδίου, ως αποτέλεσμα της τομής δύο τοπογραφιών, ακολουθεί τις υψομετρικές καμπύλες και ενώνει τη πλατεία Συντάγματος με την Ομόνοια στη συμβολή του με τις υπόλοιπες κεντρικές αρτηρίες της πόλης.
 Κατασκευάζεται ένα **σύστημα σημαίνοντος και σημαινόμενου**. Η πόλη των Αθηνών «στοχεύει» τους λόφους της, φτιάχνοντας το κάδρο τους με τις συνεχείς όψεις των πολυκατοικιών, ενώ οι λόφοι οριοθετούν τις αστικές ενότητες και προσδίδουν κλίμακα και χαρακτήρα στο δομημένο περιβάλλον.
 Η Αθήνα βρίσκεται πάντα σε αναφορά με τους λόφους της.

- Άξονες χαραγμένους και ευθύγραμμους, και άλλους αμφωτούς.
 Πάνω στους οποίους χωροθετούνται σημαντικές λειτουργίες (διοικητικές και κρατικές κτηρίων, με θρησκευτική ή ιστορική σημασία κ.ο.κ.) ή ανοικτοί πράσινοι χώροι, πλατείες και πάρκα.
 Μάλιστα, χαρακτηριστικό στοιχείο της Αθήνας είναι πως ολόκληρα ποτάμια μετατράπηκαν σε βασικούς οδικούς άξονες της πόλης και τώρα τροφοδοτούν και συνδέουν ολόκληρες περιοχές, ή χωρίζουν γειτονιές και τοπογραφίες. Ένα παράδειγμα αυτού είναι η Λ. Αλεξάνδρας (πρώην ρέμα), η Βασ. Σοφίας-Αρδηττού (Πρώην Ιλισός) και η Σίνα-Σταδίου-Κολοκοτρώνη-Ερμού (πρώην Ηριδανός).

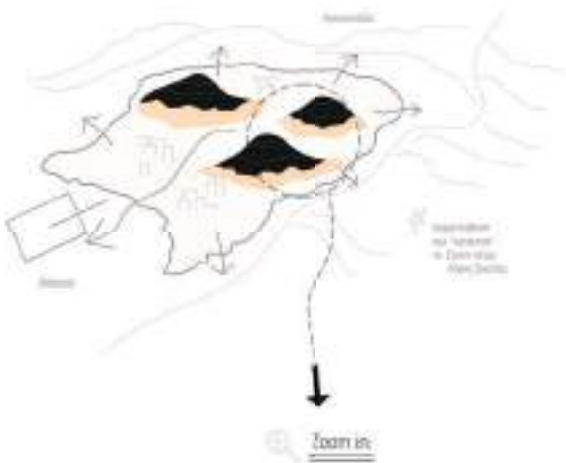
- Ένα καρτεσιανό σύστημα που εξαπλώνεται στην οριζόντια διεύθυνση αλλά «σπάει» όταν βρίσκει εμπόδιο την τοπογραφία. Στα σημεία καμπής δημιουργούνται πλατείες. Παράδειγμα αποτελεί η πλατεία Κολωνακίου, η οποία μάλιστα δίνει αναφορά με τον προσανατολισμό της στο λόφο του Αρδηττού και το Παναθηναϊκό στάδιο.

Η ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΙΩΝ ΣΕ ΟΔΙΚΕΣ ΑΡΤΗΡΙΕΣ Η ΡΟΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΛΟΦΟΥΣ

ΠΩΣ Η ΠΟΛΗ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝΑΓΛΥΦΟ

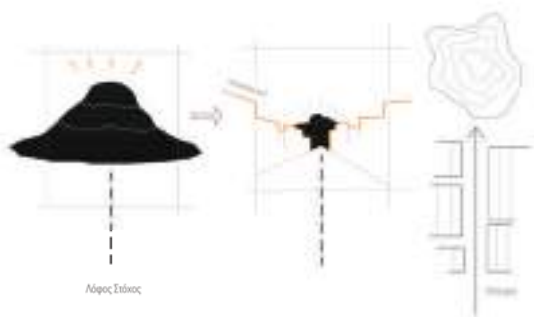
A. Εξάπλωση της πόλης - "κατακτητή" στο λεκανοπέδιο

Ταυτό

- Προσπίπτει "κατακτητής" των λόφων της θύρας της πόλης με τα στενά
- Προσπίπτει να γίνει ο καθένας ένα μικρό άστυγμα στον χώρο, στην πόλη και τα τέλη, τα κεντρικά τους
- Είναι η κατάσταση της Αθήνας

B. Η πόλη δημιουργεί το "κέντρο" των λόφων και τις παρόρους με τις κορυφογραμμές του αστικού ιστού, δίνοντας μεγάλη σημασία σε αυτούς

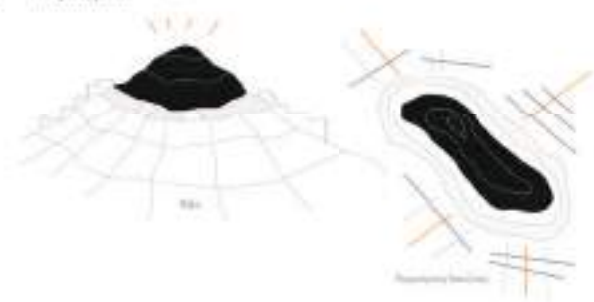
Γ. Η πόλη δημιουργεί ένα δίκτυο το οποίο, σε συνδυασμό με την τοπογεωγραφία και τις αυφάνες ενότητες που αυτό συμπεριλαμβάνει, δίνουν νόημα στα σημαντικά σημεία της πόλης-γεωγραφίας

Δ. Συνδεσιμότητα άνω της γεωγραφίας

E. Παράτηρητη

- Επισκεπτική κέντρο της πόλης που "κατακτητής" τους λόφους - Σημαντικό διαπύκνωμα άνω των λόφων, σε όλη τη γύρω περιοχή, όπως να "κατακτητής" η πόλη σε ένα όρο και καμην τους ΚΑΤΑΒΕΙ
- Είναι η Αθήνα με τη δύναμη από τα κεντρικά της μέρη

ΠΩΣ Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΤΗ ΠΟΛΗ

Α. Η πόλη ανάμεσα στα κοίλα της τοπογραφίας

- Πόλη ανάμεσα στις κοιλάδες
- Άσφαλτος σε όλα τα κενά (πρωτόκολλο)
- Ανεμοκοπή κίβρατα στην πόλη (αεριοπαραγωγή => Όχι)

Β. Αίσθηση του φυσικού εδάφους μέσω της κερυφιογραμμής

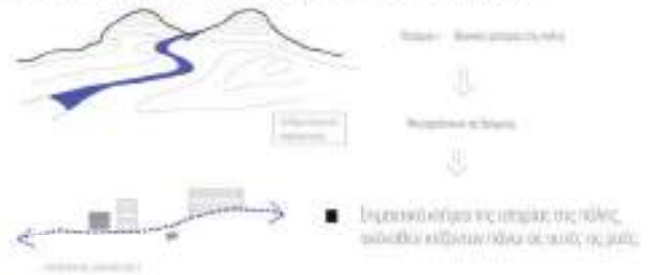
- Κερυφιοσκοπία του Αιγαίου (αεροπαραγωγή)
- Στέφηση των φυσικών σκαπών (Διατάξη Ουρανού - Γης)

Γ. Αίσθηση εμβολής προς το νότιο

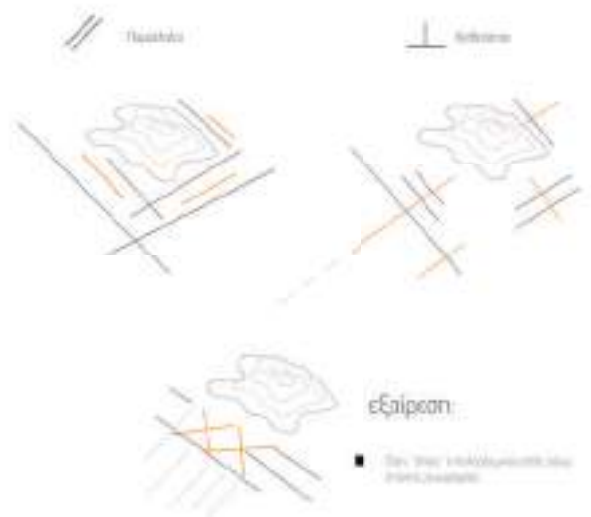

- Δίπλα στον οδικό άξονα
- Ανεμοκοπή
- Γραμμοκοπία
- Αεροπαραγωγή (όχι) και του κίβρατου

Δ. Η μετατροπή των φυσικών ροών σε τεχνητό δίκτυο της πόλης

Ε. Το πολεοδομικό σχέδιο ορίζεται ανάλογα με αυτές τις ροές

ΣΤ. Εντέλει...

Γ. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

ΧΑΡΤΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΙΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΚΩΝ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΑ ΣΤΟ ΛΟΦΟ

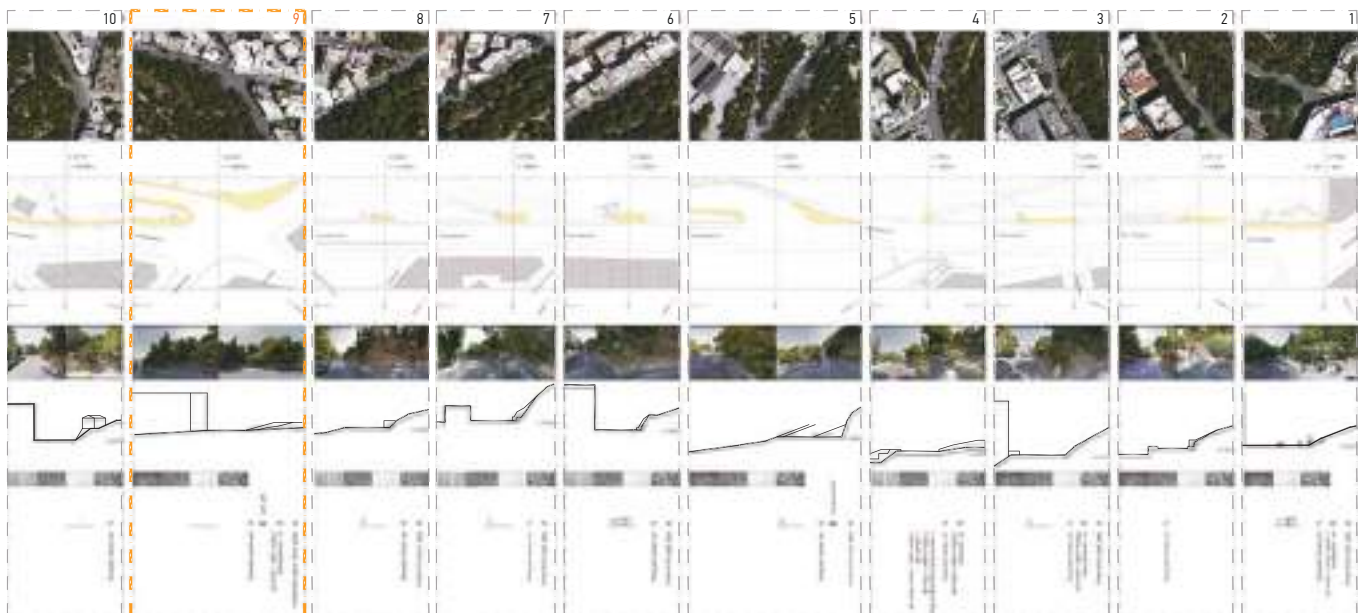
ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 5.000

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΘΕΣΗΣ ΕΙΣΟΔΩΝ ΣΕ ΤΟΜΗ ΚΑΙ ΚΑΤΟΨΗ

Η μόνη περίπτωση τομής που παρουσιάζει την πιο ομαλή κλίση

- ΥΠΟΜΝΗΜΑ**
- Ελεύθεροι Χώροι & Δημόσιες Πλατείες
  - Αστικές Κλίμακες (σκάλες)
  - Συντομότερη Διαδρομή από σταθμό Μετρό
  - Κεντρικές εισοδοί
  - Δευτερεύουσες εισοδοί

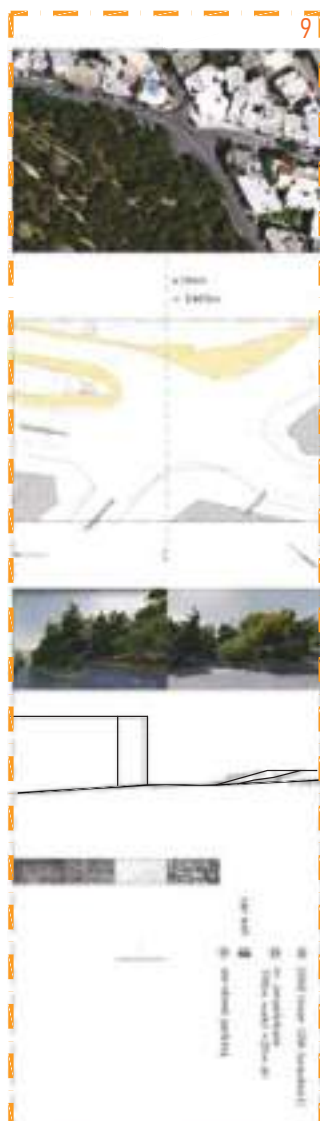
Η μόνη περίπτωση τομής που παρουσιάζει την πιο ομαλή κλίση

Σε αυτή την ενότητα, επιχειρείται μια ανάγνωση των περιοχών που βρίσκονται περιμετρικά του λόφου του Λυκαβηττού. Στόχος είναι να αποκαλυφθούν μεν ο χαρακτήρας, τα πλεονεκτήματα και οι ευκαιρίες που ενέχει η κάθε μία και να γίνει η κατάλληλη επιλογή τόπου που λόφος και πόλη, Πολιτισμός, Τέχνη και Εκπαίδευση θα μπορέσουν να έρθουν σε μία **συννομιλία ίσων όρων**.

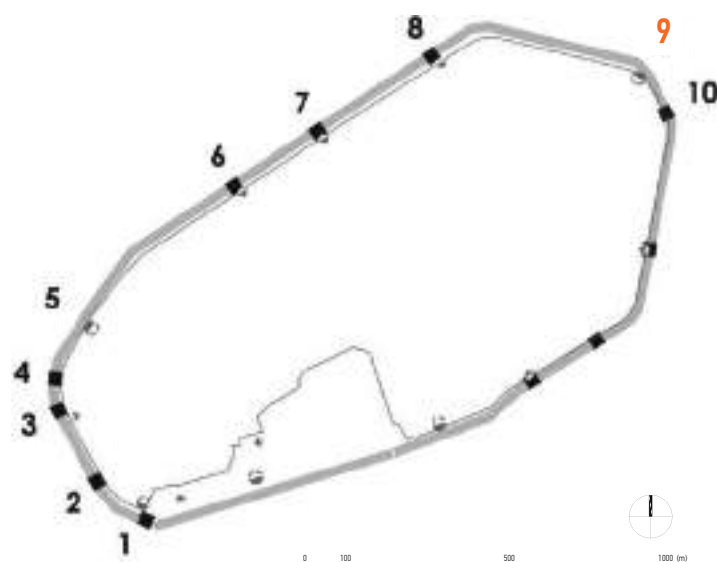
Πρώτη έρευνα αποτέλεσε η προσβασιμότητα στο λόφο. Αποτυπώθηκαν οι συντομότερες αποστάσεις από τις στάσεις του μετρό, οι εισοδοί σε αυτόν - 2 κύριες και 18 δευτερεύουσες -, οι δημόσιες κλίμακες περιμετρικά στον αστικό ιστό καθώς και τα πράσινα και οι ελεύθεροι χώροι που βρίσκονται εκεί. Επιπλέον, έχει γίνει μία λεπτομερής ανάλυση από το Πρόγραμμα Λυκαβηττός του Δήμου Αθηναίων, στο οποίο καταγράφονται τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των εισόδων.

Παρατηρούμε πως:

1. Κλίμακες περιμετρικά του λόφου υπάρχουν κυρίως στη νοτιοδυτική πλευρά του, η οποία στρέφεται προς το κέντρο της Αθήνας. Επομένως, καταλαβαίνουμε πως υπάρχει εκεί μεγάλη υψομετρική διαφορά και καθιστά δύσκολη και επίπονη για το σώμα, τη σύνδεση λόφου και πόλης. Η μόνη γειτονιά που προσεγγίζει το λόφο και δεν διαθέτει σκάλες είναι τα Κουντουριώτικα.
2. Η μικρότερη απόσταση από στάση μετρό είναι 670μ (8' περπάτημα) στο μέγαρο Μουσικής. Προϋποθέτει όμως την ανάβαση αλληπάλληλων κλιμάκων, έκτασης 2 οικοδομικών τετραγώνων. Επομένως, οδηγούμαστε στην αμέσως επόμενη επιλογή, της στάσης των Αμπελοκήπων στα 680μ (9' περπάτημα) η οποία μάλιστα συνδυάζεται και με τις περισσότερες σε έκταση περιοχές πρασίνου και ελεύθερων χώρων.
3. Το νοτιοδυτικό μέτωπο διαθέτει μία κύρια είσοδο και αρκετές δευτερεύουσες, σε αντίθεση με το βορειοανατολικό, που διαθέτει μόνο μία κεντρική. Επομένως, η ανάγκη σύνδεσης της πόλης με το λόφο καθίσταται επιτακτική στη πλευρά αυτή. Μάλιστα, παρατηρούμε στον πίνακα αποτύπωσης των εισόδων πως η συγκεκριμένη, με αριθμό 9, δεν παρουσιάζει όρια και καθετότητες, που να αποκόβουν το λόφο από τη πόλη. Είναι συνεχής.

ΤΥΠΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΕΙΣΟΔΩΝ

Πηγή: Δήμος Αθηναίων, Πρόγραμμα Λυκαβηττός, "Το παρόν και το μέλλον του αστικού δάσους της Αθήνας"

ΕΙΣΟΔΟΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟ

Πηγή: Google Maps

ΧΑΡΤΗΣ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ & ΕΙΣΟΔΩΝ ΣΤΟ ΛΟΦΟ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 5.000

Ο παρακάτω χάρτης προσεγγίζει το θέμα της συνδεσιμότητας του λόφου, μέσω των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς ανά τις ώρες της ημέρας. Αποτυπώνονται οι γραμμές του μετρό, καθώς και η κίτρινη η οποία πρόκειται να υλοποιηθεί τα επόμενα χρόνια, υφιστάμενες και προτεινόμενες γραμμές λεωφορείων και τελεφερίκ – και συγκεκριμένα του λεωφ. 060 που κυκλώνει με τη διαδρομή του το λόφο-, οι κύριες και δευτερεύουσες εισοδοι, σε συσχέτιση πάντα με τους ανοιχτούς δημόσιους χώρους.

Για ακόμα μία φορά, η γειτονιά των Κουντουριώτικων, ενώ φαίνεται να τροφοδοτείται από ένα μεγάλο στόλο λεωφορείων που συνδέουν στη Λ. Αλεξάνδρας και το μετρό των Αμπελοκήπων με πολλές περιοχές σε ολόκληρη την Αθήνα, δεν συνδέεται άμεσα με το λόφο. Διαθέτει αρκετούς χώρους πρασίνου και μία κεντρική είσοδο η οποία όμως είναι απομακρυσμένη από το κοντινότερο σημείο στάσης του λεωφορείου 060, όπως επιβεβαιώνει και ο χάρτης που ακολουθεί:

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Γραμμή Μετρό

- Κόκκινη Γραμμή (2n)
- Μπλε Γραμμή (3n)
- Κίτρινη Γραμμή (4n)

Ωράριο Λειτουργίας

Δ - Π: 5:30 - 12:00 / 8'
ΣΚ: 5:30 - 2:00 / 8'

Λεωφορεία & Τρόλλεϋ

- Γραμμή 060 (κυκλική) - Λεωφορείο Λυκαβηττού
- Λοιπές γραμμές λεωφορείων

Ωράριο Λειτουργίας

Δ - Π: 7:10 - 21:50 / 25'
ΣΚ: 7:10 - 21:50 / 35'

Ωράριο Λειτουργίας

Δ - Π: 5:00 - 23:20 / 15'
ΣΚ: 5:00 - 23:30 / 25'

Τελεφερίκ Λυκαβηττού

- Διαδρομή Τελεφερίκ
- Προτεινόμενη διαδρομή νέου ενασέριου μέσου (cable car)

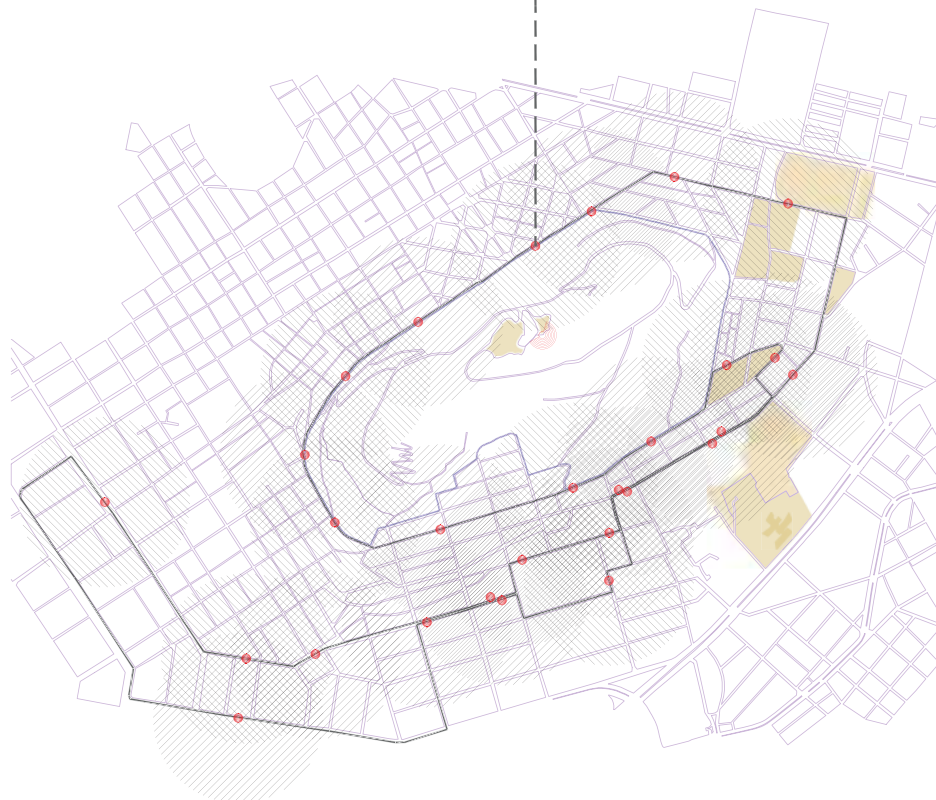
Ωράριο Λειτουργίας

Δ - Π: 12:00 - 23:30 / 30'
ΣΚ: 12:00 - 23:30 / 30'

Shuttle bus
(προτεινόμενο)

- Προτεινόμενη γραμμή shuttle bus, κυκλικής πορείας (μήκους 3,1 km) από το Ερευνητικό Πρόγραμμα Λυκαβηττου του Ε.Μ.Π.

0 100 500 (m)

ΑΚΤΙΝΑ 200m ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ 060

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 7.500

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Γραμμή 060 λεωφορείου Λυκαβηττού
- Ακτίνα 200m από τη στάση
- Ελεύθεροι Δημόσιοι χώροι

ΤΑ 5 ΑΣΤΙΚΑ ΚΑΤΩΦΛΙΑ ΤΟΥ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ - ΩΣ ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΕΣ ΖΩΝΕΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΟΦΟ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 7.500

1.

Σχέση με γειτονίες | κάτοικοι & επισκέπτες

σύνδεση του λόφου με το Στρέφι και τα Εξάρχεια, τη Νεάπολη, τον Γκύζη και το Πεδίο του Άρεως

2.

Σχέση με το κέντρο των Αθηνών | επισκέπτες, χρήστες & κάτοικοι

σύνδεση του λόφου με το Πανεπιστήμιο, τη γειτονιά των Εξαρχείων, το Αρχαιολογικό Μουσείο και το Πολυτεχνείο

3.

Σχέση με κέντρο πόλης | τουρίστες, επισκέπτες & κάτοικοι

σύνδεση του λόφου με το Σύνταγμα, τον Εθνικό Κήπο και το Ζάππειο, μέσω του Κολωνακίου και της πλατείας Δεξαμενής

4.

Εθνική Ιστορία και Πολιτισμός | τουρίστες & κάτοικοι

σύνδεση του λόφου με τη περιοχή των Μουσείων (Κυκλαδικό, Πολεμικό, Βυζαντινό, Εθνική Πινακοθήκη) και τον Ευαγγελισμό

5.

Δίκτυο Μνήμης, Τέχνης & Πολιτισμού

| κάτοικοι & επισκέπτες

Σύνδεση του λόφου με τα Προσφυγικά Αλεξάνδρας και την οδό Πιπής στους πρόποδες, τα Κουλουριώτικα, τη "Στέγη Πατρικής", το Μέγαρο Μουσικής και το Πάρκο Ελευθερίας

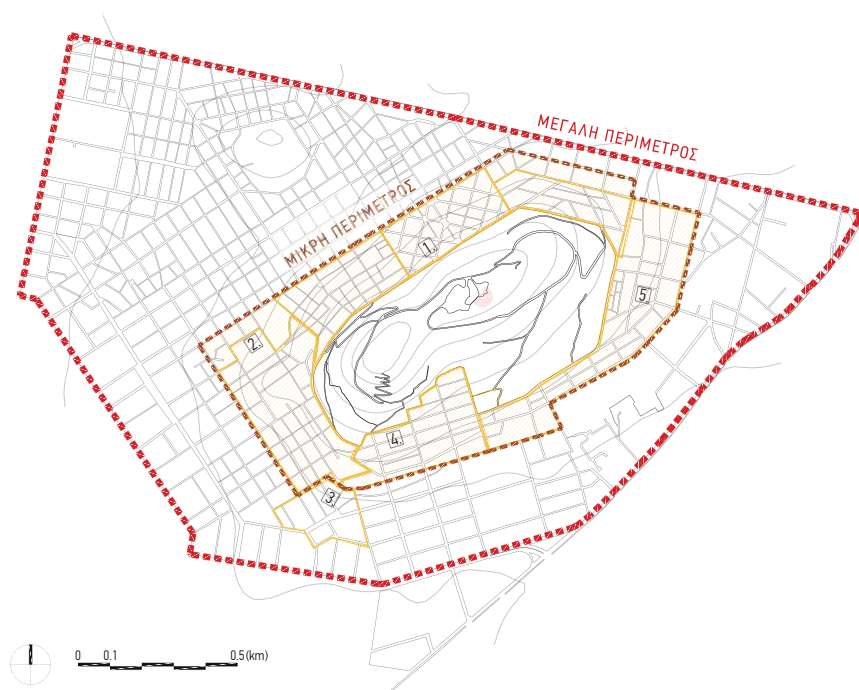

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, έγινε μία προσπάθεια καταγραφής και κατηγοριοποίησης των περιοχών περιμετρικά του λόφου, σύμφωνα με το χαρακτήρα του καθενός, τους χρήστες, τις χρήσεις γης και τους σημαντικότερους ελεύθερους ή δομημένους χώρους της πόλης. Συνολικά, τα αστικά «κατώφλια» του Λυκαβηττού είναι 5 και λειτουργούν ως **5 ετεροταυτοτικές ζώνες μετάβασης** προς το λόφο. Δεν είναι τυχαίο πως ο χαρακτήρας αυτών των 5 κατωφλιών μεταβάλλεται στα όριά τους, όταν αλλάζει και χάραξη το πολεοδομικό σύστημα, όπως φαίνεται στον παρακάτω χάρτη.

Η «πίσω» μεριά του λόφου, σύμφωνα με το πρόγραμμα Λυκαβηττός του Δήμου Αθηναίων, βαπτίζεται ως Δίκτυο Μνήμης, Τέχνης και Πολιτισμού καθώς ο λόφος συνδέεται με τοπία όπως Τα Προσφυγικά Αλεξάνδρας, το γήπεδο του Παναθηναϊκού, τη γειτονιά των Κουντουριώτικων και κατ' επέκταση, το Μέγαρο Μουσικής, το πάρκο Ελευθερίας και τη Γεννάδιο Βιβλιοθήκη. Με κόκκινο χρώμα ορίζεται η έκτασή του στο χάρτη αριστερά. Τέλος, παρατηρήσει κανείς πως η περιοχή, όντας σχεδόν ολόκληρη εντός της μικρής περιμέτρου που ορίζει το πολεοδομικό σύστημα, βρίσκεται σε άμεση συσχέτιση και συνεχή διεπαφή με το λόφο.

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 10.000

Ο ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΕΡΙΓΥΡΟΣ ΤΟΥ

ΤΟ ΓΗΠΕΔΟ ΤΟΥ ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΥ

ΤΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΑ ΤΗΣ Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

ΤΟ ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΤΟ ΠΑΡΚΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Η ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ, ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΣ ΑΝΟΙΧΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΑΣΙΝΟ, ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΠΟΔΕΣ ΤΟΥ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΤΗΣ Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

Σε μία πρώτη ματιά, θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς πως η «πίσω» μεριά του Λυκαβηττού διαθέτει ποικίλες χρήσεις γης αλλά **εκλείπει κέντρου αναφοράς**. Διοικητικά κτήρια, νοσοκομεία, περιοχές σχολείων κ.ο.κ, είναι χρήσεις που άλλοτε τοποθετούνται επί του οδικού άξονα και οριοθετούν περιοχές γενικής κατοίκησης, όπως συμβαίνει στη πάνω πλευρά της Λ. Αλεξάνδρας, άλλοτε διακόπτουν το συνεχές μέτωπο της αμιγούς ή γενικής κατοίκησης, όπως συμβαίνει από κάτω από την Λ. Αλεξάνδρας, και άλλοτε αρχίζουν και καταλαμβάνουν ολόκληρα Ο.Τ., αποτελώντας τον κανόνα οργάνωσης του χωρικού συστήματος, όπως συμβαίνει όσο πλησιάζουμε στον Ευαγγελισμό.

Σε μία δεύτερη ανάγνωση, υπάρχει μία **ζώνη δημόσιων χρήσεων και ανοιχτών χώρων** ανάμεσα στη πυκνοκατοικημένη περιοχή των Αμπελοκήπων, κάθετα στη Λ. Αλεξάνδρας, στην οποία η κλίμακα του χτιστού περιβάλλοντος αλλά και των Ο.Τ. διαφοροποιείται και αυξάνεται ριζικά. Αν η Λ. Αλεξάνδρας, ως οδικός άξονας, διακώριζε σε ένα βαθμό τη γειτονιά των Αμπελοκήπων, με τα Κουντουριώτικα, η παρεμβολή των χρήσεων της ζώνης αυτής αποκόπτει εντελώς την επικοινωνία μεταξύ τους, δημιουργώντας ένα καθεστώς δημόσιας τάξης. Το μόνο στοιχείο οικιστικής χρήσης που κρατά κάπως τον χαρακτήρα και την εντοπιότητα της περιοχής είναι τα Προσφυγικά Αλεξάνδρας, γι' αυτό και επιλέγονται ως αφετηρία για την ένωση των δύο γειτονιών.

Ως αποτέλεσμα, οι περιοχές κατοίκησης κατηγοριοποιούνται και αποκτούν μέτωπο προς τη πόλη σύμφωνα με τα όρια που δημιουργούνται σε σχέση με αυτή τη ζώνη (βλ. χάρτη αριστερά, μαύρη διακεκομμένη γραμμή). Μικρή εξαίρεση αποτελεί το δομημένο οικοδομικό τρίγωνο που βρίσκεται στην απόληξη του Λυκαβηττού και φαίνεται πως δεν συντάσσεται με καμία από τις δύο γειτονικές περιοχές.

Τέλος, υπάρχει ένα **παράδοξο**. Στη περιοχή μελέτης, ενώ υπάρχουν τόσο προσκείμενοι ελεύθεροι χώροι και αστικές περιοχές πρασίνου, οι οποίοι μάλιστα είναι ακριβώς στους πρόποδες του Λυκαβηττού, εν τέλει, δεν είναι ενοποιημένοι μεταξύ τους ή προσβάσιμοι. Λειτουργούν παρά μόνο ως αποσπασμένα αδόμητα κομμάτια γης. Ακόμα και τα σχολικά συγκροτήματα που γειτνιάζουν με αυτή τη περιοχή, όπως θα δούμε και παρακάτω, δεν έχουν καμία αναφορά ή συσχέτιση με αυτούς τους «ελεύθερους και ανοιχτούς» χώρους.

Με αφορμή λοιπόν την απομάκρυνση του γηπέδου του Παναθηναϊκού, διερευνήθηκαν οι δυνατότητες αυτού του τόπου και η πιθανή σύνδεση της πόλης των Αθηνών με το λόφο του Λυκαβηττού, μέσα από την **«Αόρατη Διαγώνιο»**.

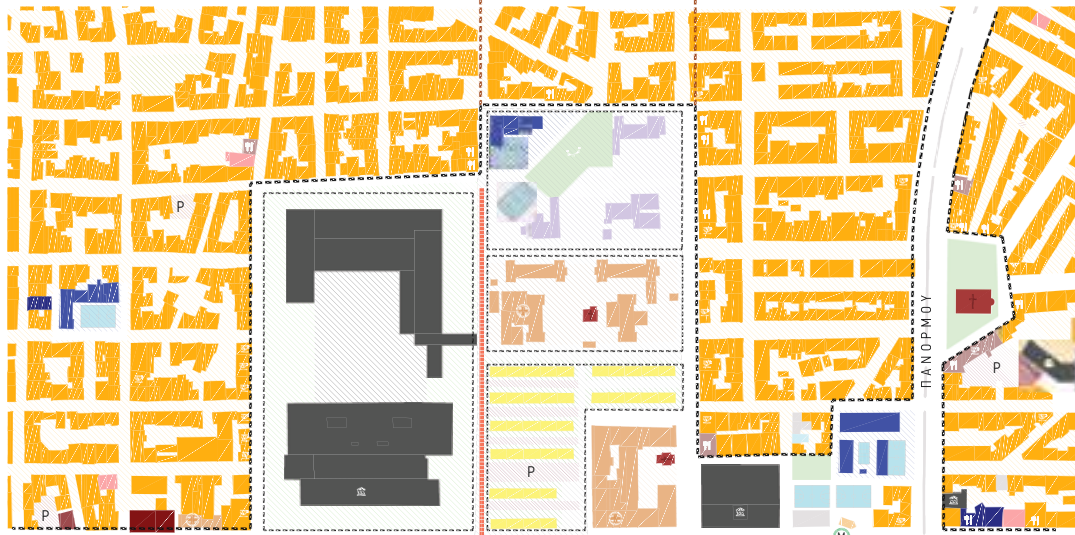
ΧΑΡΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 2.000

ΥΠΟΜΝΗΜΑ						
Προσφυγικές Κατοικίες	Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	Πολιτισμός	Γραφεία	Εστίαση	Δασικές Εκτάσεις	
Γενική Κατοικία	Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	Περιθαλπή	Εμπόριο & Υπηρεσίες	Μικτές Χρήσεις	Πράσινο	
Αμιγής Κατοικία	Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	Εκκλησιαστικοί χώροι	Αθλητισμός	Αποθήκες	Ελευθ. Ανοικτοί Χώροι	
Κοινωνική Πρόνοια	Καλλιτεχνικά Σχολεία	Διοίκηση	Αναψυχή & Τουρισμός	Χωρίς Χρήση	Χώροι Στάθμευσης	

ΖΩΝΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

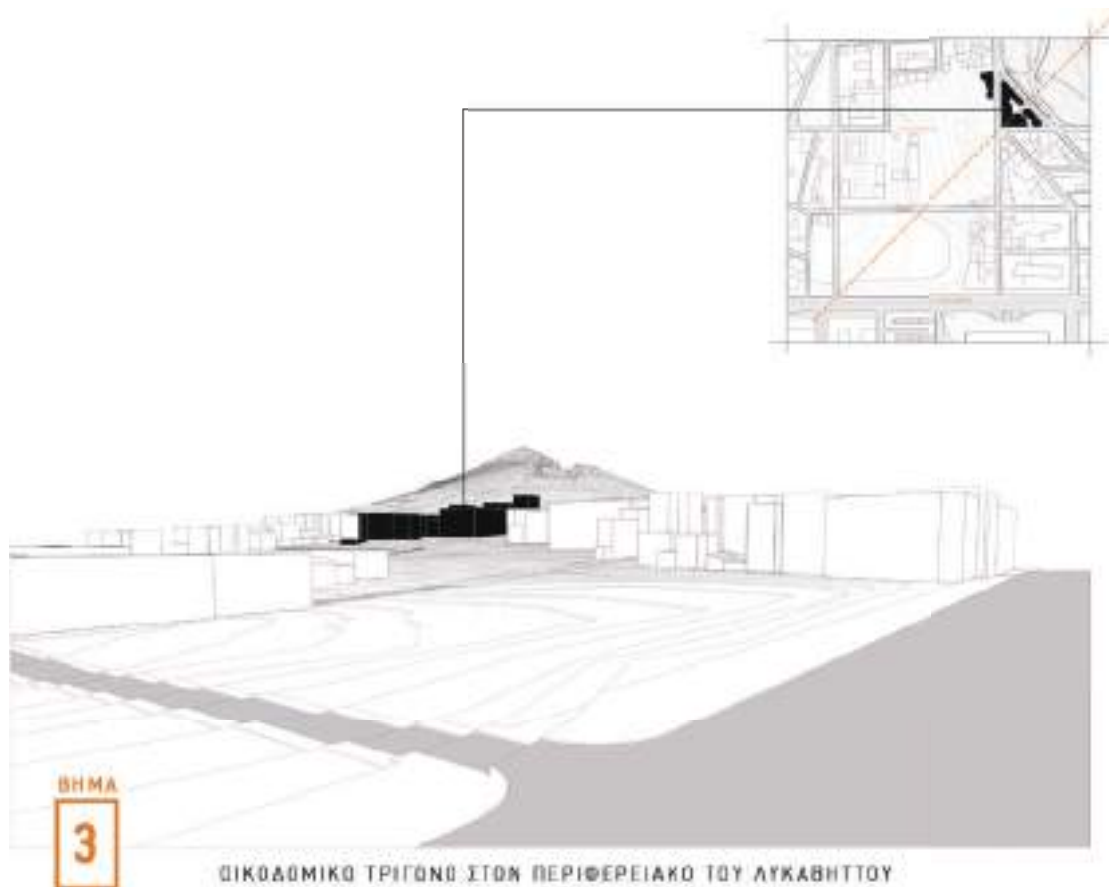
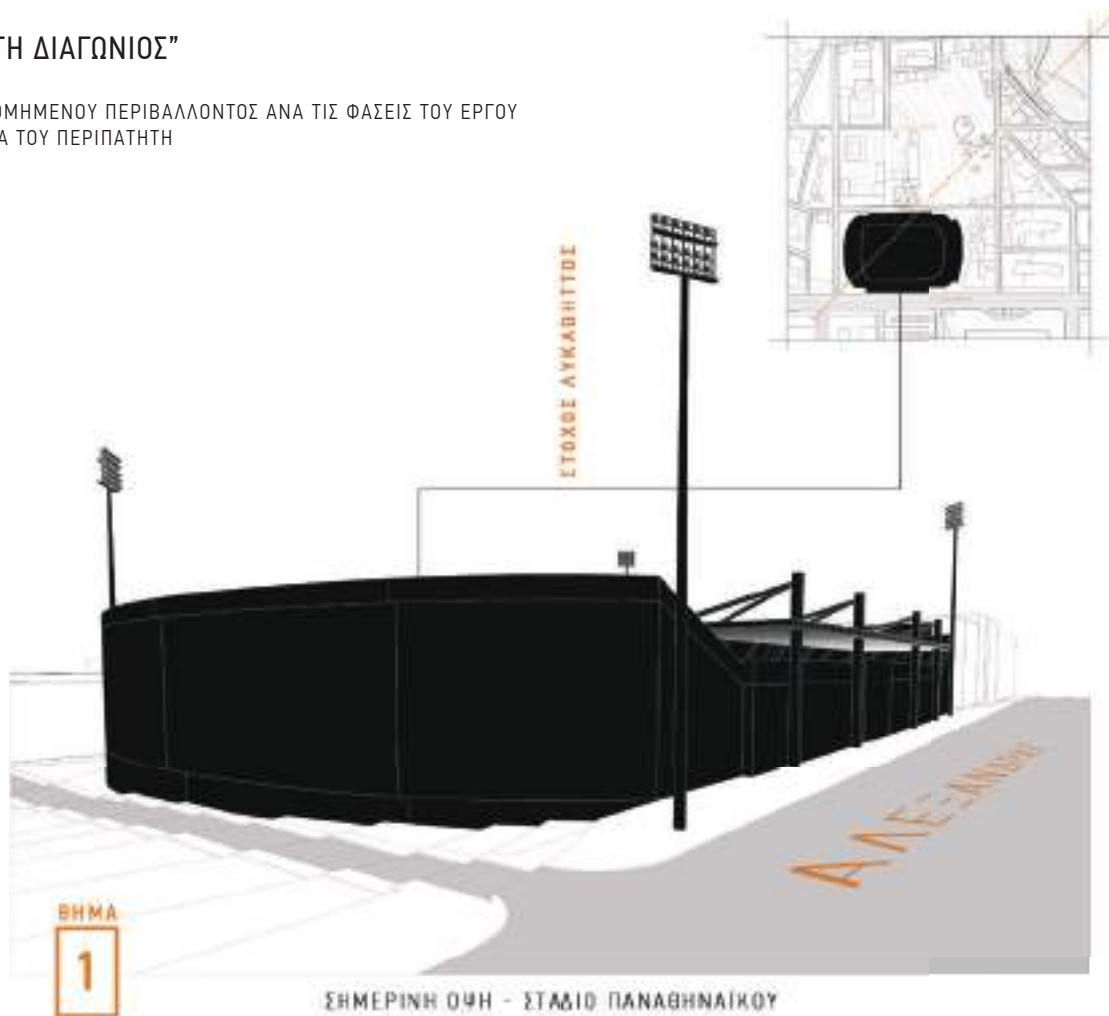
ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

Μ ΑΜΠΕΛΟΚΗΤΟΙ

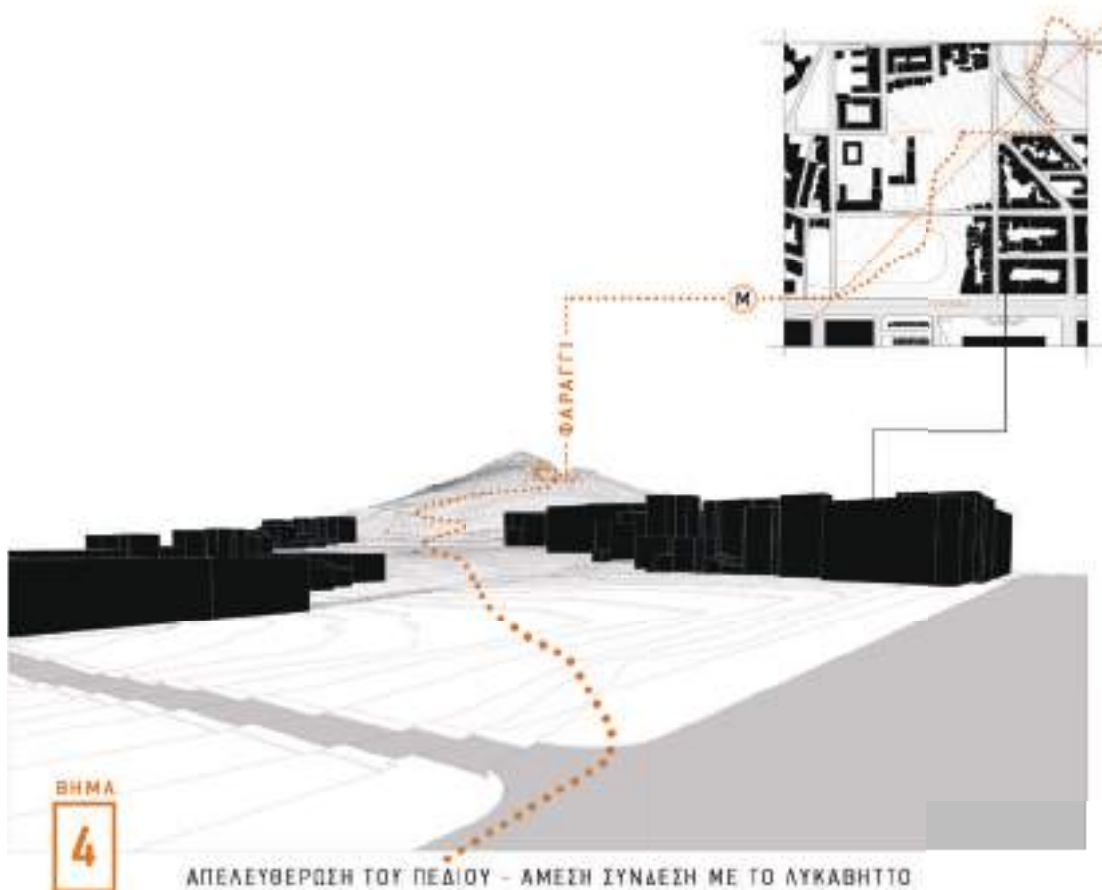
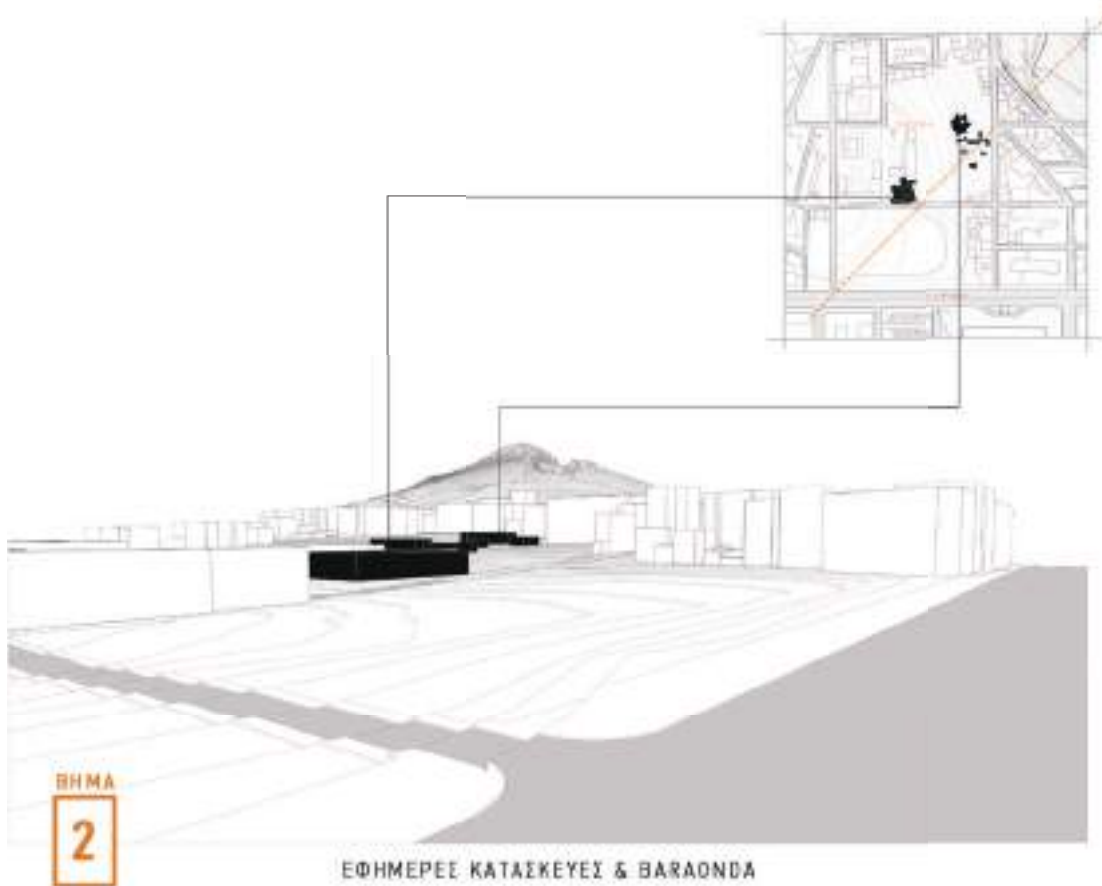

Η “ ΑΟΡΑΤΗ ΔΙΑΓΩΝΙΟΣ”

ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΔΟΜΗΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΑΝΑ ΤΙΣ ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΥΠΟ ΤΗ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΗ

Η ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΤΟΜΗΣ ΤΗΣ Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

Η ΕΝΩΣΗ ΔΥΟ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΩΝ ΚΑΙ ΔΥΟ ΓΕΙΤΟΝΙΩΝ

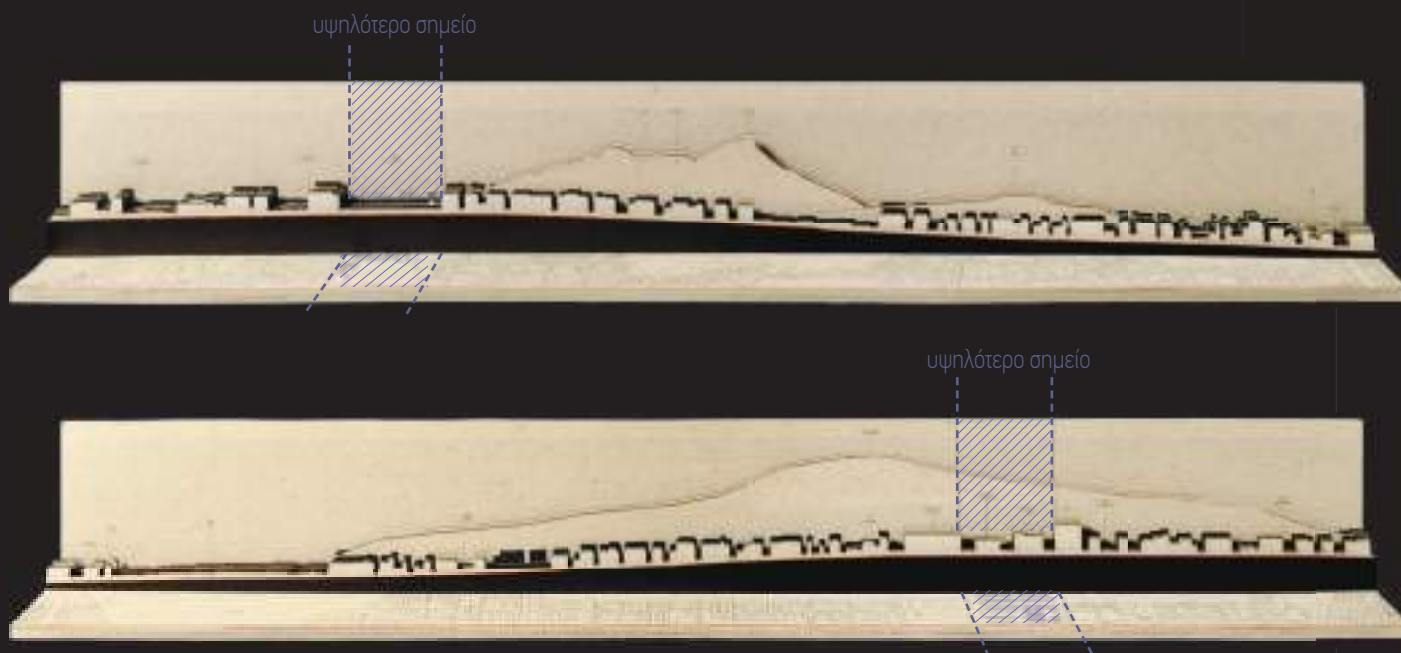
Η διερεύνηση και κατανόηση του τόπου δεν έγινε μόνο βάσει ενός χάρτη χρήσεων ή μίας πιθανής οπτικής ένωσης με το λόφο του Λυκαβηττού. Διαδραματίστηκε και σε χώρο.

Βασικό εργαλείο αποτέλεσε η μακέτα τομής κατά μήκος της Λ. Αλεξάνδρας, η οποία κατέδειξε μία βασική χειρονομία της τοπογραφίας. Ολόκληρος ο άξονας της Αλεξάνδρας αποτελεί το κατώτερο σημείο συμβολής δύο τοπογραφιών που υψώνονται εκατέρωθεν της λεωφόρου. Η ίδια όμως είναι κατηφορική, όπως φαίνεται στη τομή. Ξεκινά από το -2.00μ στη συμβολή με Βασ. Σοφίας και Λ. Κηφισίας, ανεβαίνει στο 0.00μ και καταλήγει στη Πατησίων στο -64.00μ .

Σε αυτό το υψηλότερο σημείο (0.00μ) διαφάνεται η αφετηρία του λόφου του Λυκαβηττού, ο οποίος ξεκινά να υψώνεται με μία ομαλή κλίση, κορυφώνεται στην εκκλησία του Αγ. Γεωργίου και στη συνέχεια κόβεται απότομα, ως βράχος που είναι. Πρόκειται δηλαδή για το σημείο όπου **πόλη και τοπογραφία επαφίονται** ουσιαστικά και μπορούν πλέον να συνδεθούν και να συνομιλήσουν.

Επομένως, η σύνδεση που επιχειρείται δεν αφορά μόνο την ένωση δύο γειτονιών που χωρίζονται από δημόσιες χρήσεις, αλλά στοχεύει στην **γεφύρωση δύο τοπογραφιών** που συμβάλουν στη Λ. Αλεξάνδρας.

Τέλος, με την απομάκρυνση του γηπέδου, το κενό που θα δημιουργηθεί στο σημείο θα λειτουργήσει **ως τοπόσημο στο συνεχές μέτωπο της λεωφόρου**, η οποία καθράρει το ηλιοβασίλεμα στη Πατησίων.

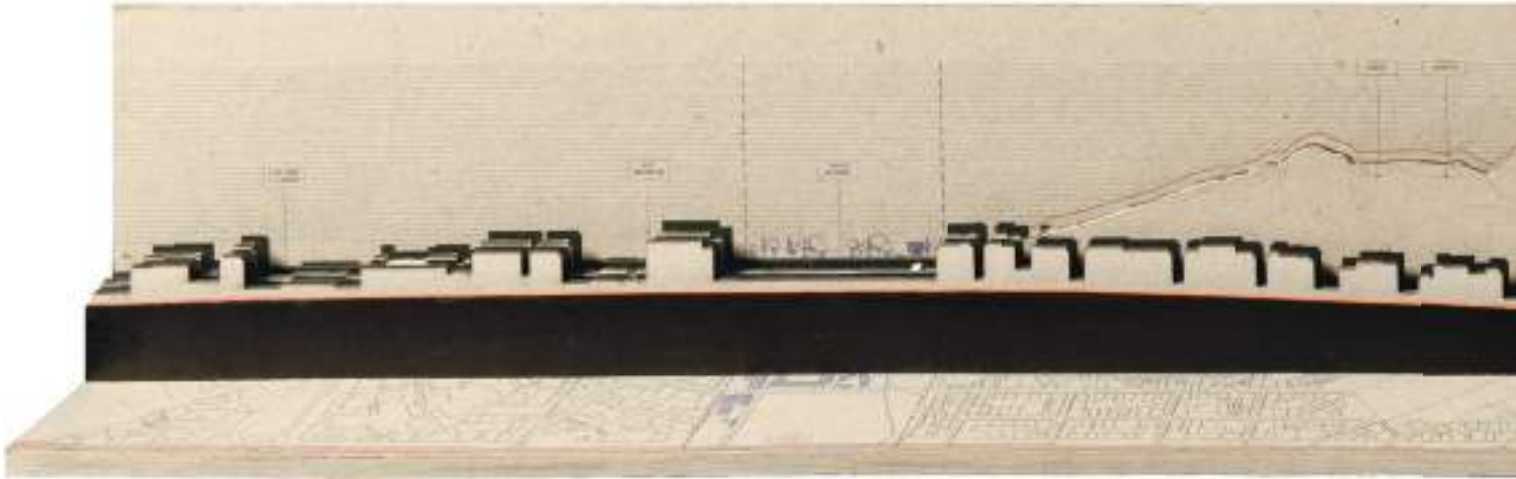
← προς Λυκαβηττό

→ προς Τουρκοβούνια

Α. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

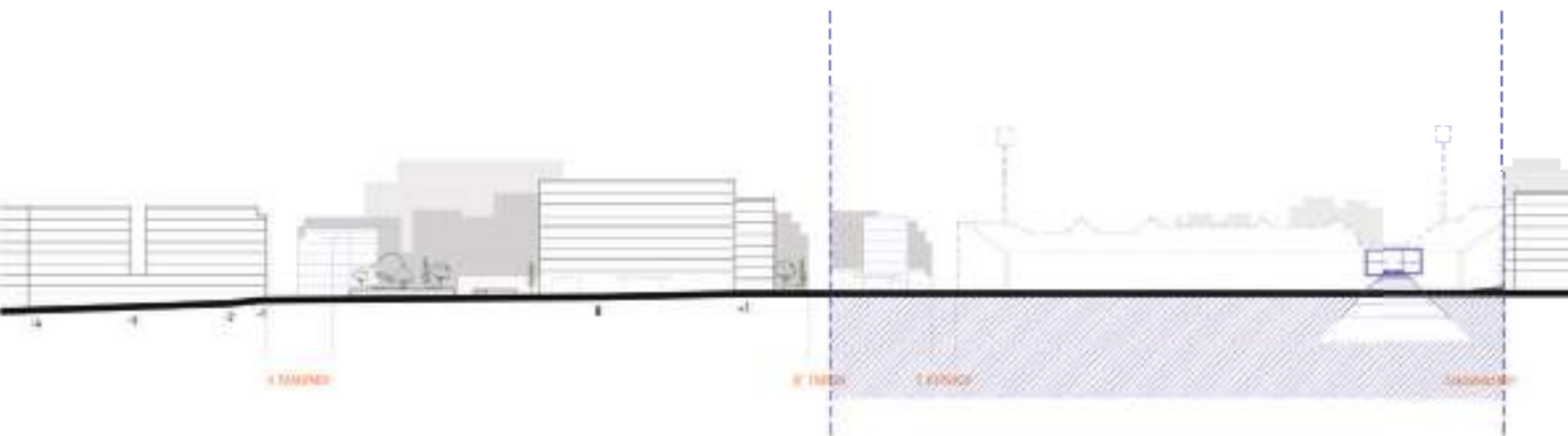

Η ΟΨΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟ

ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ ΤΟΜΗΣ ΣΤΗ Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

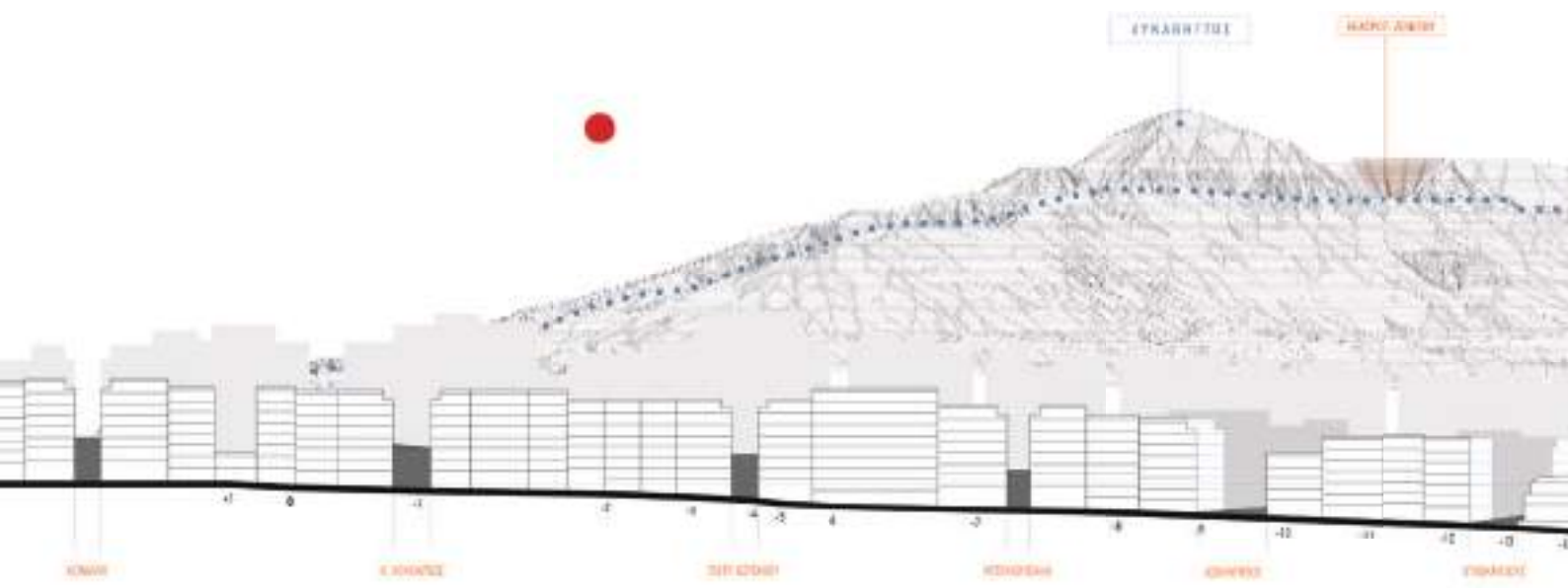
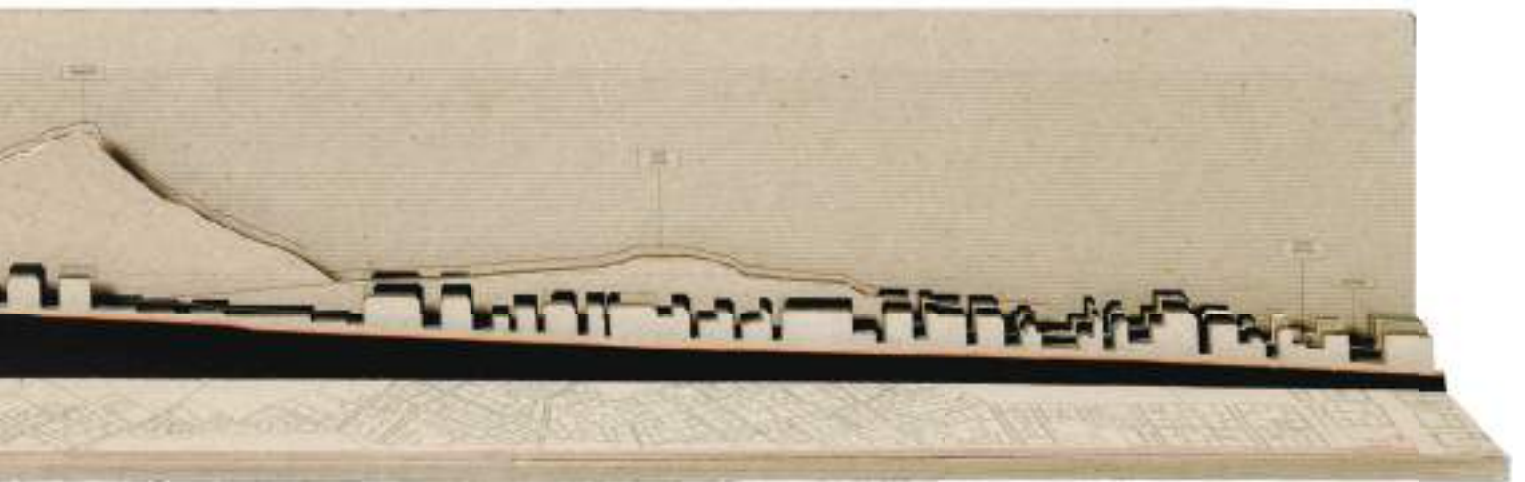
ΚΛ. 1 : 2500

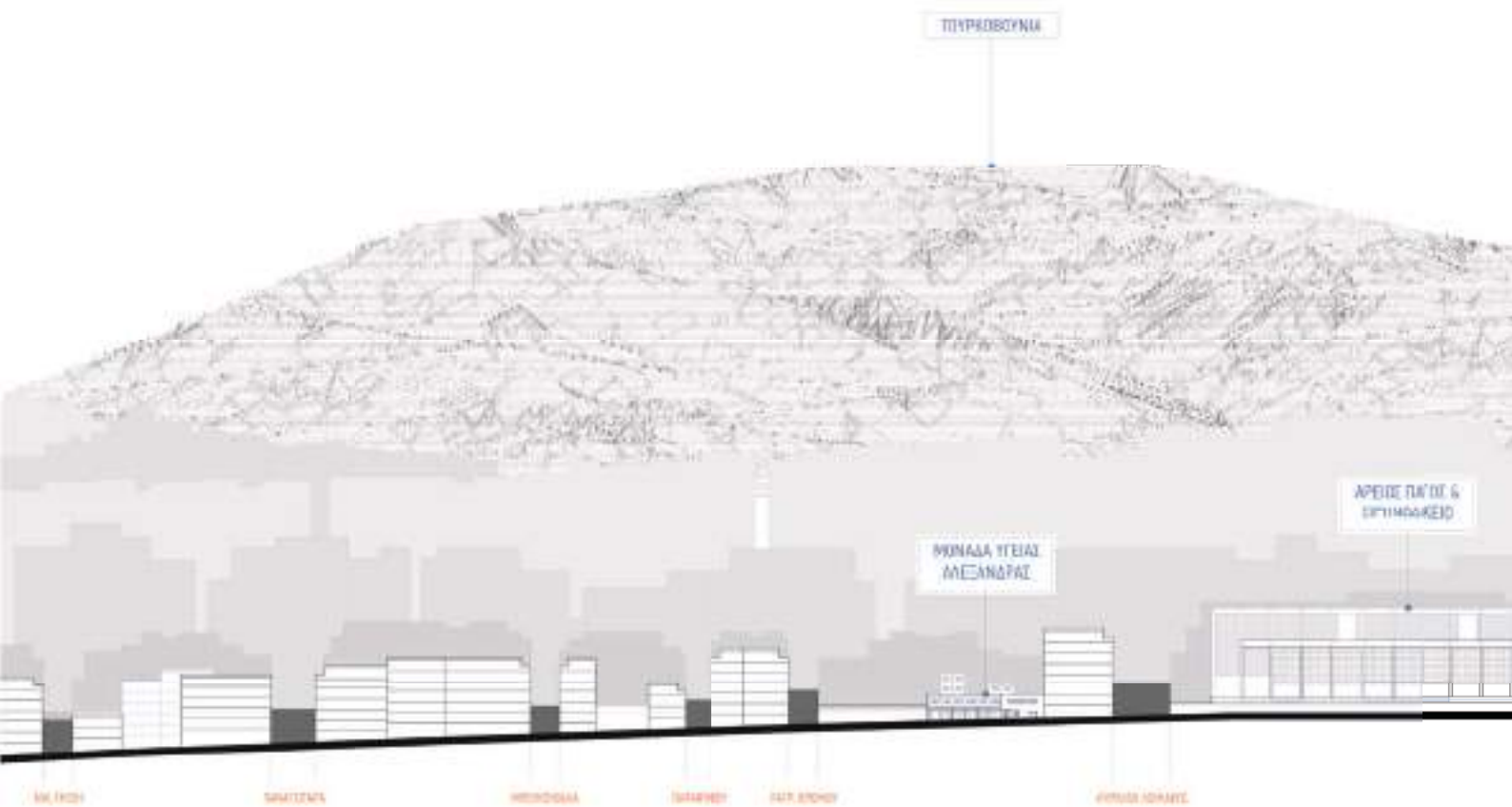
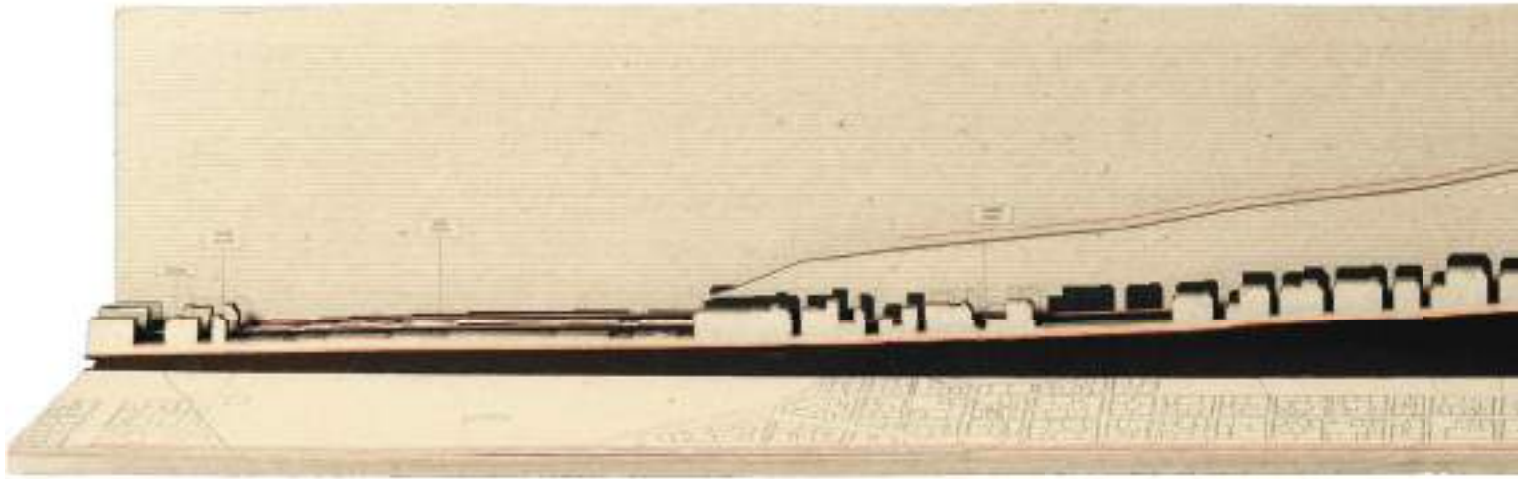
ΔΙΑΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ ΣΤΗ Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

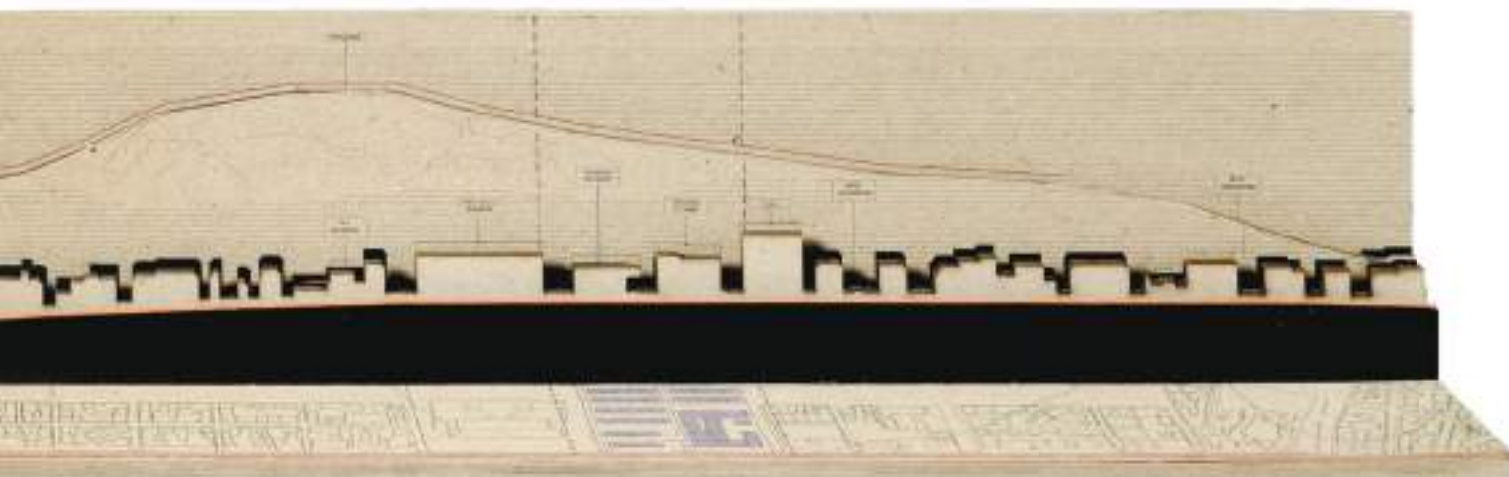
ΚΛ. 1 : 1000

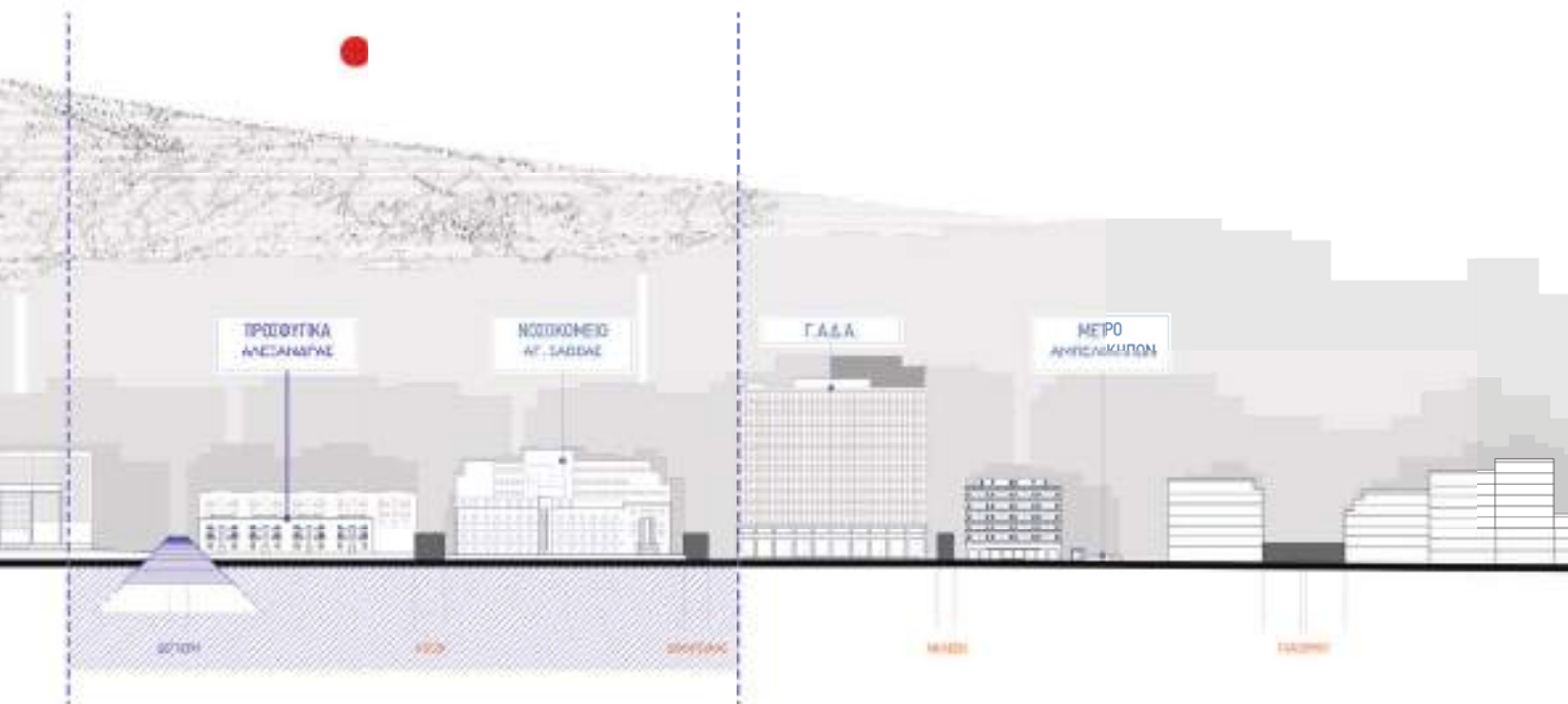
Η ΟΨΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΟΥΡΚΟΒΟΥΝΙΑ

ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ ΤΟΜΗΣ ΣΤΗ Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

ΚΛ. 1 : 2500

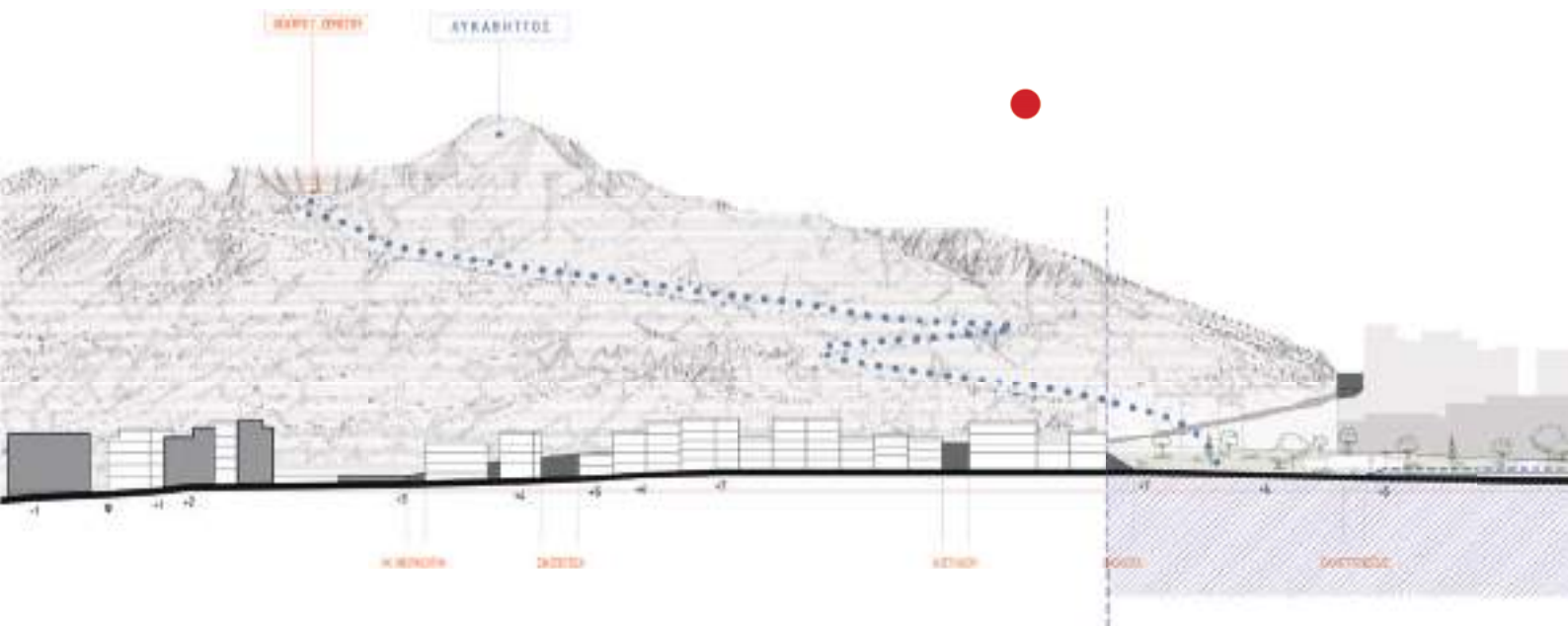
ΔΙΑΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ ΣΤΗ Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

ΚΛ. 1 : 1000

Η ΕΝΩΣΗ ΜΕ ΤΟ ΛΟΦΟ

Η πόλη είναι πάντα σε συσχέτιση με τα αστικά και φυσικά στοιχεία της: το έδαφος, τις κορυφές, τις οπτικές φυγές, τα τοπόσημα, τα μέτωπα, τον ήλιο, τον αέρα και τον προσανατολισμό.

Στα σχέδια αυτά φαίνονται οι διακυμάνσεις του εδάφους, σε τομή και προβολή καθώς και οι κορυφογραμμές του αστικού δομημένου περιβάλλοντος. Επιπλέον, παρατηρούμε πως δημιουργείται ένα κοίλο στο οικόπεδο που βρίσκεται τωρινά το γήπεδο του Παναθηναϊκού. Εάν η οριζόντια σύνδεση των δύο περιοχών ξεκινήσει από το ένα ενδιάμεσο ύψος στο «βάθρο» όπου στέκονται τα Προσφυγικά, αμέσως μετά το κοίλο αυτό, θα έρθει να συναντήσει το έδαφος και να γίνει συνεπίπεδη με αυτό και θα αποτελέσει συνέχεια μίας ανάβασης προς το λόφο και το Φαράγγι, όπως φαίνεται και με τη μπλε διακεκομμένη χάραξη.

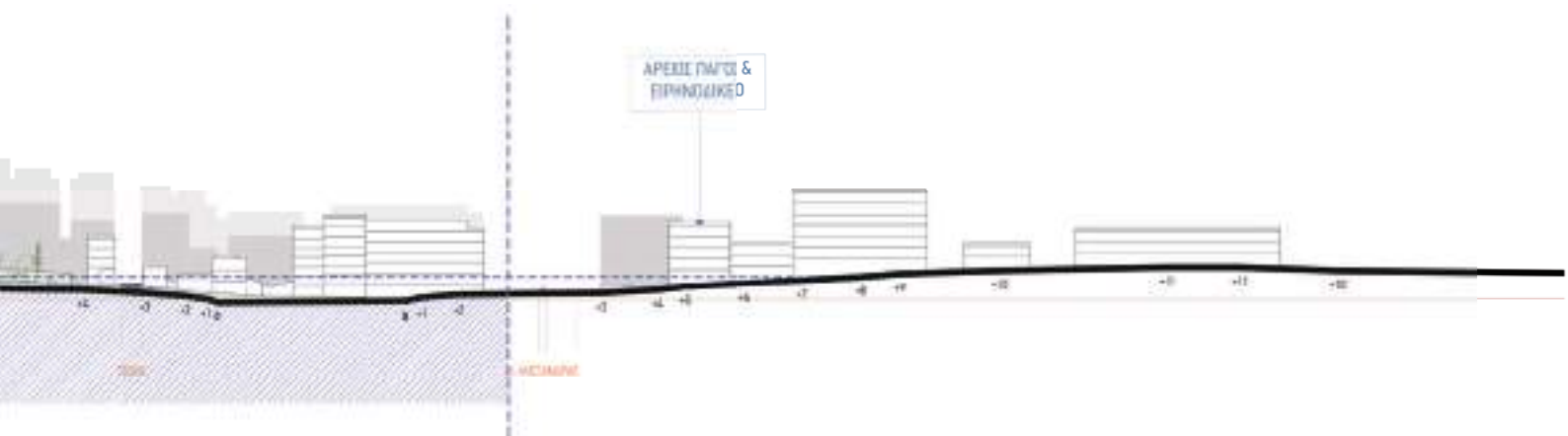
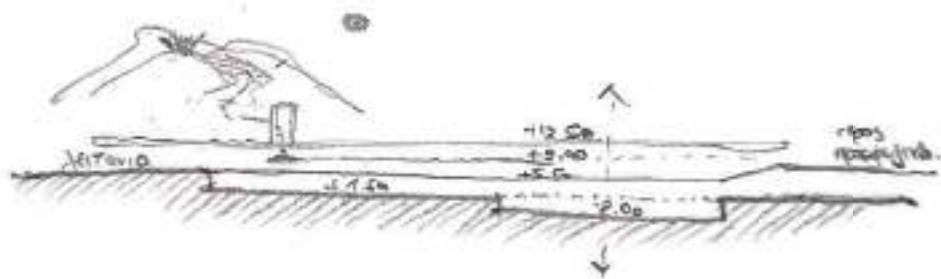

ΕΓΚΑΡΣΙΑ ΤΟΜΗ ΣΤΗ Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

ΚΛ. 1 : 1000

MENTAL MAPPING: ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΕΣ ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ

Μελετώντας την περιοχή, από τα ιστορικά της στοιχεία, την προέλευση του δομημένου περιβάλλοντος και της εικόνας που έχει πάρει σήμερα, προέκυψαν πολλά συμπεράσματα.

Αρχικά, οι Προσφυγικοί οικισμοί είναι δύο: τα Προσφυγικά της Λ. Αλεξάνδρας και ο Συνοικισμός της Στέγης Πατρίδος, με ημερομηνία ανέγερσης το 1936 και 1939 αντίστοιχα. Δίνουν την πρώτη μετεγγραφή της ιστορίας σε αυτό το τόπο, μαζί με άλλα οικοδομήματα της περιόδου αυτής, προσδίδοντάς του ταυτότητα και χρόνο. Επιπλέον, στη περιοχή των Κουντουριώτικων κατοικούν πολλοί σύλλογοι και φορείς, οι οποίοι ανά τα χρόνια, αιτούνται τη δημιουργία Μουσείου «Ελληνισμού Μ. Ασίας και Ανατολής». (Πολιτιστικός Περιβαλλοντικός Σύλλογος Κέντρου Αμπελοκήπων , Ένωση Σμυρναίων κ.ο.κ) Ο άξονας που θα ενώσει τις δύο γειτονιές, οφείλει να αποτελέσει και **γέφυρα συνάντησης** αυτής της πτυχής της ελληνικής ιστορίας με το σήμερα.

Έπειτα, κτήρια διοίκησης επί της Λ. Αλεξάνδρας, όπως ο Άρειος Πάγος και η Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών, επιβάλλουν με τον όγκο και την κλίμακα τους έναν **επίσημο και υπερτοπικό χαρακτήρα**. Σε συνδυασμό με τα κρατικά νοσοκομεία, το σύνολο των λειτουργιών αυτών τροφοδοτεί τη περιοχή σε καθημερινή βάση με χρήστες και εργαζόμενους. Από την άλλη, η περιοχή πίσω από το γήπεδο διατηρεί έναν **γειτονικό χαρακτήρα**, με τα συγκροτήματα των σχολείων να δίνουν πνοή στην κατά τ' άλλα νεκρή ζώνη από πίσω.

Το γήπεδο του Παναθηναϊκού σήμερα λειτουργεί ως ένα υπερτοπικό σημείο αναφοράς και σε συνθήκες εξαίρεσης. Τις βραδινές ώρες που έχει αγώνες μεταξύ ποδοσφαιρικών ομάδων, ολόκληρη η περιοχή μπλοκάρεται και συρρέει αρκετός κόσμος προς τα εκεί. Τις υπόλοιπες μέρες το γήπεδο παραμένει κλειστό, δημιουργώντας μία αίσθηση αποξένωσης στη γειτονιά.

Παρόλα αυτά, διαθέτει χώρους τέχνης και πολιτισμού, ενεργούς και ανενεργούς, με χαρακτηριστικό παράδειγμα το σινεμά Αρζεντίνα στη Λ. Αλεξάνδρας.

Σε μελλοντικά σχέδια, όπως ορίζει το ΦΕΚ, προβλέπονται διάφορες διενέργειες σε σχέση με τη περιοχή. Το γήπεδο του Παναθηναϊκού θα μεταφερθεί στον Ελαιώνα και το απελευθερωμένο οικόπεδο θα μετατραπεί σε περιοχή πρασίνου, με αναψυκτήριο, μουσείο παναθηναϊκού και πάρκινγκ 700 θέσεων. Αντίστοιχα, για τις περιοχές από πίσω, οι οποίες ανήκουν σε πλειοψηφία στο Δήμο Αθηναίων, προβλέπεται η ανέγερση ενός ακόμα σχολείου και ενός πολιτιστικού χώρου και η απόδοση περιοχής για κοινόχρηστο πρασίνου και υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις.

Η περιοχή χαρακτηρίζεται από ασύμβατες μεταξύ τους λειτουργίες που κατατάσσονται σε διαφορετικές χρονολογίες, ετερογενείς κλίμακες, αδιέξοδα και εγκαταλελειμμένες περιοχές, τα οποία δεν έχουν βρει έναν ρυθμό και ένα τρόπο συνύπαρξης στον Τόπο αυτό. Κυρίως, είναι η **αντίθεση** που δημιουργείται μεταξύ ενός **ισχυρού προσώπου αστικού τρόπου ζωής**, με υπηρεσίες πρόνοιας και διοίκησης κράτους, και **ενός λόφου, μιας άγριας φύσης** που εκτείνεται σε ύψος, σε μήκος και σε πλάτος μέσα στο λεκανοπέδιο της Αττικής.

ΗΘ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΚΑΤΑΥΤΑΞΗ
ΤΩΝ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΣΤΟΥΣ ΑΜΕΣΑΝΟΗΘΙΟΥΣ
(1923-2023)

1923

ΤΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΩΝ ΤΩ ΧΡΟΝΩΝ ΤΥ ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΟΜΩΣ
ΜΕ ΤΑ ΜΕΓ ΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΚΙΝΗΤΗ

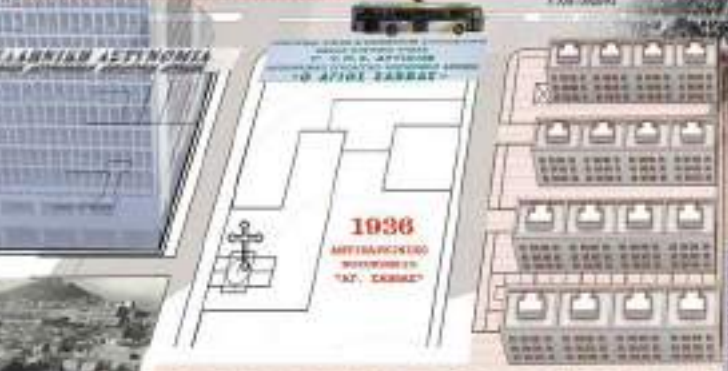
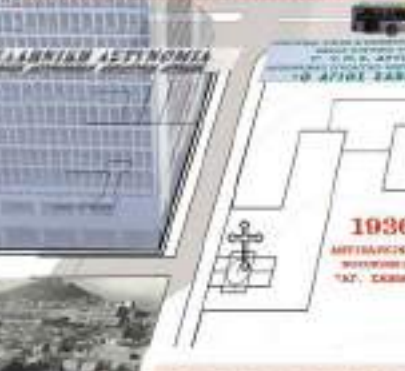

Η.Π.Ε. (Επίσημο Σχέδιο) 1923
 Σχέδιο 1923
 Η.Π.Ε. (Επίσημο Σχέδιο) 1923
 Σχέδιο 1923
 Η.Π.Ε. (Επίσημο Σχέδιο) 1923
 Σχέδιο 1923

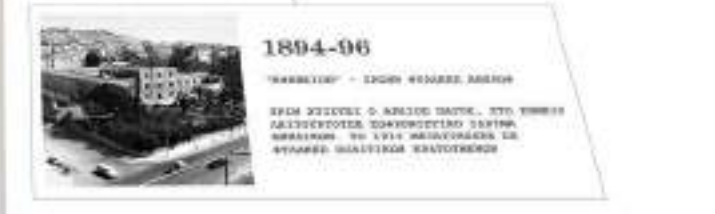

Επίσημο σχέδιο κατασκευής
 των 3 πρώτων, τα οποία με
 τη μετέπειτα ποσοτική αύξηση
 των προσφύγων, αποτέλεσαν
 τον πυρήνα της σημερινής
 πόλης. Το σχέδιο προέβλεπε
 την κατασκευή 1000 κτιρίων
 με 10000 κατοίκους. Η
 κατασκευή των κτιρίων
 πραγματοποιήθηκε με
 τη βοήθεια των
 αμερικανικών
 αρχών.

1939 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΟΥΡΟΚΙΣΜΟΥ "ΕΥΡΕΣ ΣΑΡΑΦΕΣ"

2023

1910 ΟΙΚΟΔΟΜΗ "ΕΛΛΗΣ"
 1937 ΑΝΑΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΑΜΕΣΑΝΟΗΘΙΟΥΣ

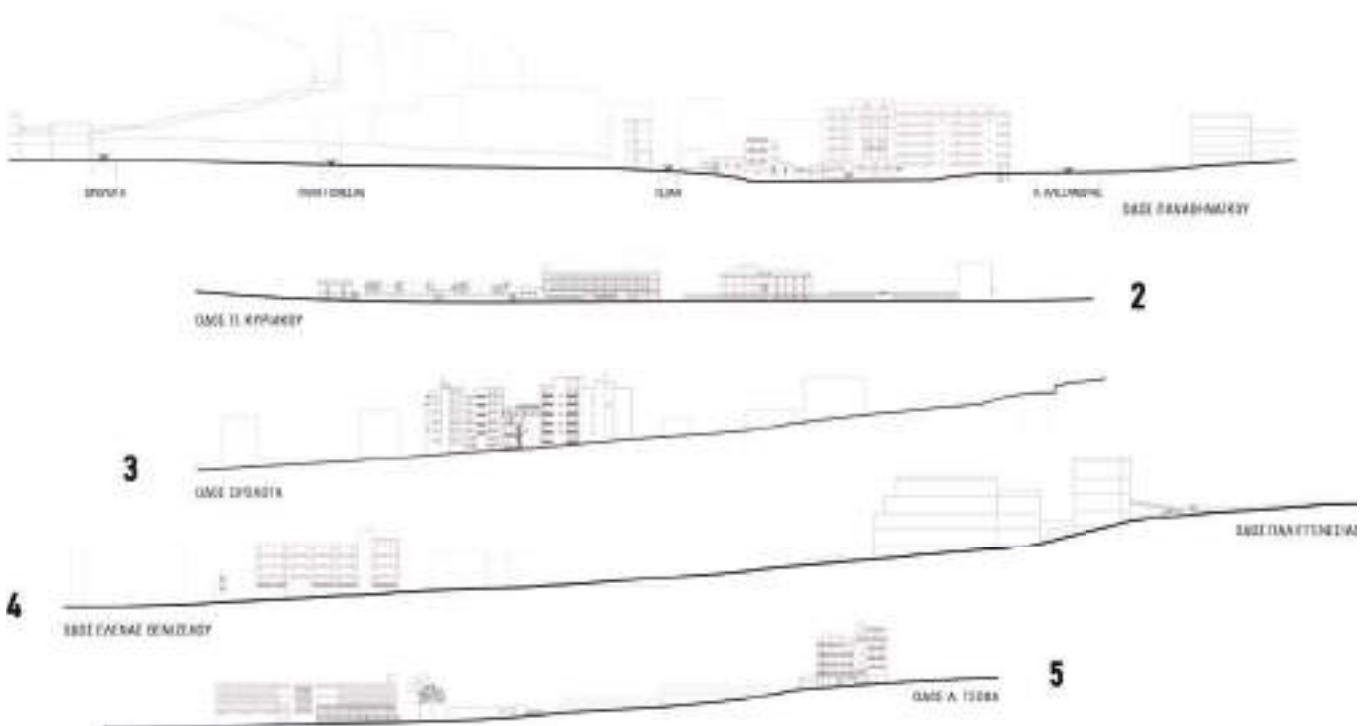
ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ, ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ

ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ "ΠΙΣΩ ΜΕΡΙΑ" ΤΟΥ ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ

Μετά από ανάλυση των διαφορετικών ορίων που διαθέτει η περιοχή κατηγοριοποιήθηκαν σε 3 βασικές ομάδες: **1**στα όρια, επίσημου, που δημιουργούν τα υπερμεγέθη κτήρια της Λ. Αλεξάνδρας, τα οποία διακόπτονται από φαρδείς δρόμους μεταξύ των Ο.Τ., **2**τα συνεχή και ενιαία όρια που συνθέτουν οι όψεις των πολυκατοικιών στα Ο.Τ, με μέτωπα προς τη δημόσιο χώρο και **3**τα ανεπίσημα όρια που σκιαγραφούνται από το ανάγλυφο των πίσω όψεων των πολυκατοικιών.

Υπάρχουν διάφορα κτήρια που, λόγω της κλίμακας, ιδιαιτερότητάς τους στη χρήση, ή και της θέσης τους στο αστικό πλέγμα, ασκούν μια παραπάνω επιρροή στο πεδίο μελέτης. Τέτοια είναι τα Προσφυγικά της Αλεξάνδρας και το κτήριο γραφείων ΑΒΑΞ, του αρχιτέκτονα Τομπάζη, με την ξεχωριστή του όψη.

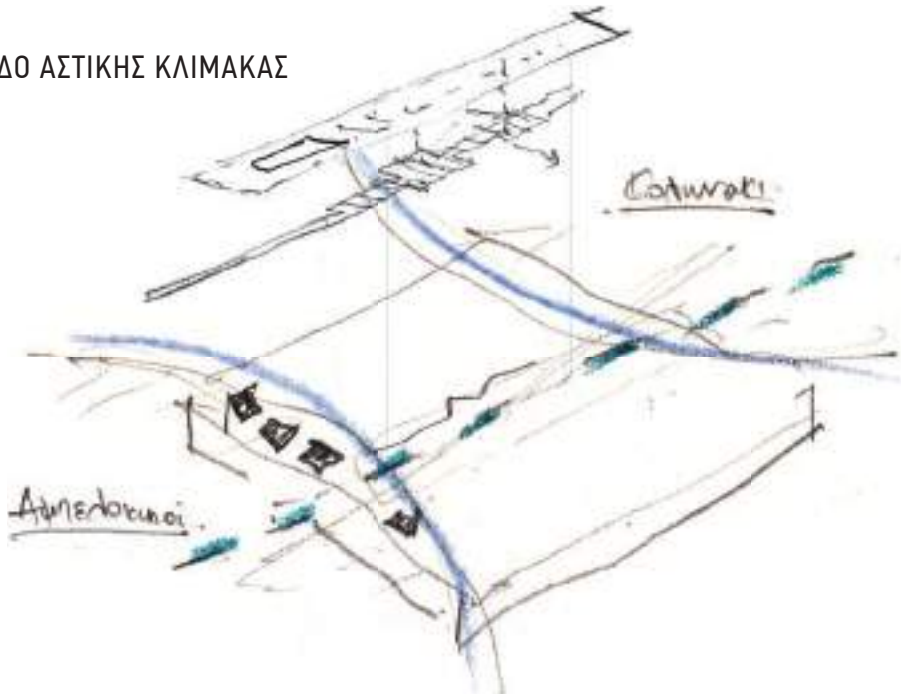
Τέλος, τα σχολεία αποτελούν πηγή ανανέωσης για την περιοχή και σημείο εκκίνησης για την εφαρμογή μίας αρχιτεκτονικής η οποία **γεφυρώνει γενιές**, μαθαίνει και διαμορφώνει τον νέο κόσμο για τις αξίες αυτής της γης και αυτής της κοινωνίας, μέσα από τη **κοινή βιωματική εμπειρία**.

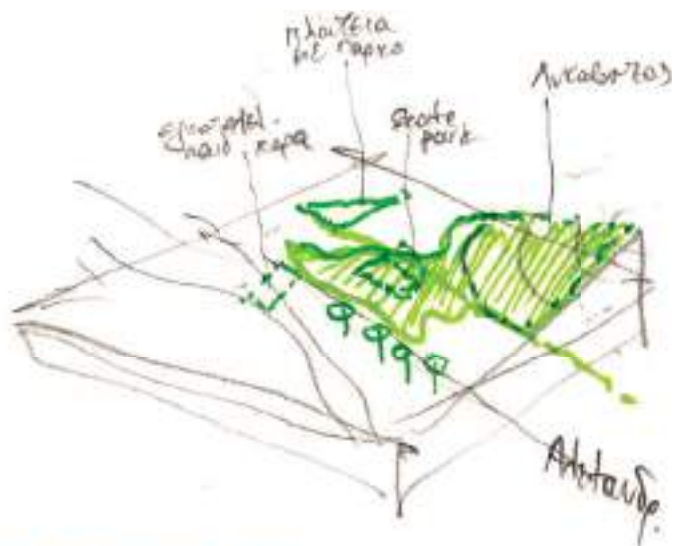
Δ. ΠΡΟΘΕΣΗ - ΣΤΟΧΟΙ

1

2 ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ

- Ένωση της γειτονιάς των Αγιοσταυρών με το Μέγαρο Μουσικής και το Καλλιμάρμαρο (τρόπος: Λεωφόρος)
  - Χάρση νέου όφρα πάρκς (Δελφική και Μικρή Μαύη). Γράφηση των 2 μετώπων της Αλεξάνδρας
- "το 2ο ΕΠΙΠΕΔΟ της ΠΟΛΗΣ"**
- άμεση επίσημη παράδοση επί του άξονα ο οποίος ξεκινά ως πεζοδρόμιο πάνω από τη Λ. Αλεξάνδρας (+7.00μ) και καταλήγει οριζόντιος με το πεδίο της πόλης, προς τη μεριά του Καλλιμάρμαρου (+5.50μ)
  - Επίσημη του πεζοδρόμιου με ένα διακριτό σήματρο. Διακρίση του γραμμικού αυτού άξονα της πόλης.

3

ΠΡΑΣΙΝΑ & ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ

ΠΡΩΤΟ: Διάλυση του πρασίνου του Λεωφορέα

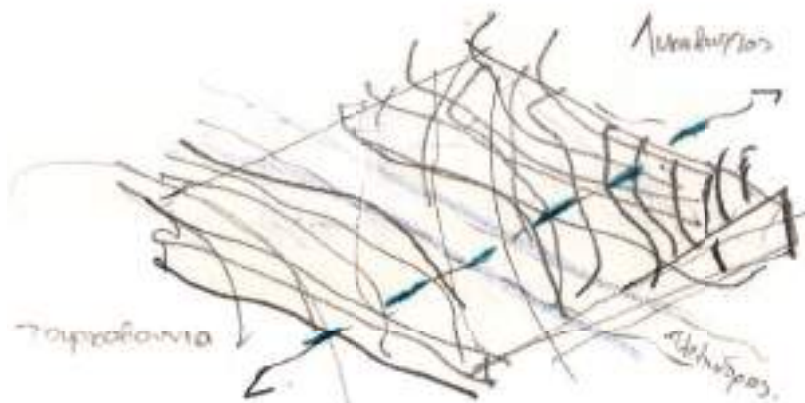
- Αποσύνδεση του εδάφους - Αρχή των αόλητων δασών
- Ζώνη Πρασίνου στη Λ. Αλεξάνδρας και ενσωμάτωση με την υπάρχουσα παιδική χαρά
- Δημιουργία πλατειών και πεζοδρομίων στο συνεχές πράσινο διακριτικού χαρακτήρα και περιβαλλόμενα, ως μερίσματα από τη πόλη στη φύση

ΔΕΥΤΟ: Ενίσχυση του δικτύου πρασίνου της πόλης

- Τοποθέτηση σιδηράκων δέντρων στην οδό Παγγωνισίας, ως συνέχεια του περιφερειακού του Λεωφορέα και ένωση με το πάρκο Έλενας Βενιζέλου.
- Τοποθέτηση σιδηράκων δέντρων στη Λ. Αλεξάνδρας για φιλικότητα του δού και διακρίση των διαφορετικών χρονικών (αυθι-πελάς, κίτρινα-αυθι)

2

ΓΕΩΥΡΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

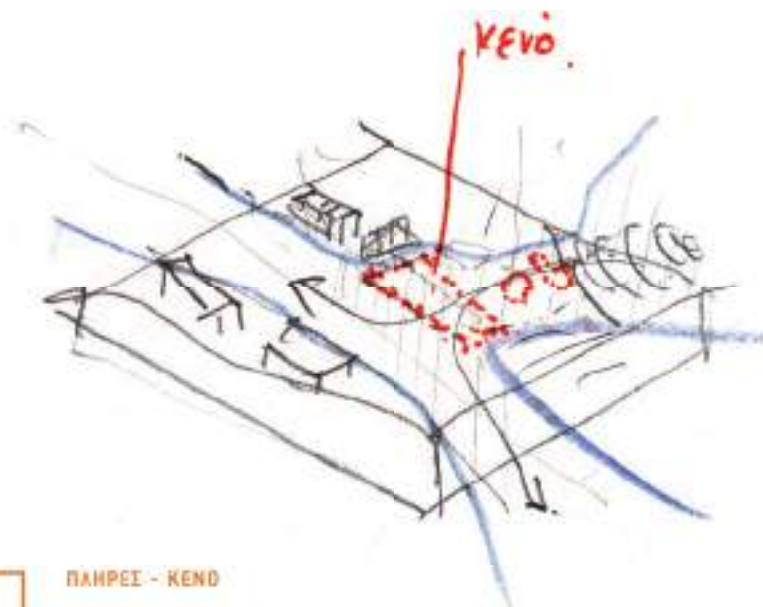
- μέσα από έναν ελαστικό έλασμα πλέης κόλλα στη τοπογραφία.

Πλάσιμο νέας Νέας Τοπογραφίας στη πόλη

Πολυαξιακή ποσότητα, ο θάβος ο οποίος διατίθεται για τους ποταμούς, λειτουργεί ως μία "αυθιχία τοπογραφία", διακλαδώνεται σε δύο επίπεδα, ένα που ενώνεται ανεπίπεδα με τη γηπέδα (+5.50μ) και ένα που ενώνεται με το Ακροπόλη (+9.00μ).

- μέσα από τα στοιχεία στην ίδια τη τοπογραφία.

Αδύναμη του εδάφους του Ακροπόλη μέχρι τη Λ. Αλεξάνδρου, με τον πιο ευαλό δυνατό τρόπο.

4

ΠΑΡΕΣΙ - ΚΕΝΟ

[ΕΛΑΣΤΟ] Ο λόφος διαρρέεται ανήμεσα στο σώμα της πόλης, μέχρι τη Λ. Αλεξάνδρου.

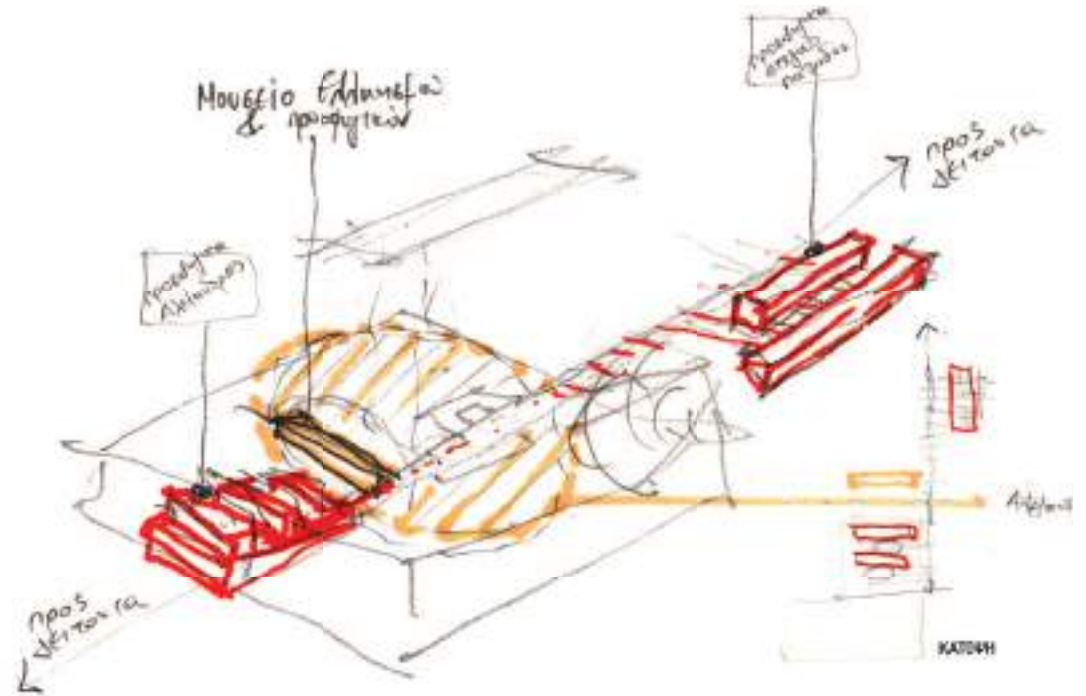
- Διατήρηση των ορίων του κλασικού περιβάλλοντος, τόσο της γειτονιάς όσο και της Λ. Αλεξάνδρου και εδάφους του κενού που συνδέεται το λόφο.
- Πλατεία Αλεξάνδρου: νέα αστική συμβών

δημιουργία σημείων αναφοράς γύρω του κενού, στο πλήρες οριζόντιο επίπεδο της Λ. Αλεξάνδρου. Οργανισμός εδάφους ώστε να δημιουργούνται πλατείες στο χώρο, αβρίδα φύσης και πόλης.

[ΠΡΟΜΗ] Τεχνολογία δρόμων σιγαστήριου, ως φίλτρο ανάμεσα σε φύση και πόλη.

- Σύμφωνα με το σύστημα ορίων της πόλης, ορίσει χώρο ανάμεσα στο φυσικό εδαφος και στο ανθρώπινο, άστυμα. Φυλάττει λειτουργίες από κάτω, ενώ τα ισόπεδα διαπερνούν ελεύθερα, προς όλες τις κατευθύνσεις.

6

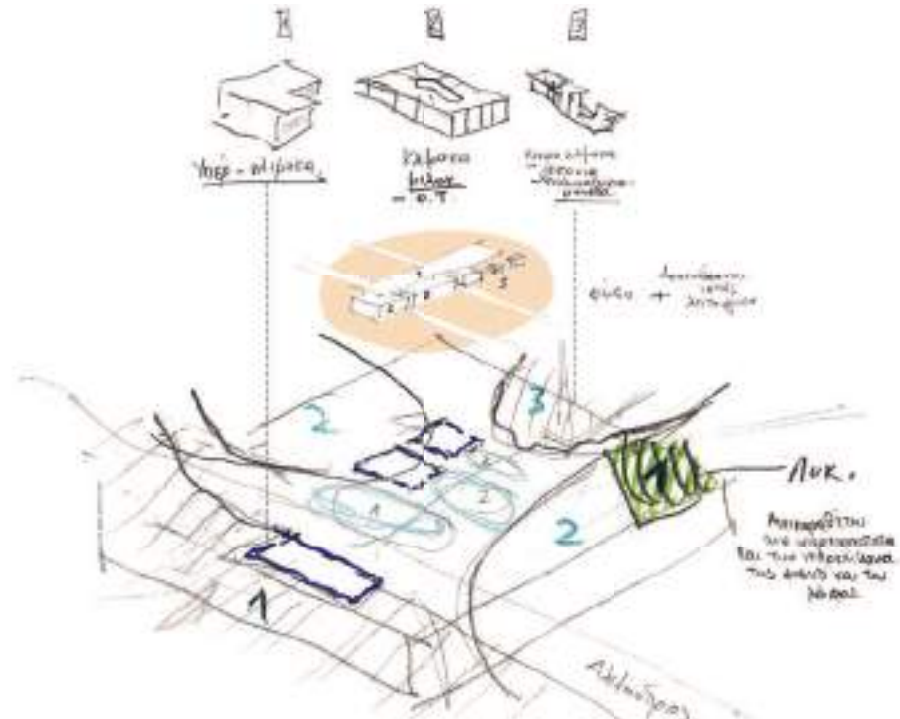
ΣΥΡΡΑΦΗ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

ΥΠΕΡΤΟΠΙΚΑ:

- Δημιουργία κέντρου ιστορικού ενδιαφέροντος στη πόλη ανάλογη της ύστερης ιστορίας της Ελλάδας, με τη καταστροφή της Μ. Ασίας και τη μετακίνηση προσφυγικών πληθυσμών το 1922.

ΠΟΠΙΚΑ:

- Ανεπίσημη ένωση των προσφυγικών Αλεξάνδρας και του συνοικισμού Στέγη Πατρίας μέσω του γειτονιόμορφου ισθμού.
- Δημιουργία "Μουσείου Εθνομυθολογίας Μ. Ασίας και Ανατολής", ανάμεσα στους 2 προσφυγικούς οικισμούς. Σε άμεση συνάφηση με τη πλ. Αλεξάνδρας και το στάγιοτρο, με κυρία υψοσκάφη και αίθρου/καφέ.
- Διατήρηση των Προσφυγικών Οικισμών ως κύρια κατοικίας, με τη δυνατότητα επίσκεψής τους μία μέρα το χρόνο.
- Πλακόστρωση με παράλλη υψικά των κινήσεων κύριων ανάμεσα στους Προσφυγικούς Συνοικισμούς. Δημιουργία ενιαίων υψοσκαφών πλακοστρωμένων χώρων στα Προσφυγικά Αλεξάνδρας.

8

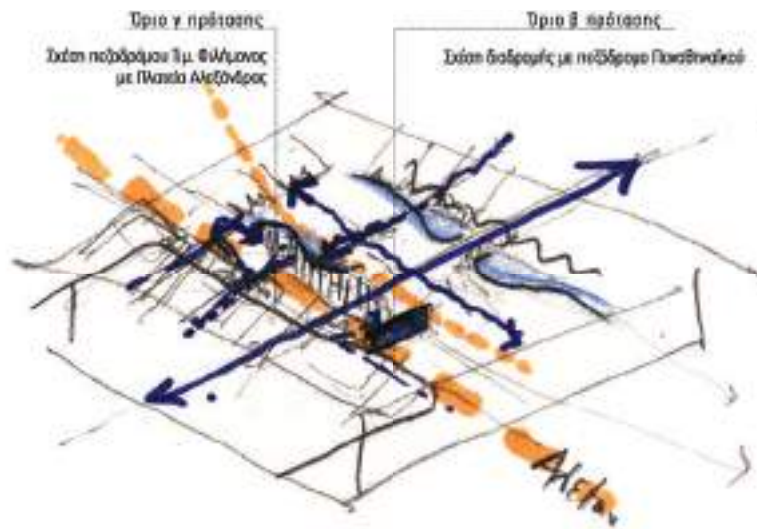
ΚΛΙΜΑΚΑ

- Διαμόρφωση και αναγνώριση των πολλαπλών και στερόπλευρων κλιμακίων της περιοχής. Κατηγοριοποίηση σε 3 είδη: (1) Υπερόψωμα, (2) Κλίμακα Μήκας, Ο.Τ. (3) Μικρο-κλίμακα γειτονιάς / μονάδα παλαιοδοκίας.
- "Οι 3 Δυνάμεις του Κόσμου": Υπεροψική Αλεξάνδρας - Υπεροψική στάγιοτρο - Υπεροψικός Ανοικτός Προσφυγικό Αλεξάνδρας & Ισοπέδη σε κλίμακα Μήκας - κοινό/όμοιο, ομοιογενές παρασχηματισμό στην πόλη.

ΕΙΔΩΣΗ

- Δημιουργία 3 διακενών ελεύθερων κόρων, ανάλογα με τις ενότητες και τη διαβάθμιση της κλίμακας: Πλατεία Αλεξάνδρας, Βόρεια Ισοπέδη, Βασιλεία Τυλιόγων.
- (πριεπι)
- Διατήρηση του όγκου του κόρου κάτω από το στάγιοτρο ανάλογα με τη κλίμακα μήκας (αφήνεται από τους άξονες) & κατοικησιμότητας στη 3η ενότητα (προς γειτονιά).
- Παρακάλυψη επεξεργασία της κλίμακας και προσαρμογή των διαμορφωτικών ποιοτήτων κόρων, ανάλογα με τους υψοσκαφές και ομοιογένειες του περιβάλλοντος κόρου.

Π Ρ Ο Τ Α Ϊ Η

9

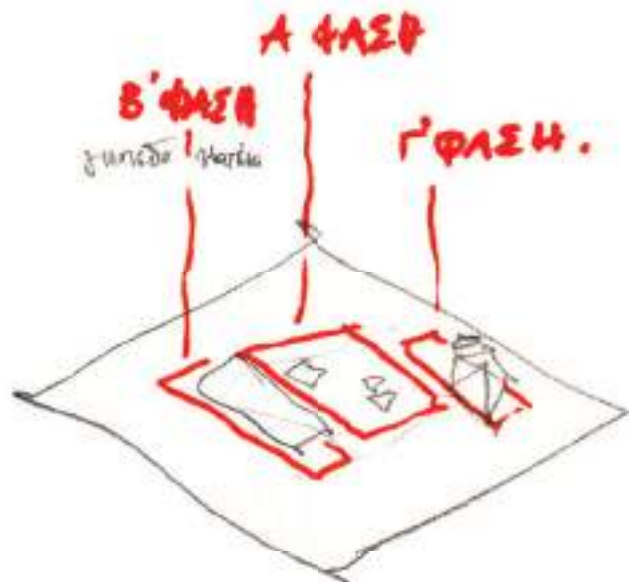
ΟΡΙΑ & ΣΥΜΦΩΣΕΙΣ

[ΠΑΛΙΑ ΟΡΙΑ]

- Αναγνώριση υφιστάμενων ορίων του δομημένου περιβάλλοντος γύρω από το ανάκτορο μελέτης, 3 είδη:
  - 1. Υπό-όριοι, αποσπασματικές] επίσημα
  - 2. Ο.Τ. μελέτες, ενιαίες] επίσημα
  - 3. Πόλυ όριας πολυκατοικιών] ανεπίσημα
- Κατηγοριοποίηση ορίων, συσχετισμένα με τη πρόταση:
  - α. επαφή ανάκτορο φασκού με τονισμό/σύνδρομο ορίων] διεύρυνση πλακόστρωσης
  - β. διαπαγή υπερτοπικού - τοπικού] τοίχος, καταστήματα διαπερατάς
  - γ. εκπόνηση όριου σε πλατεία] ομβλιανάκις

[ΝΕΑ ΟΡΙΑ]

- Αναγνώριση γραμμικών ορίων των όριων Αλεξάνδρας, Τόκας και Πολυγενεοίς
- Καδρόνηση σημειακά του ορίου της Α. Αλεξάνδρας για τους πεδούς με τη τοποθέτηση του κλάδου υπερυψωμένου ποδωρόδρομου

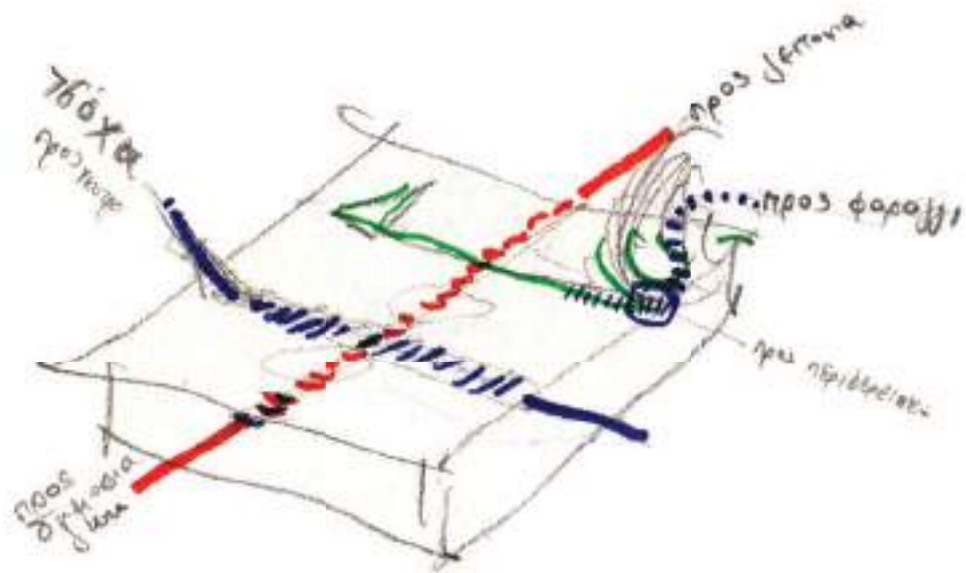

11

ΦΑΣΕΙΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- Η πρόταση θα υλοποιηθεί σε 3 φάσεις, ανάλογα με το υπάρχον δομημένο περιβάλλον, τις προοπτικές της περιοχής και τις ιδιοκτησίες των οικοπέδων:

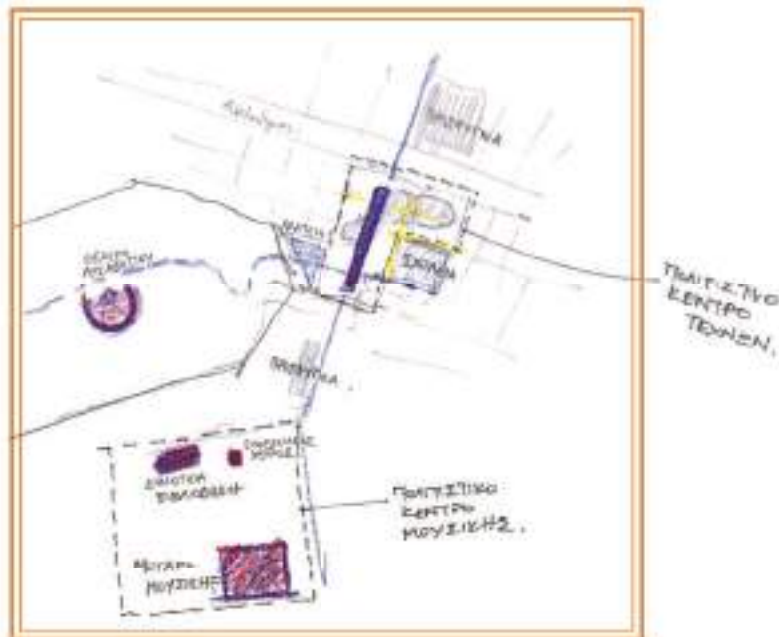
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΕΞΙΩΜΕΝΩΝ ΟΡΩΝ		
ΟΙΚΟΠΕΔΟ Α	ΟΙΚΟΠΕΔΟ Β + Γ	Ο.Τ. επί του περιφερειακού
ΦΑΣΗ Β'	ΦΑΣΗ Α'	ΦΑΣΗ Γ'

10

ΔΑΠΕΔΑ & ΚΙΝΗΣΕΙΣ

- **(ΚΙΣΚΙΜΗ ΔΙΑΜΟΡΦΗ)** Αθηνά: Πεζοδρόμος που συντάσσεται ανεπίσημα με τη 1η
- **(ΜΠΛΕ ΔΙΑΜΟΡΦΗ)** Δρόμος ή/και κυκλοφοριακή ταρταλάν και πεζοδρόμος με καταστήματα (Τοσό) Πλακόστρωμα στις υδρό Παναθηναϊκού
- **(ΠΡΑΣΙΝΗ ΔΙΑΜΟΡΦΗ)** Δρόμος με αποκαμμένη φύτευση δέντρων, φυσικά υλικά για έδραση και έδραση με το Λόφο του Λυκαβηττού
- Αφάρση της σφάραξης σε τμήμα του περιφερειακού δρόμου του Λυκαβηττού, καθώς και τον δρόμο σοκαρική του Λόφου.
- Δημιουργία μονοκατοίχου που περνά από το φοράγη του Λυκαβηττού και καταλήγει στο πλάτωμα.
- Τοποθέτηση πρακασφύτου από πορόση υλικού.
- Κατά πάδας επέκταση των πεζοδρομίων στην οδό Κόκκινου.

12

ΈΝΑ ΡΕΘΝ ΟΒΑΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ

- Η δημιουργία μιας 4ης Πλάκας στην Αθήνα.
- Ένα Κέντρο φέρση, Ίδρυση και Εκπαίδευση ένα διεπιστημονικό και πλάδα Λόφου.
- Αειθέρηση και ΣαΜαγκροποίησης
- Ένα "πρωτό" των αστικών λειτουργιών.
- Ένα πολιτιστικό κέντρο, κοσμητικό γήπεδο που αποκαλύπτει μια όμορφη ιστορία της Ελλάδας. Χωρίς να μεταμορφώσει τους χώρους αυτούς αλλά αντίθετα, τους εντάσσει ως μια καθημερινή πραγματικότητα στο σώμα της πόλης.
- Το κατώφλι του Λυκαβηττού. Η ενεργοποίηση της πίσω μεριάς του. Η ενσπύση του Λόφου με τη πλάδα και τη πλατιά Διεθνήδραση και απόδοση του στους κατοίκους των γύρω γειτονιών. Καθημερινή χρήση του πεζοδρομίου, όλη τις ώρες της ημέρας, όπως θα λειτουργούσε ένας αποκαλύπτοντας δρόμος της πόλης.
- Εν τέλει, η βίωση του Λόφου μέσα από τις όψεις της πόλης η βίωση της πόλης μέσα από ένα έδαφος που φέρει τις **δυνάμεις του Τόπου**.

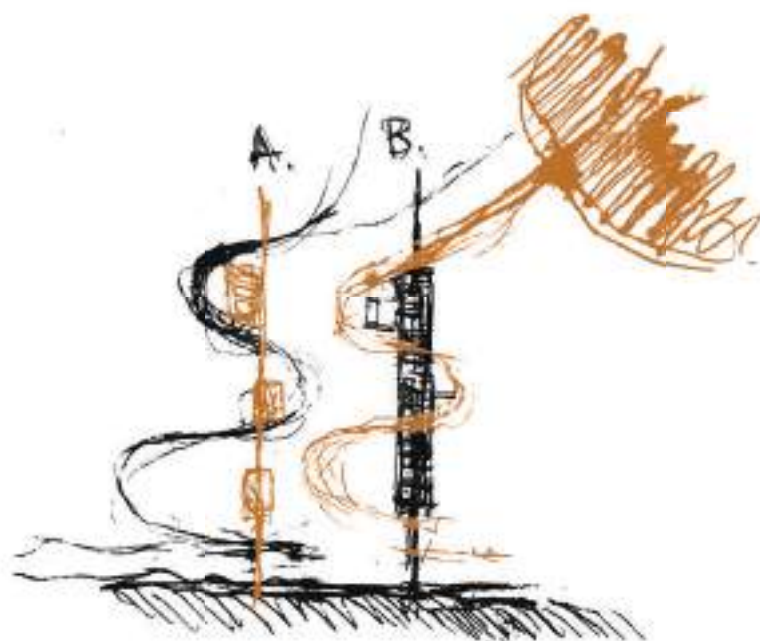

Ε. ΠΡΟΤΑΣΗ

ΔΥΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

- Α. Η ΠΟΛΗ - ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ - ΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΕΚΤΥΠΟ
Β. Η ΘΥΣΗ - ΤΟ ΘΥΣΙΚΟΜΟΡΦΟ - Ο ΥΠΟΔΟΧΕΑΣ

Δύο αντίρριπες δυνάμεις που αλληλοδιαμορφώνουν
το κοινωνικό και πολιτισμικό νόημα του χώρου

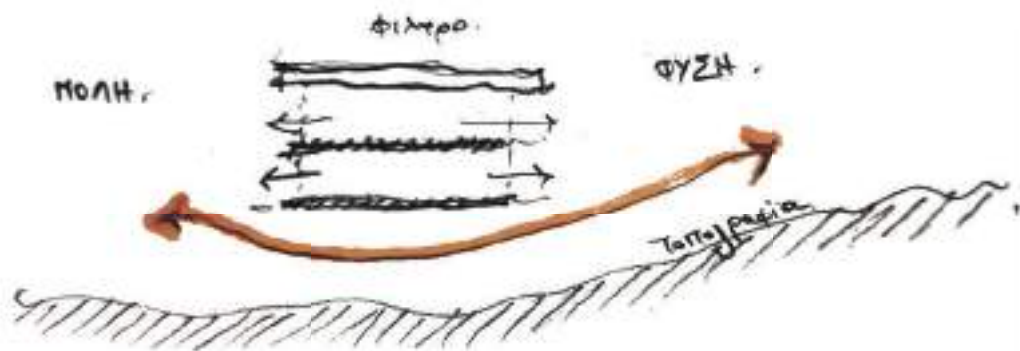

ΣΥΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΟΛΗ ΧΩΡΟΥ

ΕΝΑ ΦΙΛΤΡΟ

ΑΝΑΜΕΣΙΑ ΣΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ
ΤΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΘΥΡΑΝΟ

ΜΙΑ ΣΥΝΕΧΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ - ΜΕΤΑΒΑΣΗ

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

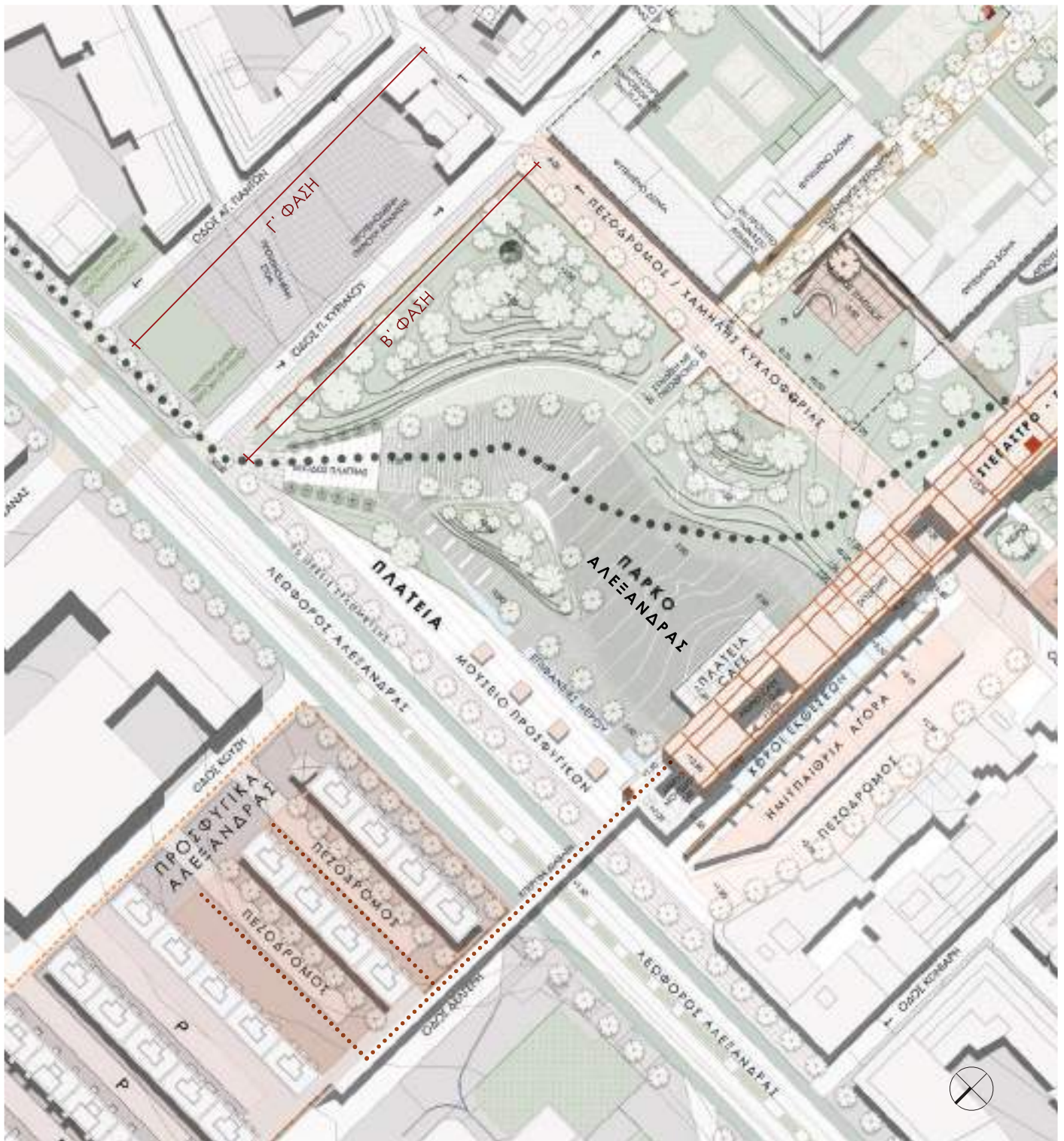
ΚΛΙΜΑΚΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ 1 : 1250

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:1250

Η λύση, ως ένα **νέο κέντρο στη καρδιά της Αθήνας**, αποτελεί το κατώφλι του Λυκαβηττού και προετοιμάζει την είσοδο στο λόφο. Ακολουθεί δύο συνθετικές αρχές. Από τη μία, προτεραιότητα αποτελεί η διάχυση του λόφου του Λυκαβηττού μέχρι τη Λ. Αλεξάνδρας. Από την άλλη, δημιουργείται ένα ανοιχτό αστικό σύστημα που γεφυρώνει τα διάφορα στοιχεία της πόλης, ιστορικά, λειτουργικά κ.ο.κ., ενσωματώνοντας τις ετερογενείς κλίμακες και αστικές ή μή συνθήκες στο σώμα του.

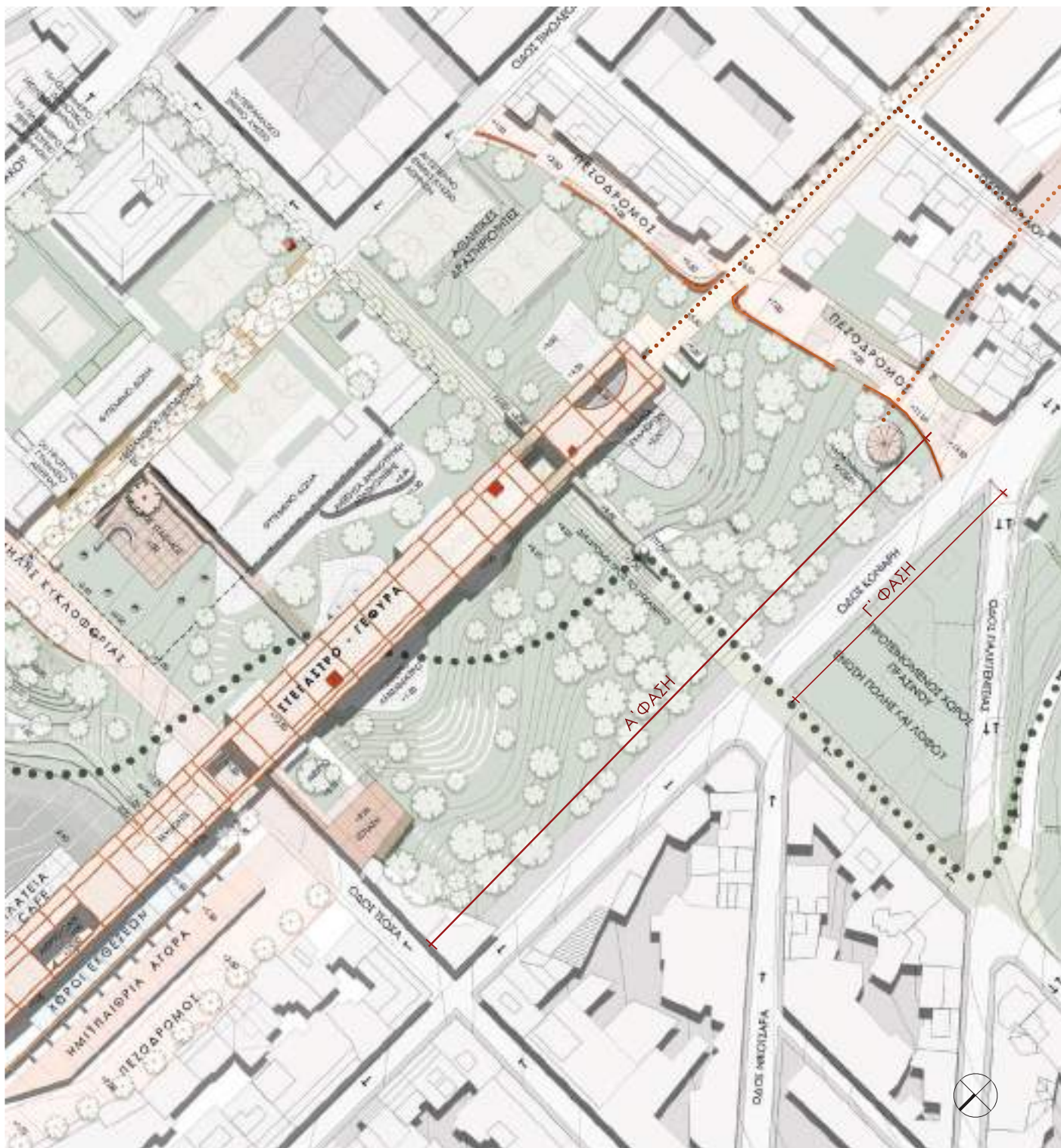
Σε άξονα Βορρα - Νότου και σύμφωνα με το καρτεσιανό σύστημα, τοποθετείται η διαδρομή, η οποία στεγάζεται με ένα διάτρητο στέγαστρο, δημιουργώντας έναν ενδιάμεσο ημιυπαίθριο χώρο εναλλασσόμενης κίνησης και στάσης, με λειτουργίες εκατέρωθεν. Λειτουργεί ως "**φίλτρο**" για τη μετάβαση από το απόλυτα αστικό περιβάλλον της Λ. Αλεξάνδρας, στο φυσικό.

Όσον αφορά τη γειτονιά, η διαδρομή ενώνει τα Προσφυγικά Αλεξάνδρας με τον συνοικισμό Στέγης Πατρίδος, τα οποία πεζδρομοούνται και φυτεύονται με δέντρα στους ενδιάμεσους δρόμους τους.

Γεφυρώνοντας δύο τοπογραφίες, η πορεία ξεκινά από το πλάτωμα των Προσφυγικών, διαπερνά κάθετα τη Λ. Αλεξάνδρας ως υπέργεια διάβαση και εκτυλίσσεται σε πεζόδρομο, συνεπίπεδο πλέον με τη τοπογραφία, όσο πλησιάζει προς τη γειτονιά. Η **παλλόμενη τοπογραφία** η οποία ρέει ελεύθερα και ανεμπόδιστα, **δημιουργεί κοιλότητες** που εμπεριέχουν δημόσιους ανοιχτούς χώρους αναψυχής, διεπαφής και κοινωνικοποίησης. Στα όρια όπου η πόλη επαφίεται με το φυσικό έδαφος του Λυκαβηττού, δημιουργούνται εκτονώσεις πεζδρομημένου ανοιχτού χώρου.

Ο.Τ. επί του περιφερειακού	
ΦΑΣΗ Γ'	
Μεταξύ Προσφύγων έως Στέγης Πατρίδος κατά ανατολική κατεύθυνση	Επί του Λυκαβηττού Έκταση με το Αξονα
Μεταξύ Φίλων με κατεύθυνση ΔΚ/ΣΚ	

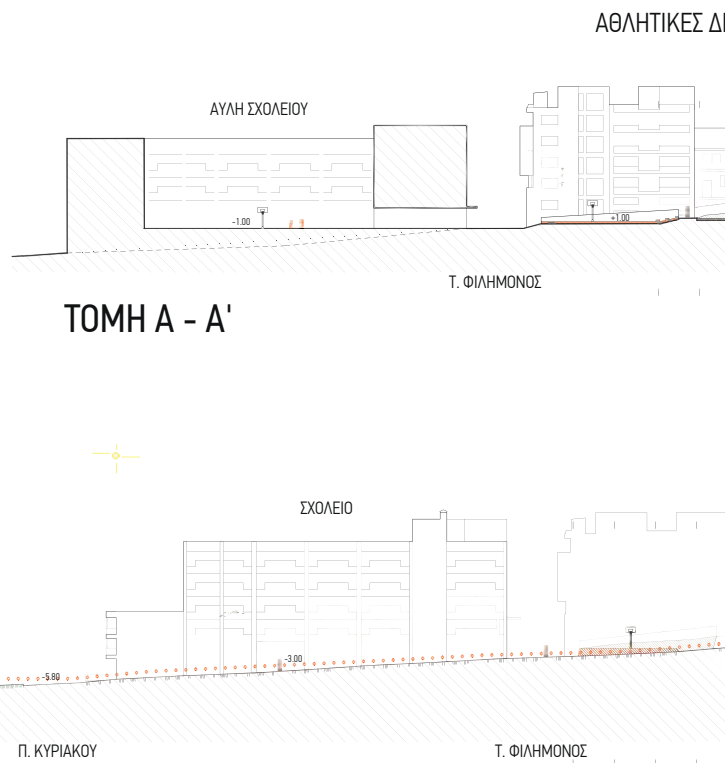
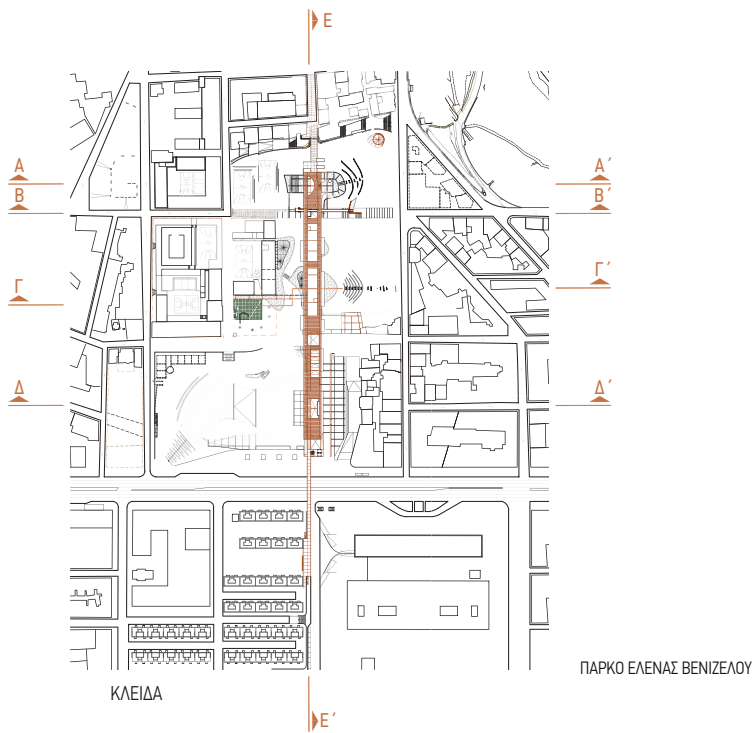

ΟΙΚΟΠΕΔΟ Α		ΟΙΚΟΠΕΔΟ Β + Γ	
ΦΑΣΗ Β'		ΦΑΣΗ Α'	
Πεδίο Συνεδριάσεων (Δύο Συνεδριακά)	Πεδίο Κινητήρων Πύξ Τελεθιακάκι Αγιάς	Υπόλοιπο Αθηνόειο Γραφείο	Υπόλοιπο Οίκου Συλλογών
Πάρκο και κήποι	Parking Παυσαγωγών	Παυσαγωγή	Παυσαγωγή
Πεδίο Έναρξη Παράση από τη Λ. Αλεξάνδρας	Προκαταβλήσιμη Παράση Cafe Μουσείο Γλυπτικής Παράση Γλυπτικών Στην Οδού Αναστασία στη Νέα Αθήνα ή επέκτασή	Εγκαταστάσιμη πρόσβαση (Πάρκο Κινητήρων)	Πρόσβαση Προκαταβλήσιμη Παυσαγωγή
	Μουσείο Πόλης και Τοπογραφίας (Π.Τ.Π)	Μουσείο Πόλης	Πεδίο Επέκτασης
		Υποκαταστήματα Παυσαγωγή	Χώρος Τελεθιακάκι Συλλογών
		Υπόλοιπο Οίκου Συλλογών	Υπόλοιπο Οίκου Συλλογών
		Αθλητικό Κέντρο	Αθλητικό Κέντρο
		Μουσείο Πόλης και Τοπογραφίας (Π.Τ.Π)	Μουσείο Πόλης και Τοπογραφίας (Π.Τ.Π)

Οι δύο δρόμοι που διαταράσσουν και διαπερνούν το αστικό αυτό σύστημα ορίζουν και **3 ενότητες**, υπερτοπικής, τοπικής και γειτονικής κλίμακας, από τη Λ. Αλεξάνδρας προς τη γειτονιά αντίστοιχα. Στο Οικόπεδο Α', τοποθετείται το Πάρκο Αλεξάνδρας με το Μουσείο Προσφυγικών και χρήσεις δημόσιας αναφοράς (Βιβλιοθήκη, Αμφιθέατρο, Parking κ.ο.κ). Το Οικόπεδο Β' λειτουργεί ως επέκταση των Σχολείων της περιοχής και αναλαμβάνει τις εκπαιδευτικές λειτουργίες καθώς και το δημόσιο και ανοικτό υπαίθριο θέατρο, προς χρήση από όλη την κοινότητα. Το Οικόπεδο Γ', με χαρακτηριστική τη Πλατεία Συλλογών, προορίζεται για κέντρο γειτονιάς με συλλογούς και ομάδες της κοινότητας καθώς και αθλητικές υπαίθριες εγκαταστάσεις.

Τέλος, **το τελευταίο επίπεδο**, κάτω ακριβώς από το διάτρητο στέγαστρο, είναι αφιερωμένο στο **Μουσείο Πόλης και Τοπογραφίας**, το οποίο φιλοδοξεί αφενός να αποκαλύψει, σε μία τριμερή θεματική έκθεση, την ιστορία της πόλεως των Αθηνών και της σχέσης της με το έδαφός της, και αφετέρου να ενώσει με έναν δεύτερο τρόπο, συνεπίπεδα, το αστικό περιβάλλον με το λόφο.

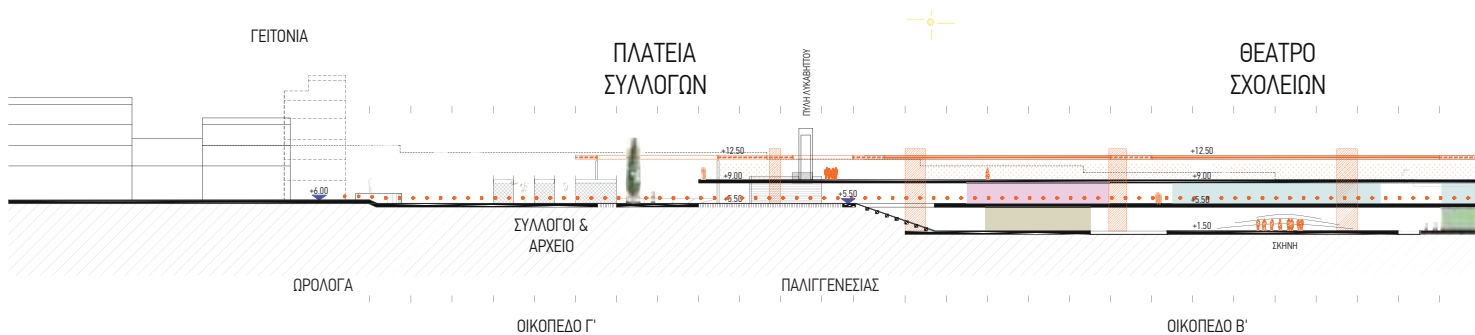
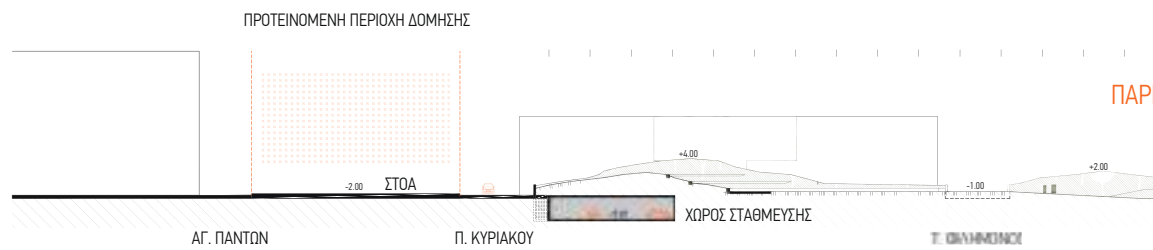
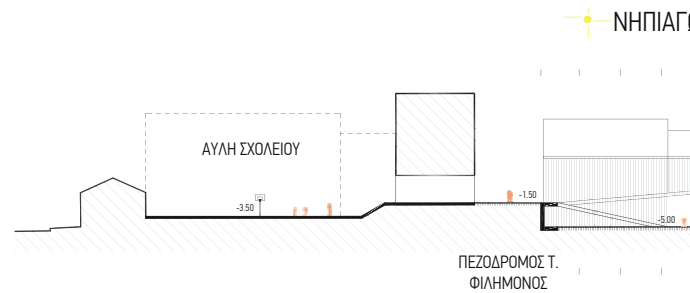
Η πρόταση δύναται να υλοποιηθεί σε 3 φάσεις, σύμφωνα με την τωρινή κατάσταση του δομημένου περιβάλλοντος και τη δυνατότητα απελευθέρωσης των εδαφών του.

ΤΟΜΕΣ 1:500

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ

	ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ		ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ WC
	ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ		ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΕΧΝΩΝ
	ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΟΛΗΣ & ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΥ		MAKER SPACES
	CAFÉ		ΧΩΡΟΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ		ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ
	ΑΓΟΡΑ		ΣΥΛΛΟΓΟΙ
	INFO POINT		PARKING
	ΑΙΘΟΥΣΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ		ΠΥΛΩΝΕΣ ΚΙΝΗΣΗΣ

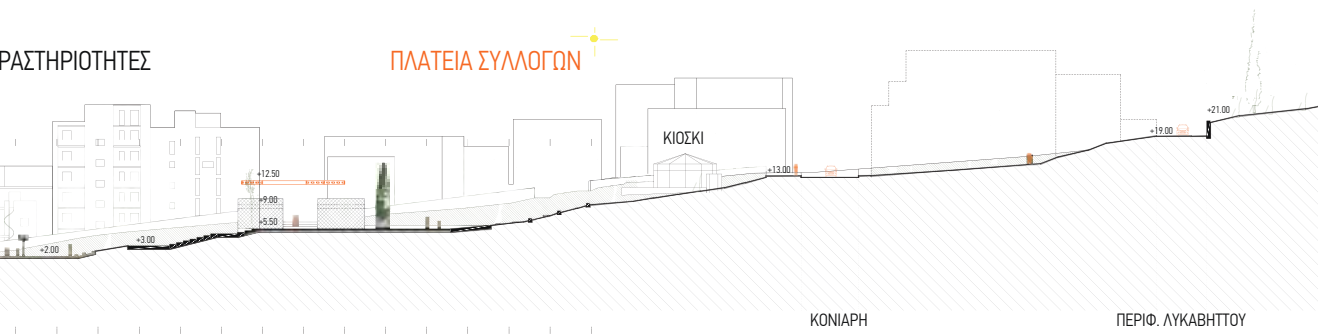

ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ

ΡΑΖΗΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

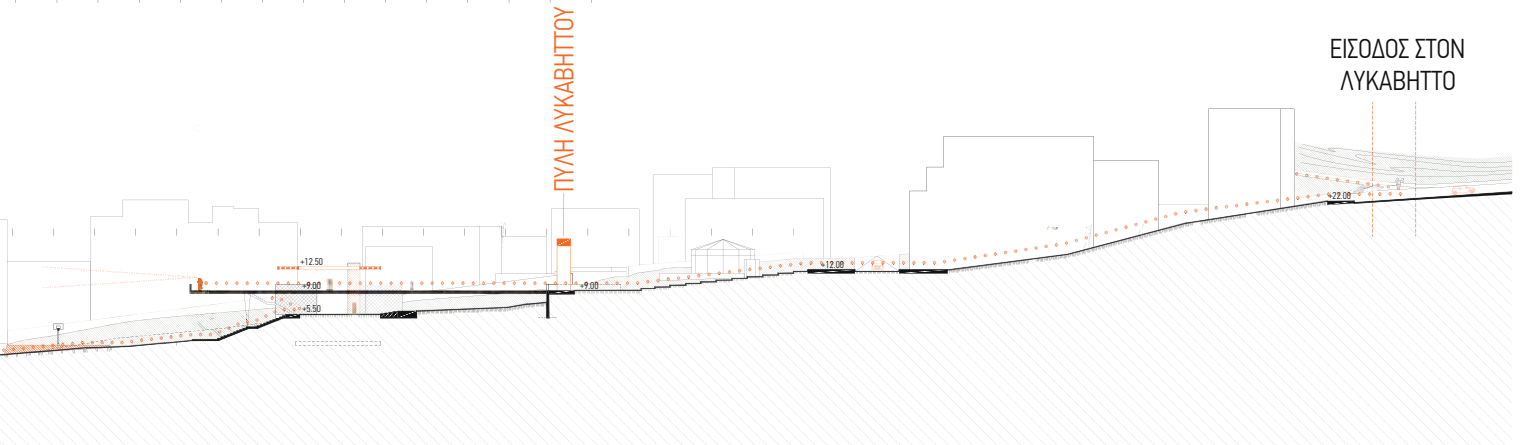
ΚΙΟΣΚΙ

ΚΟΝΙΑΡΗ

ΠΕΡΙΦ. ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΟΝ
ΛΥΚΑΒΗΤΤΟ

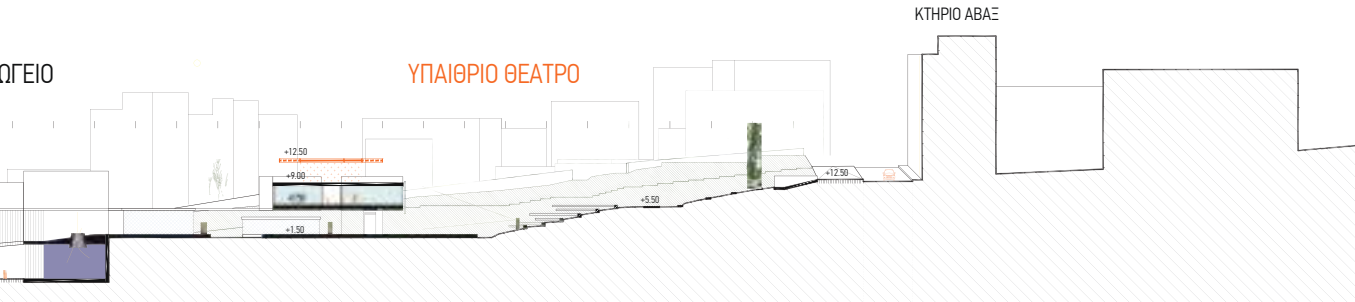
ΚΟΝΙΑΡΗ

ΤΟΜΗ Β - Β'

ΡΟΓΕΙΟ

ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΚΤΗΡΙΟ ΑΒΑΞ

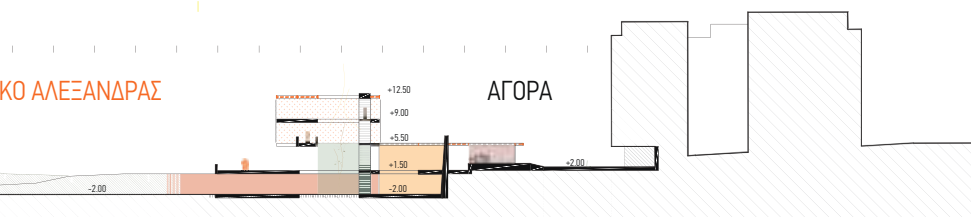

ΚΟΝΙΑΡΗ

ΤΟΜΗ Γ - Γ'

ΚΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

ΑΓΟΡΑ

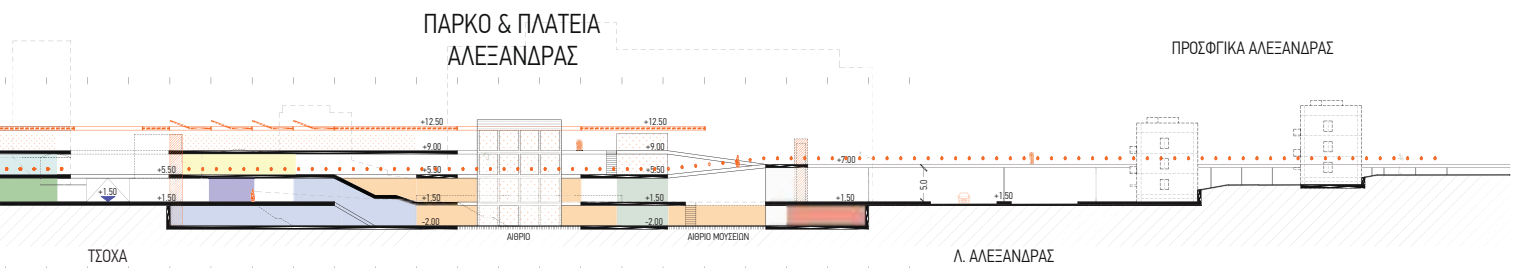

ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΣ ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΥ

ΤΟΜΗ Δ - Δ'

ΠΑΡΚΟ & ΠΛΑΤΕΙΑ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

ΠΡΟΣΦΟΓΙΚΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

ΤΣΟΧΑ

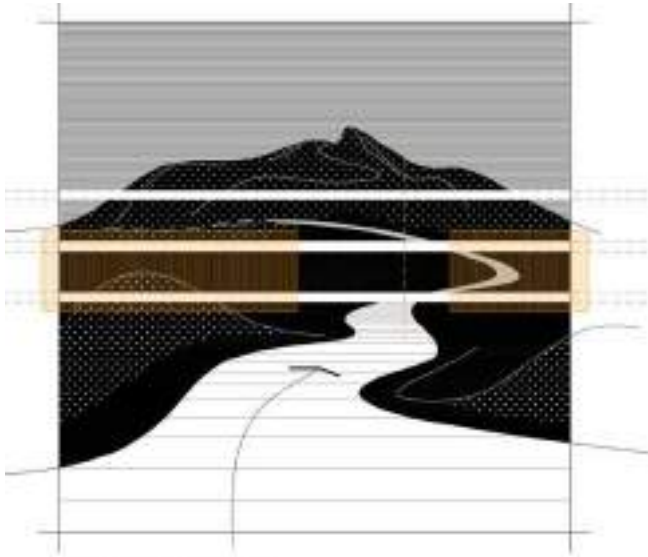
ΟΙΚΟΠΕΔΟ Α'

Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

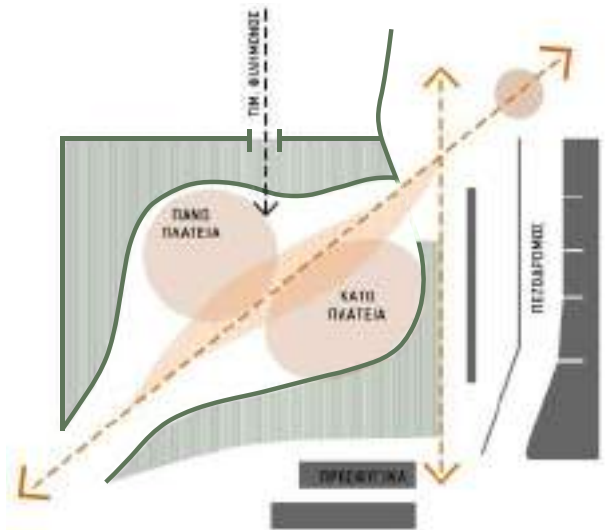
ΤΟΜΗ Ε - Ε'

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΑΣΙΝΩΝ & ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΧΩΡΩΝ

Β. Η ΦΥΣΗ - ΤΟ ΦΥΣΙΚΟΤΡΟΠΟ - ΤΟ ΕΚΜΑΓΕΙΟ

ΜΙΑ ΔΙΑΤΡΗΤΗ ΟΨΗ
 Η ΟΠΤΙΚΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΝΑ ΘΙΑΤΡΟ
 ΦΕΛΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΡΕΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΥΚΑΘΗΤΟ
 ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΥ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
 ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ & ΤΗΣ ΚΟΡΥΦΟΓΡΑΜΜΗΣ

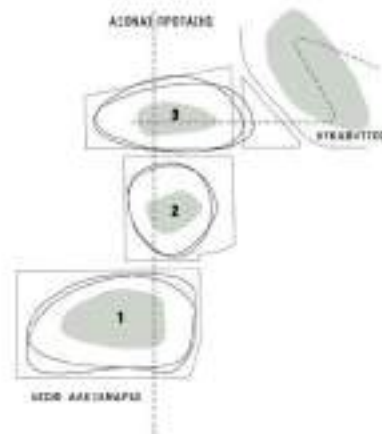

Η ΑΟΡΑΤΗ ΔΙΑΓΩΝΙΟΣ
 ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΠΛΑΤΕΙΩΝ
 ΠΟΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ
 ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΟΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΕΡΓΟΠΙΚΟΥ

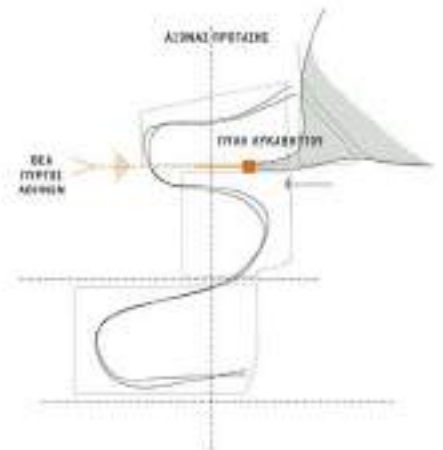
Β - ΠΡΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΟΥΡΟΧΩΣΤΙΣ

ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΣΤΟ ΦΥΣΙΚΟ

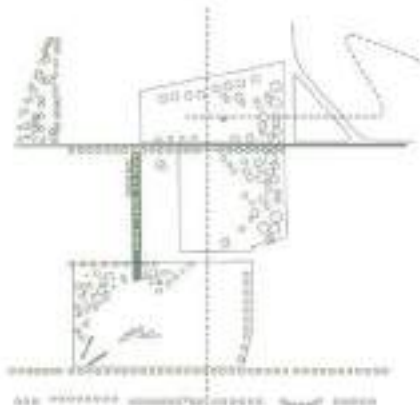
**ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ
 ΣΕ 3 ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

**ΕΙΣΡΟΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ
 ΣΥΜΒΟΛΗ ΧΩΦΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΗΣ**

ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ
 ΠΑΛΑΙΟΜΕΝΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ
 ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟ ΒΕΛΤΟ
 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΣΩΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΩΝ ΚΟΙΛΩΤΗΤΕΣ

ΕΙΔΗ ΦΥΤΕΥΣΗΣ
 ΦΥΤΕΥΣΗ ΕΡΜΕΝΩΝ ΜΕ ΟΡΙΖΩΝΤΙΕΣ ΑΣΥΜΜΕΤΡΕΣ ΔΕΝΔΡΟΣΤΟΙΧΕΣ
 ΦΥΤΕΥΣΗ ΣΑΧΥΡΕΦΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΕ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΜΕ ΤΟ ΑΥΚΑΘΗΤΟ

ΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΕΘΡΟΣ - ΥΛΙΚΑ
 ΥΦΑΝΤΟ - ΠΑΣΤΙΜΑ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΤΑΚΤΗΤΕΣ
 ΧΑΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΙΜΑΚΑ
 ΜΑΛΑΚΑ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΑ ΔΑΦΕΣ ΣΤΕ ΕΝΚΛΑΝΤΗ

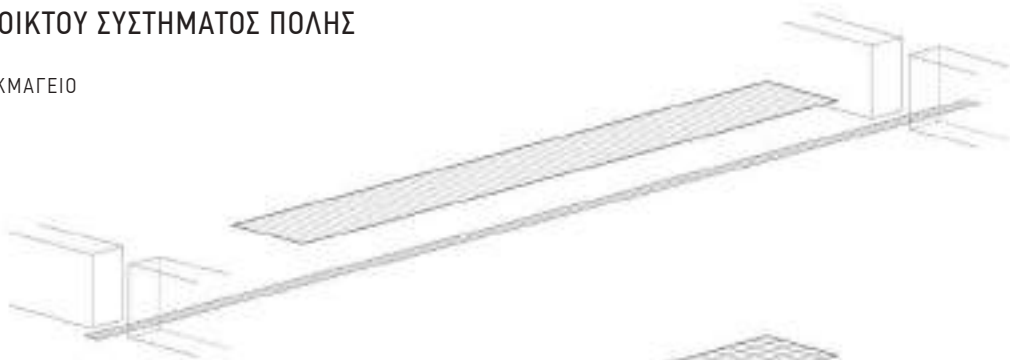

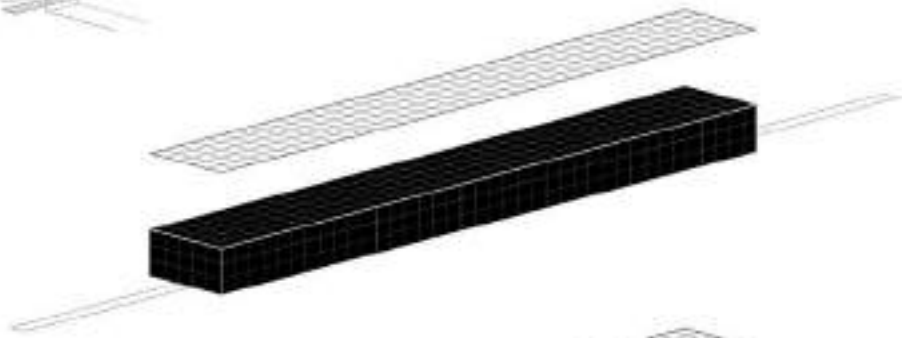
ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΗΣ

Α. Η ΦΥΣΗ - ΤΟ ΦΥΣΙΚΟΤΡΟΠΟ - ΤΟ ΕΚΜΑΓΕΙΟ

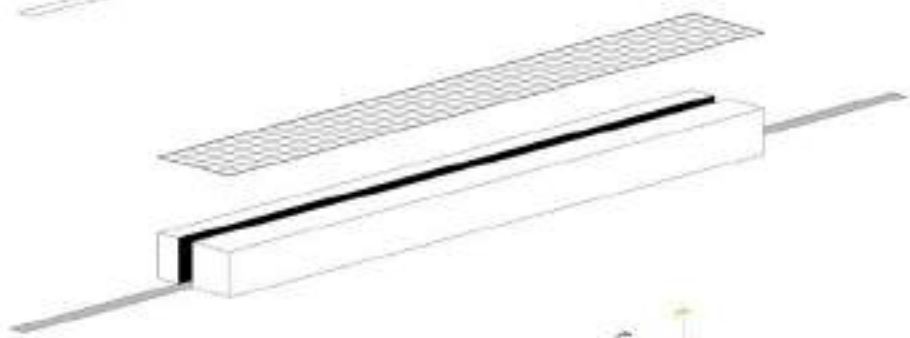
1 ΑΝΥΨΩΣΗ ΣΤΕΓΑΣΤΡΟΥ

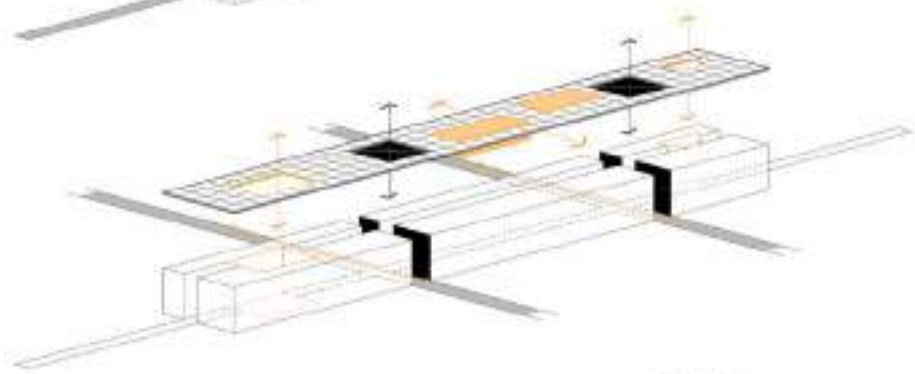
2 ΚΤΙΡΙΑΚΟΣ ΟΓΚΟΣ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΕΓΑΣΤΡΟ

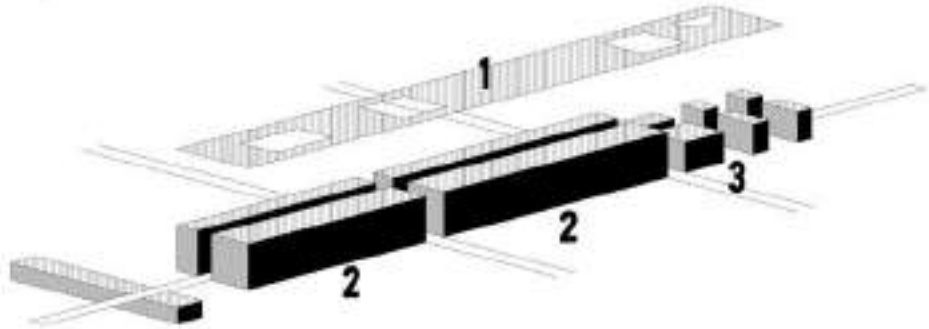
3 ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΜΑΖΑΣ ΣΤΟ ΔΙΑΜΗΚΗ ΑΞΟΝΑ ΠΕΡΑΣΜΑ ΚΙΝΗΣΗΣ

4 ΔΙΑΝΟΙΞΗ ΟΡΙΩΝ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΕΓΚΑΡΣΙΟ ΑΞΟΝΑ (ΔΡΟΜΟΙ) ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΟ ΑΞΟΝΑ (ΛΙΘΡΙΑ)

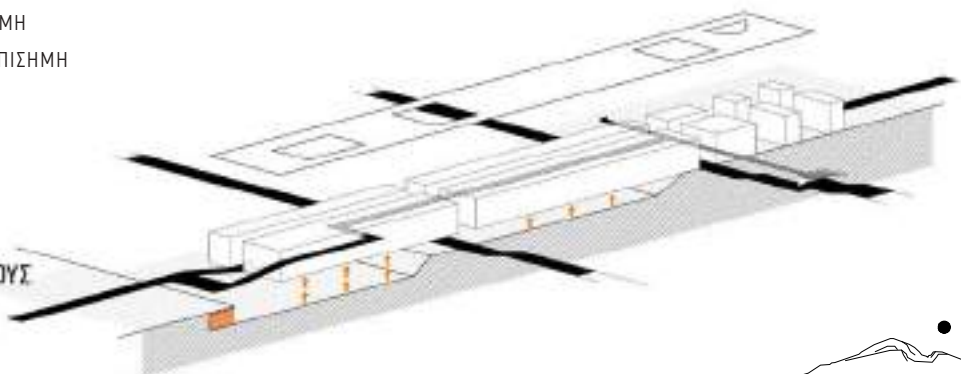

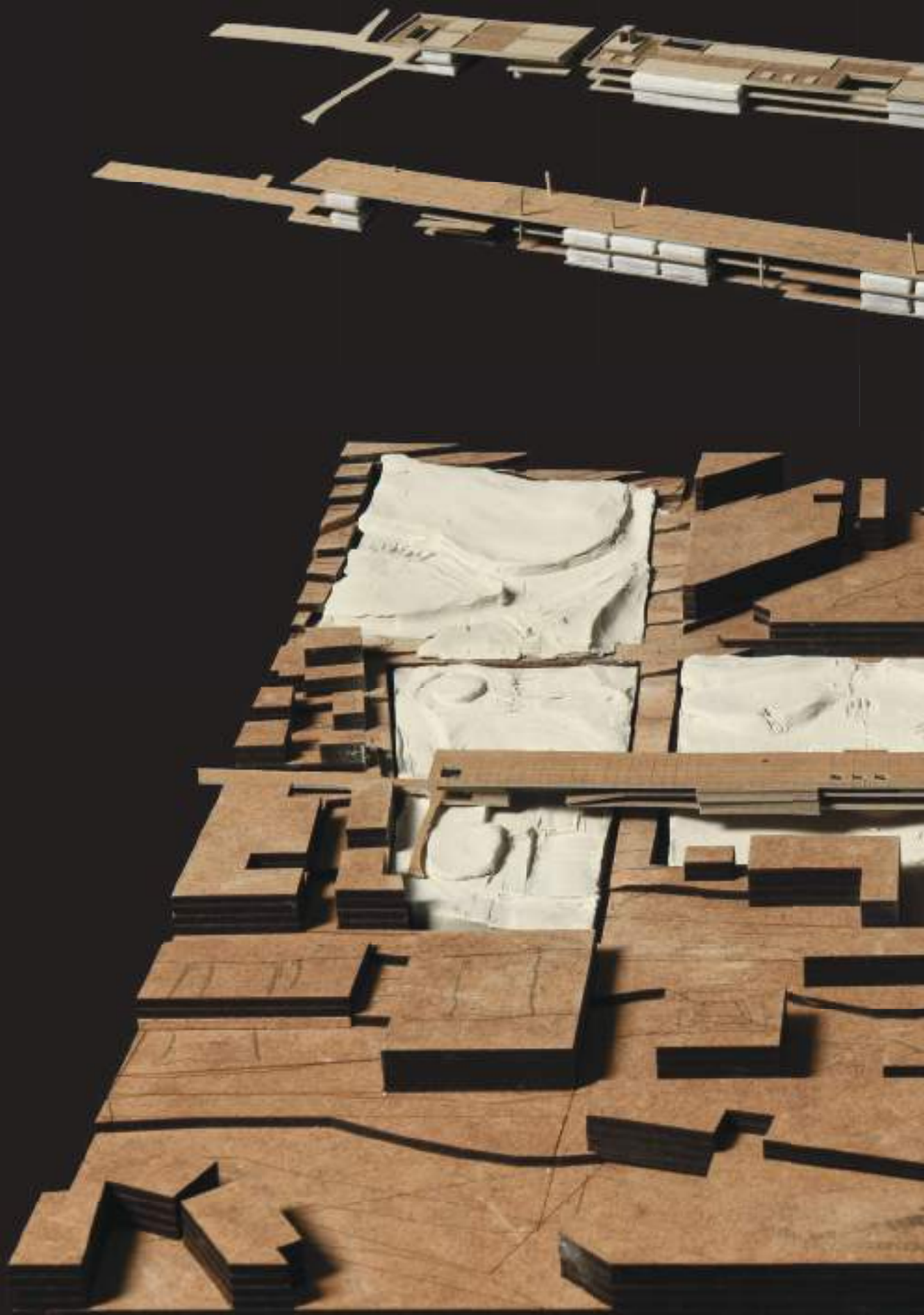
6 ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΤΩΝ ΟΓΚΩΝ

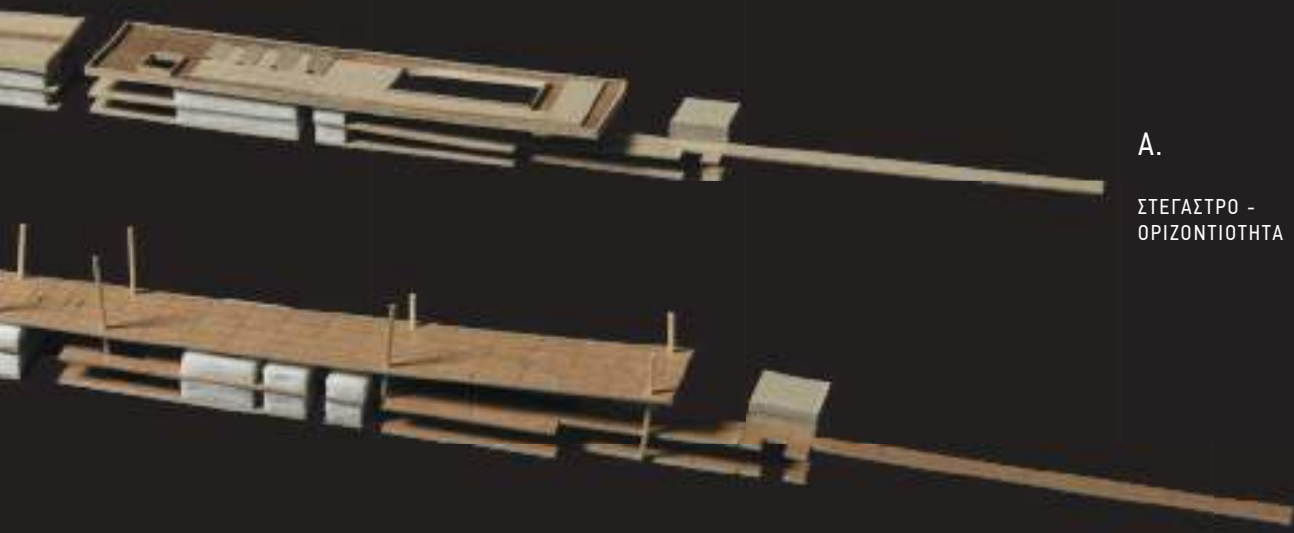

- ① ΥΠΕΡΤΟΠΙΚΗ
- ② ΤΟΠΙΚΗ - ΔΗΜΟΣΙΑ / ΕΠΙΣΗΜΗ
- ③ ΤΟΠΙΚΗ - ΓΕΙΤΟΝΙΚΗ / ΑΝΕΠΙΣΗΜΗ

7 ΑΝΥΨΩΣΗ ΤΗΣ ΜΑΖΑΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΔΙΑΠΕΡΑΤΟ ΙΣΟΓΕΙΟ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑ

A.

ΣΤΕΓΑΣΤΡΟ -
ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΤΗΤΑ

B.

ΠΡΙΣΜΑ -
ΧΩΡΟΚΑΝΑΒΟΣ

ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ - ΚΑΛΟΥΠΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΔΑΦΩΝ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:500

ΑΝΟΙΧΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΗΣ

Έτσι, γεννιέται ένα σύστημα που:

- είναι ανοικτό, αναστρέψιμο, μεταβλητό και πολυκεντρικό
- κατασκευάζει εσωστρέφειες και εξωστρέφειες και προσαρμόζεται στο περιβάλλον του
- συγκροτεί ταυτότητα και αναδεικνύει το χαρακτήρα της περιοχής
- λειτουργεί με τις αναφορές στο πεδίο, τόσο στο χτιστό περιβάλλον, όσο και τα στοιχεία της φύσης
- υιοθετεί και ενσωματώνει τα πολιτιστικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά της πόλεως των Αθηνών, τη στόχευση στους λόφους, τη ζωνή κλίμακα και τη πυκνότητα στα κέντρα της, όπως ερευνήθηκε στο πρώτο κομμάτι της ανάλυσης αυτής της Διπλωματικής Εργασίας
- σέβεται την ιστορικότητα και προωθεί τη πολιτιστική και πολιτισμική κληρονομιά
- επιτρέπει την κατανόηση του τόπου και το ξεκάθαρο διάβασμά του, μέσω της απελευθέρωσης της ματιάς
- προάγει τους ανοιχτούς δημόσιους χώρους και την απόδοση των εδαφών της πόλης στους κατοίκους και τους πολλούς
- επαναπροσδιορίζει την εκπαίδευση και τη μεταφέρει στον έξω χώρο και το έδαφος, ενοποιεί τις σχολικές αυλές μεταξύ τους και κατ' επέκταση με το δημόσιο χώρο, φέρνοντας σε επαφή μαθητές κάθε ηλικίας με τη Τέχνη και τις πρώτες Ύλεις.

Με σκοπό:

- την εναλλασσόμενη και πυκνή κατοίκηση στο δημόσιο χώρο, την οικειοποίηση φυσικών και αστικών τοπίων
- Την ελευθερία κίνησης, τη μετάβαση, τη κατανόηση
- Τη συναναστροφή και τη συνδιαμόρφωση, είτε είναι πολιτιστική, είτε κοινωνική, είτε πολιτική
- την ελευθερία και τη χειραφέτηση, μέσω της πηγαίας γνώσης, της καλλιέργειας δεξιοτήτων και ανακάλυψης και επαναπροσδιορισμού του κόσμου
- Την έμπνευση, τη περιέργεια και την **“άγρια χαρά”**.

Η απελευθέρωση της υπόβασης της Αθήνας, η αποκάλυψη δηλαδή των εδαφών της και της παλλόμενης τοπογραφίας, καταδεικνύει την προέλευση των πολιτιστικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών της πόλεως των Αθηνών.

Ο διαχωρισμός της αρχιτεκτονικής πρότασης σε φυσικό και αστικό σύστημα, αποτελεί **σχόλιο** για την αισθητική και τη σύγχρονη κατοίκηση στις πόλεις του 21ου αι.

ΧΑΡΑΞΕΙΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

ΈΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΗΣ
ΕΓΚΑΡΣΙΑ ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΩΝ

ΔΙΑΓΩΝΙΑ ΧΑΡΑΞΗ
ΦΥΓΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟ
ΣΧΕΣΕΙΣ ΑΝΤΙΣΤΙΞΗΣ ΕΚΑΤΕΡΩΘΕΝ ΤΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΟΥ
ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΥΠΟ-ΠΕΡΙΟΧΩΝ
ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ
ΣΤΑΣΗ ΣΤΙΣ ΚΟΙΛΟΤΗΤΕΣ
ΛΟΦΟΣ --> ΣΤΟΧΟΣ

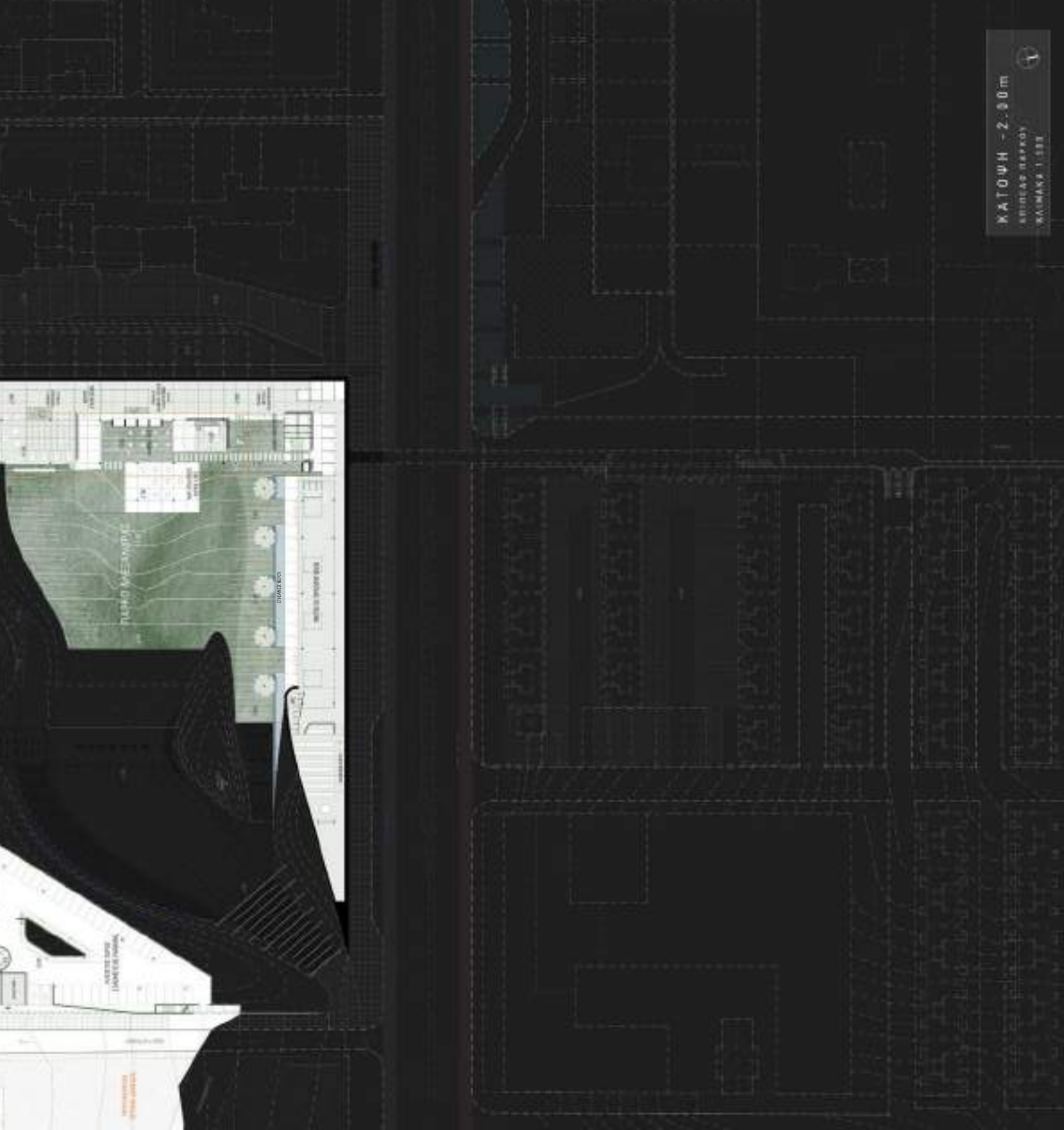
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΨΗ

ΚΑΤΟΨΗ -2.00μ - Επίπεδο Πάρκου Αλεξάνδρας

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 500

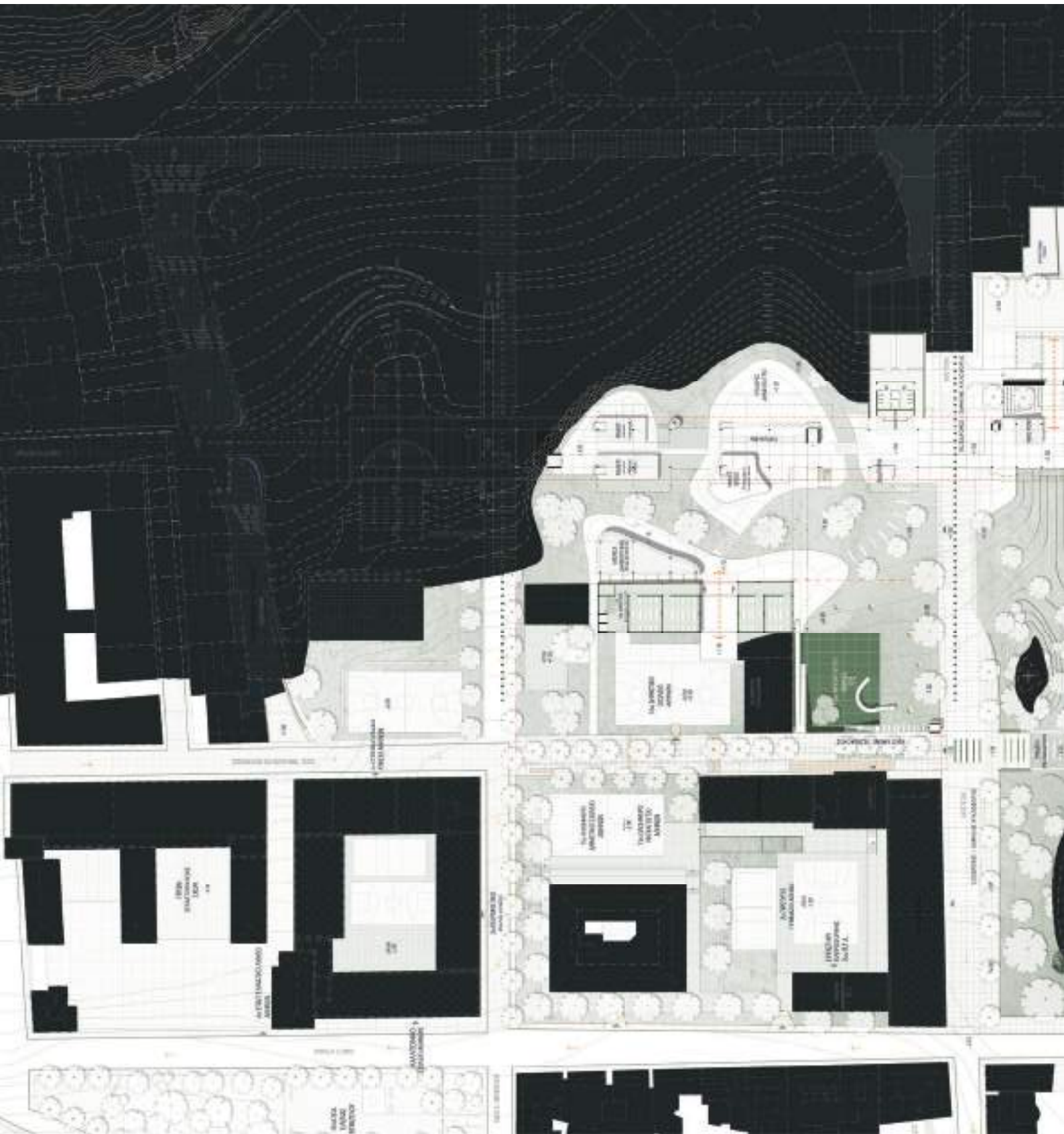

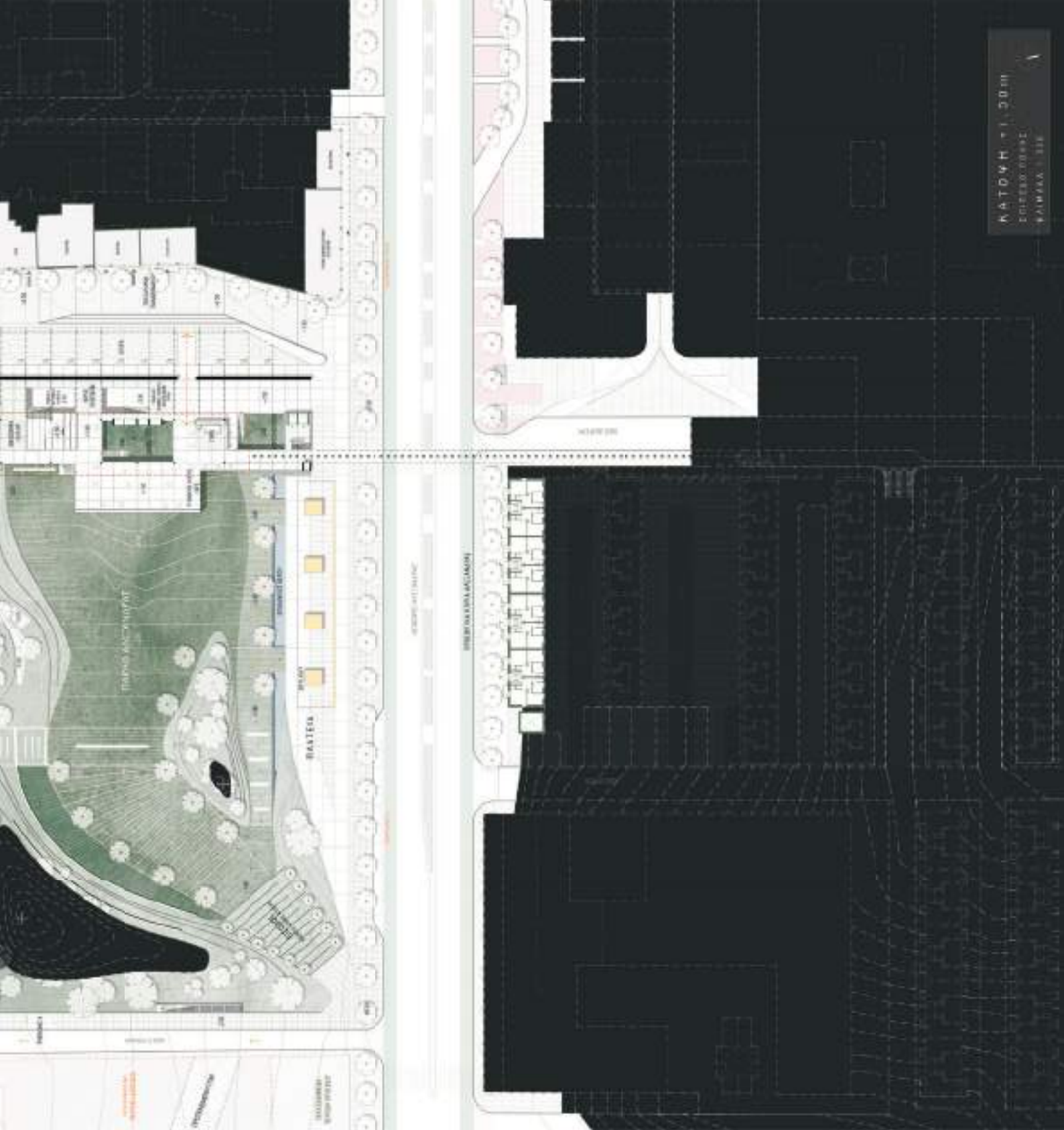

KĀRTOŠĀS - 2.00m
ARHITEKTS PĀRĀRĀDĪBĀS
KĀRTOŠĀS PĀRĀRĀDĪBĀS

ΚΑΤΟΨΗ +1.50μ - Επίπεδο Πόλης

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 500

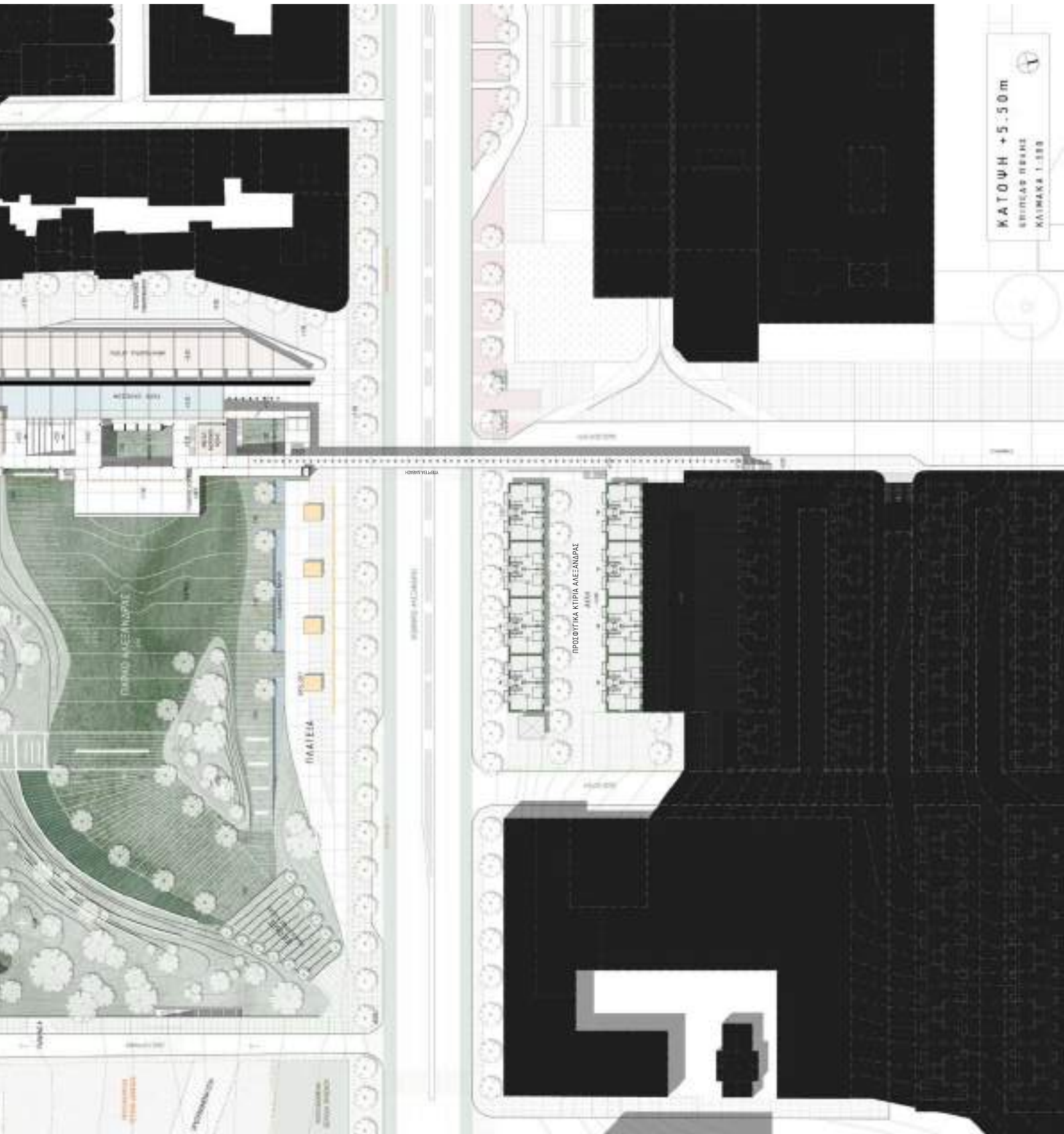

ΚΑΤΟΨΗ +5.50μ - Επίπεδο Γειτονιάς

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 500

ΚΑΤΟΨΗ +9.00μ - Επίπεδο Μουσείου Πόλης & Τοπογραφίας

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 500

KATONH + 9.00m
 BENTONIS ENERŽE PŪVILS - AŠRŪŲ
 REIKMAKĖ 9.1500

ΚΑΤΟΨΗ +12.50 - Γενική Κάτοψη | Στέγαστρο - Φίλτρο

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 500

КАТОК
ПЕРШИ КАТОК
КРИМАЯ 1:100

В ФАЦН

Л ФАЦН

КАТОК

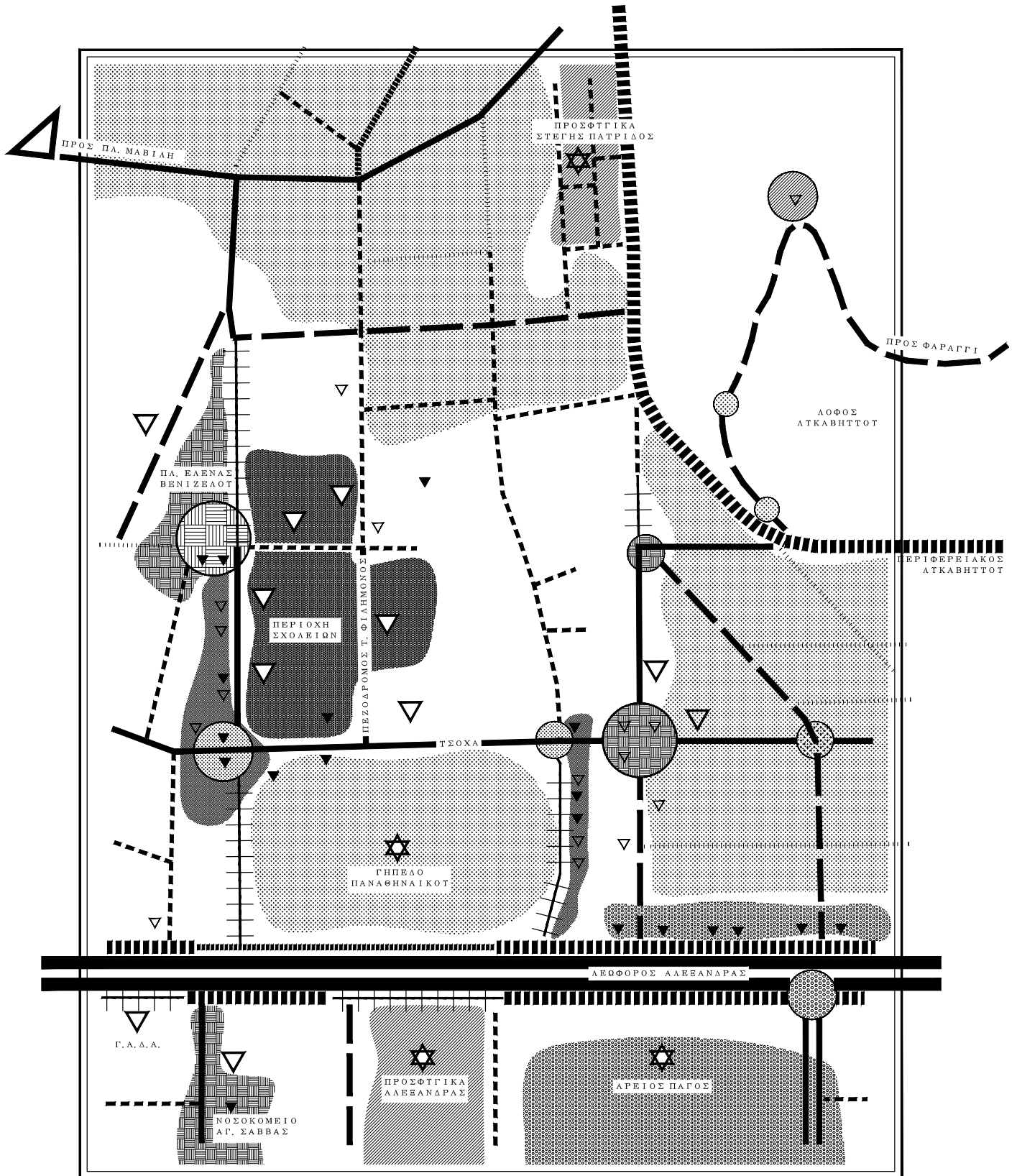
ПЕРШИ КАТОК

ПЕРШИ КАТОК

КАТОК

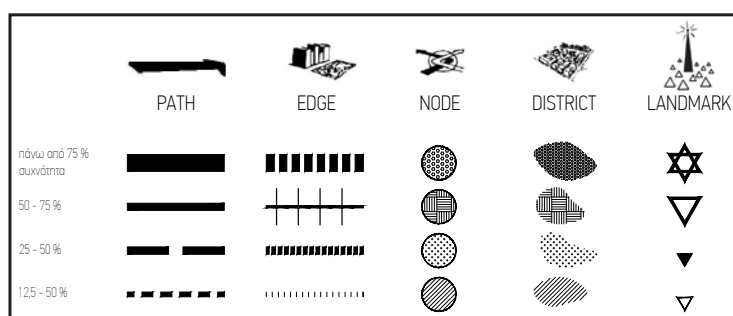
КАТОК

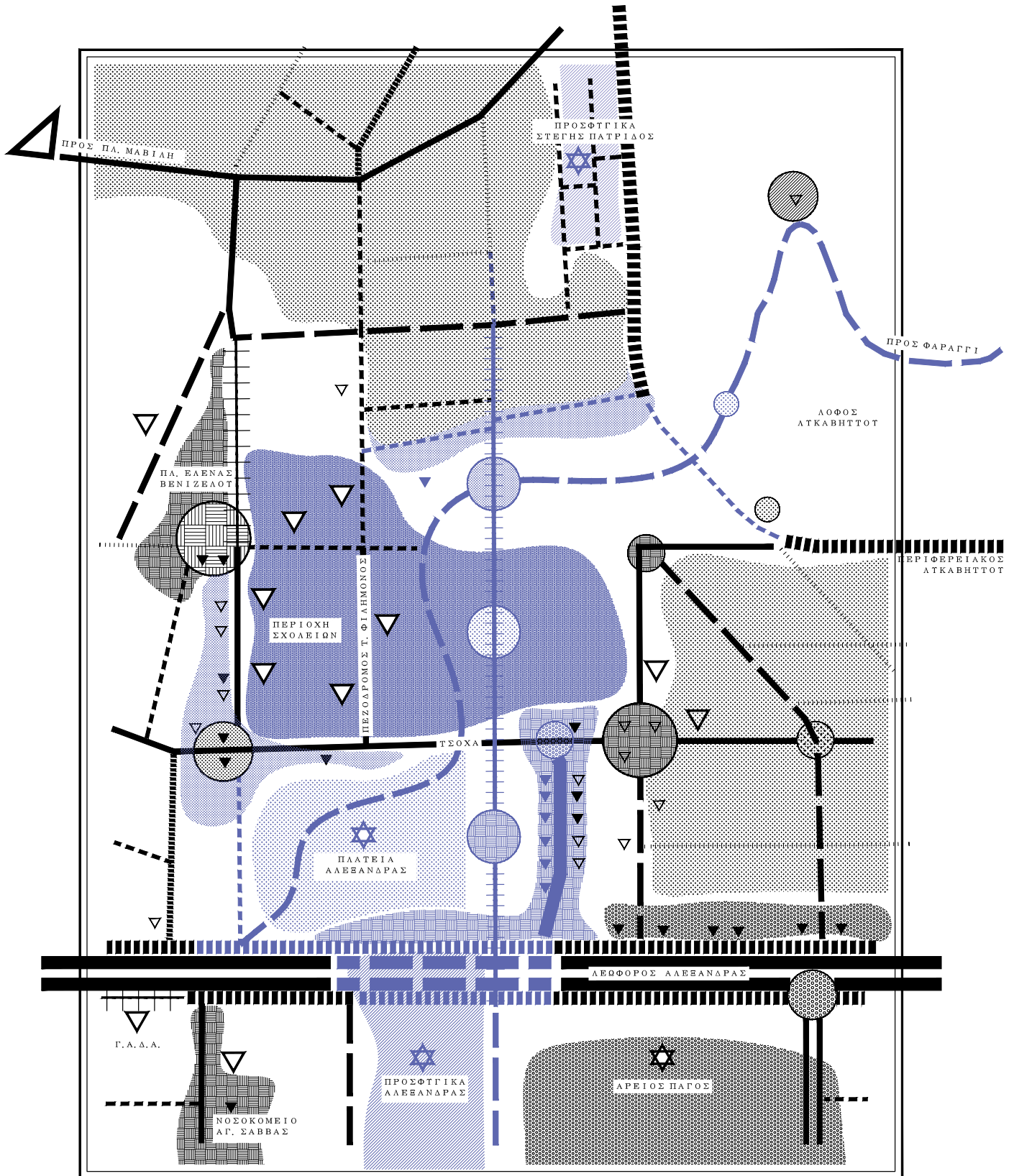
ΧΑΡΤΗΣ ΜΕ ΚΙΝΗΣΕΙΣ, ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:2.000

ΠΡΟΤΑΣΗ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 2.000

ΚΑΤΟΨΗ -2.00μ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 200

ΠΑΡΚΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

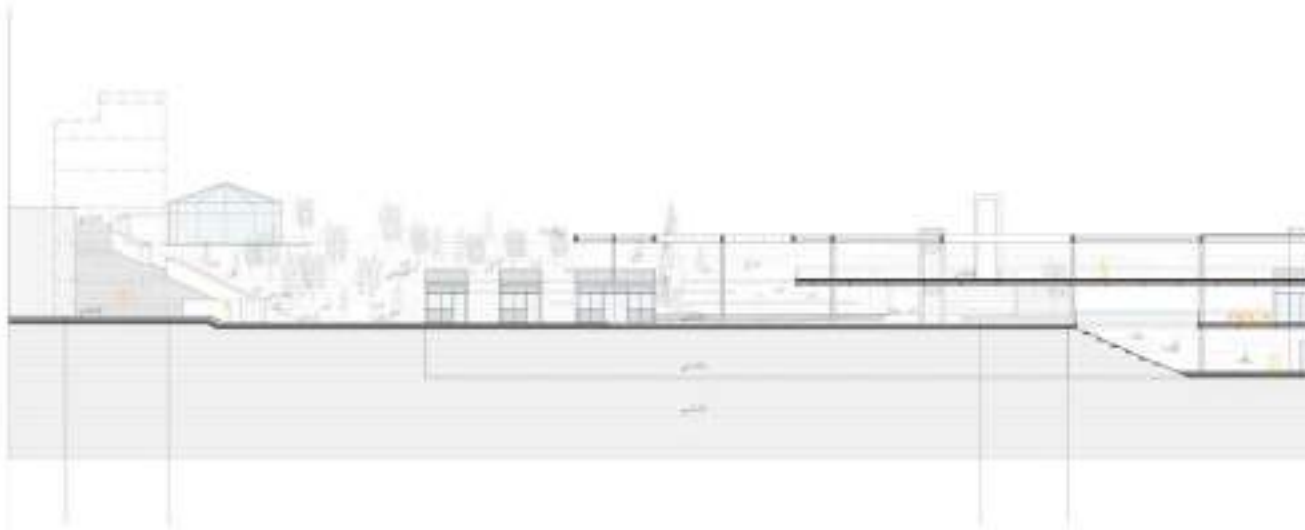
ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΣ
ΧΑΜΗΛΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

ΙΝΩΝ

ΦΟΡΤΙΚΗΣ
Α.

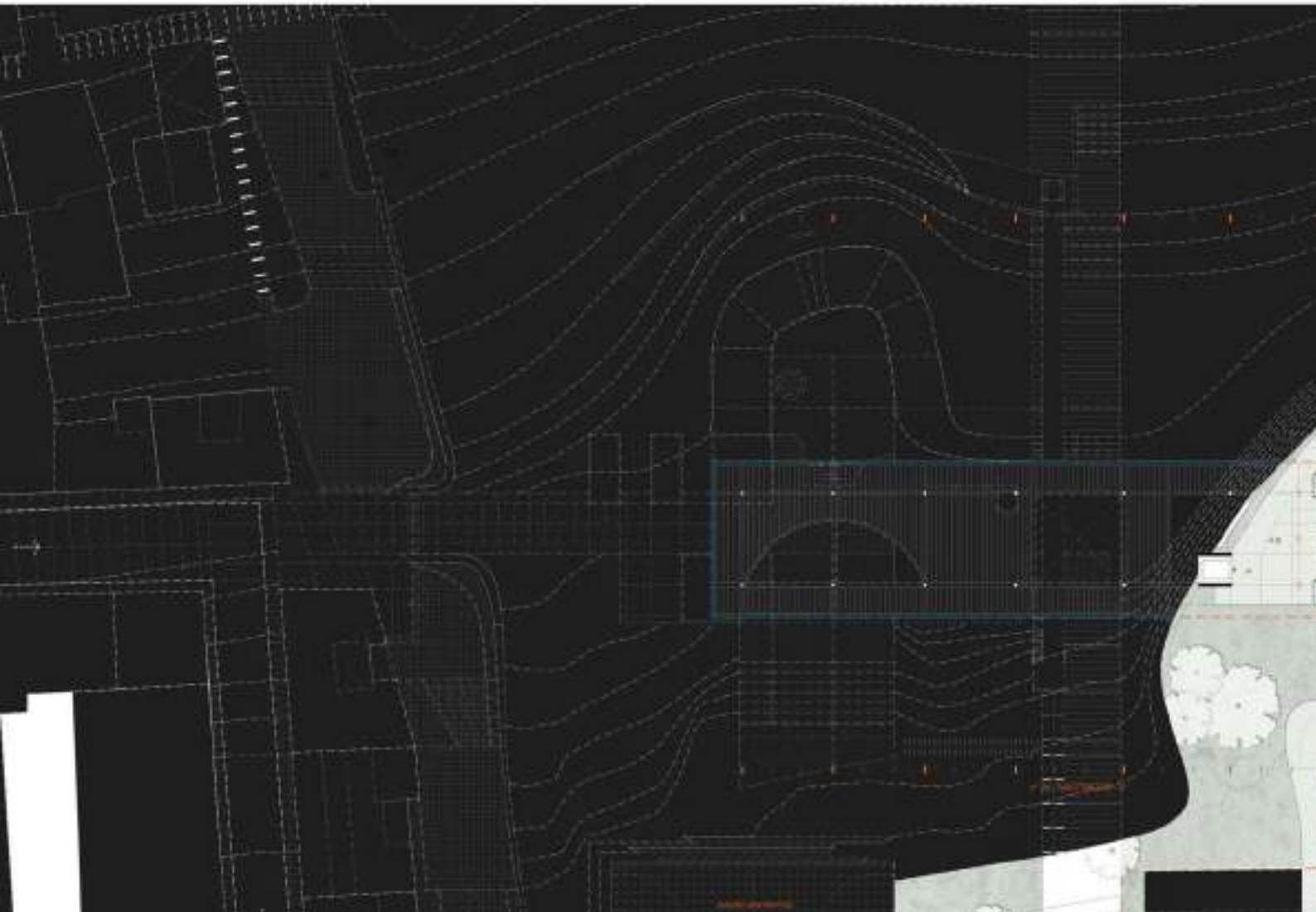
ΚΑΤΟΨΗ +1.50μ - Τομή επί του Άξονα Β - Ν

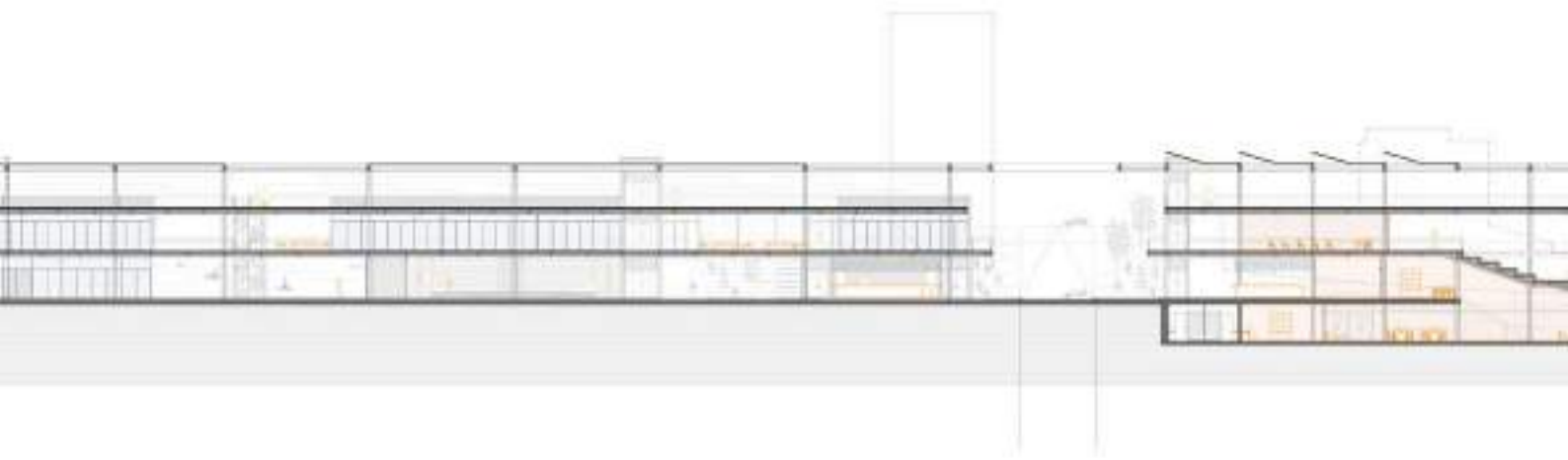
ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 200

ΩΡΟΛΟΓΑ

ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ

ΤΣΟΧΑ

ΚΑΤΟΨΗ +5.50μ - Ανατολική Όψη

ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 200

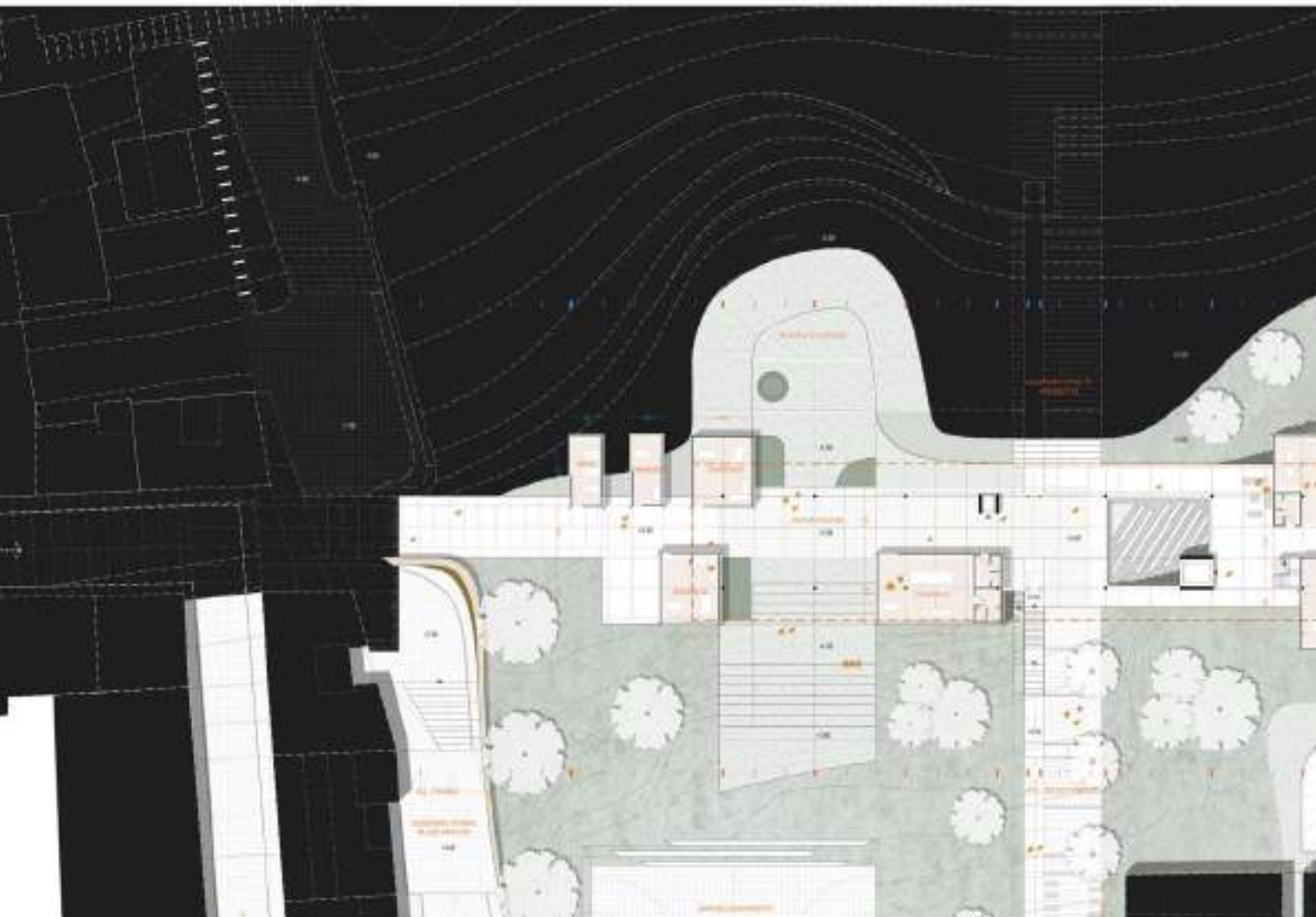

ΠΕΡΙΛΗΨΗ
ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΜΕ ΜΑΤΡΩΝΙΔΕΣ

ΠΛΑΤΩΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΜΕΤΡΩΝ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ

ΜΕ ΣΑΚΤΗΜΑΤΑ

ΣΑΚΤΩΝ ΜΑΚΕΤΩΝ

ΓΕΙΤΟΝΙΑ

ΟΙΚΟΠΕΔΟ Γ΄

ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΩΝ & ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
| Η ΕΝΩΣΗ ΜΕ ΤΟ ΛΟΦΟ

ΟΙΚΟΠΕΔΟ Β΄

ΤΕΧΝΗ - ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ & ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΘΕΑΤΡΟ
| Η ΕΝΩΣΗ ΜΕ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

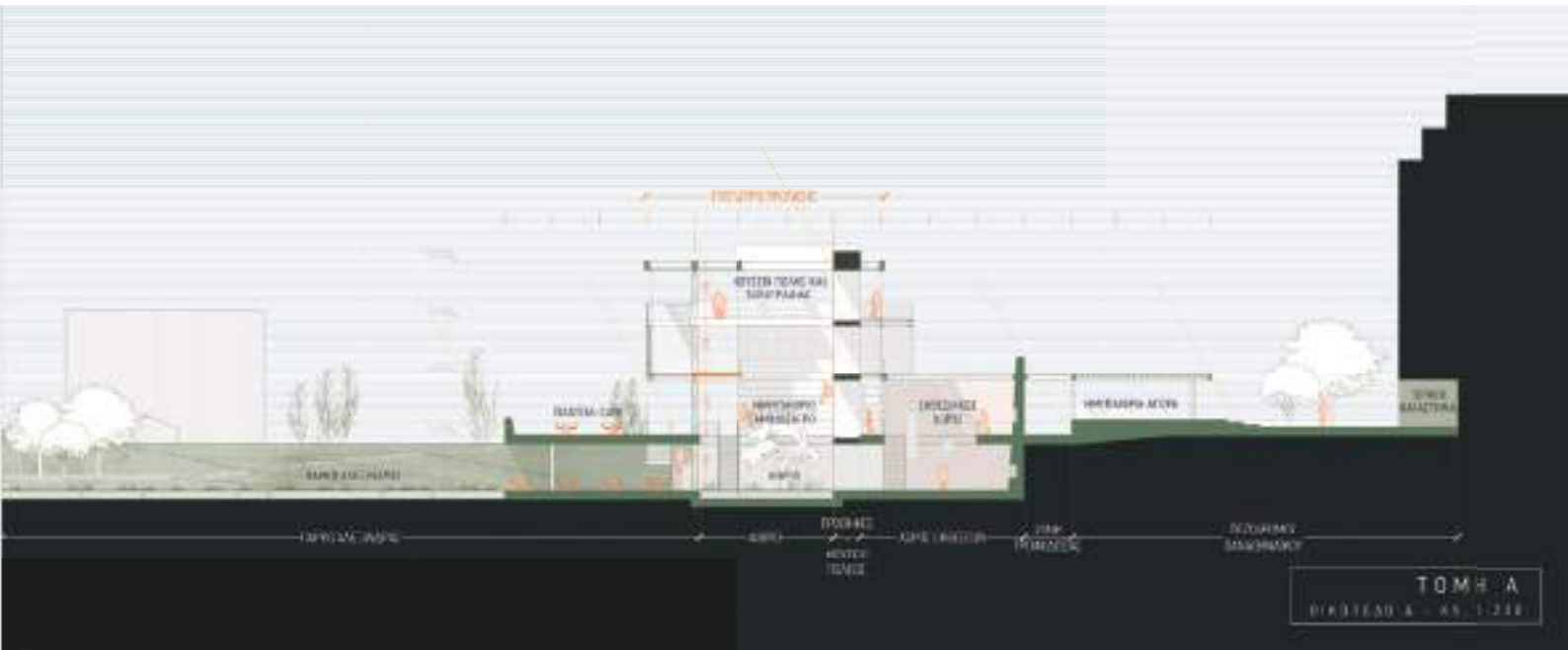
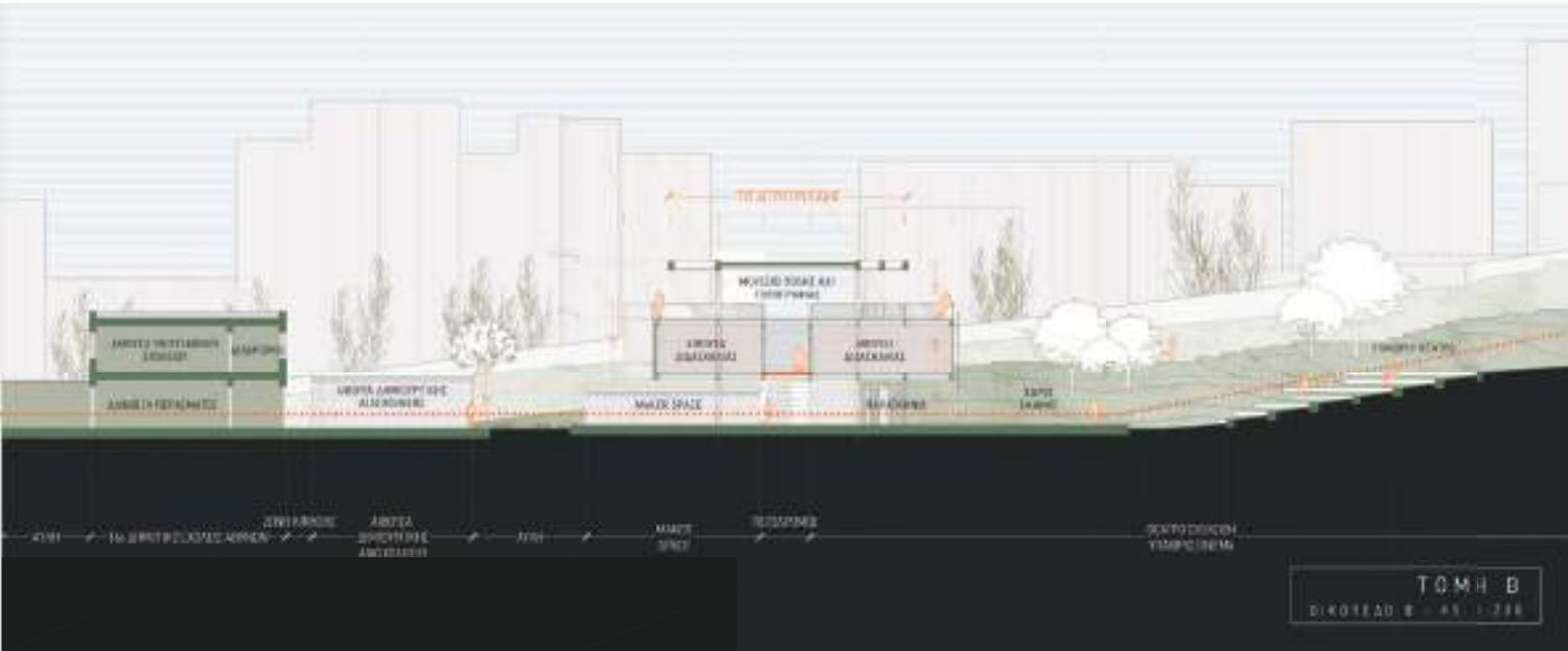
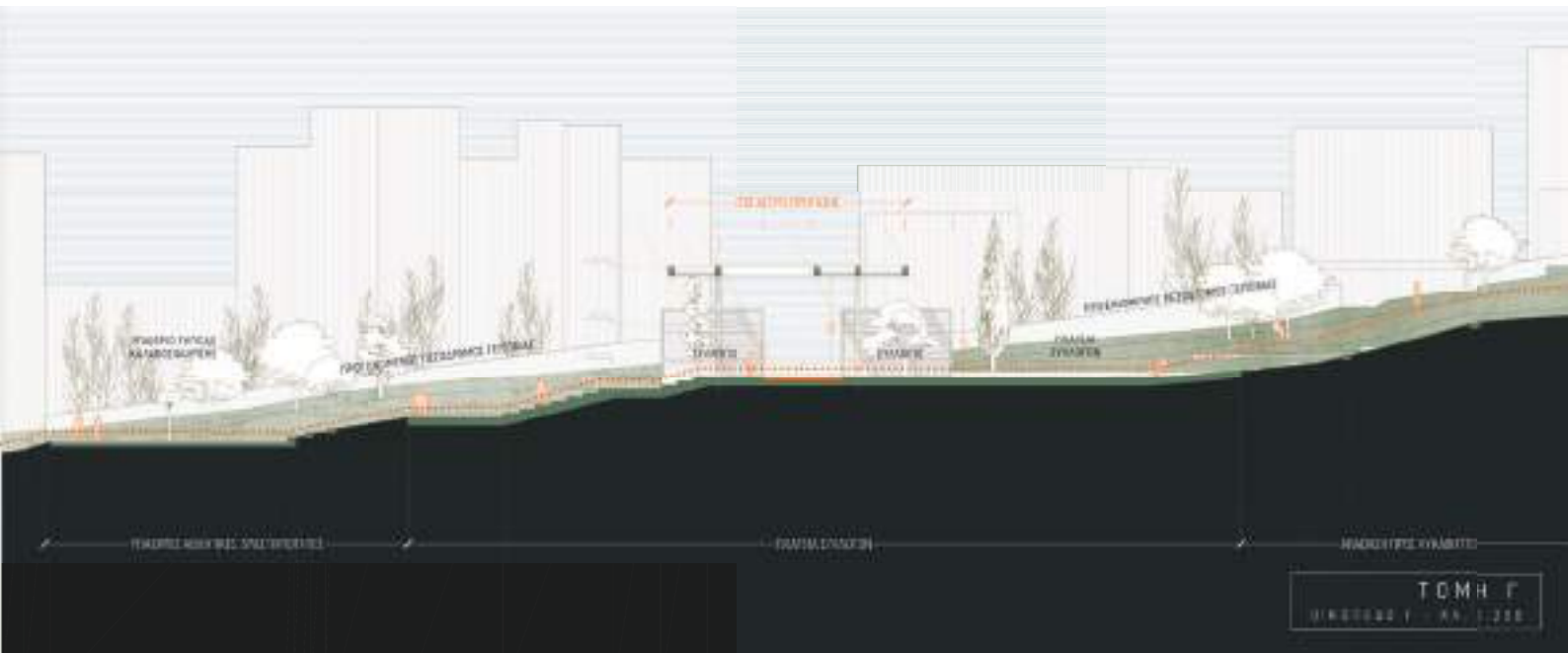
ΟΙΚΟΠΕΔΟ Α΄

ΠΑΡΚΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ
| Η 4η ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

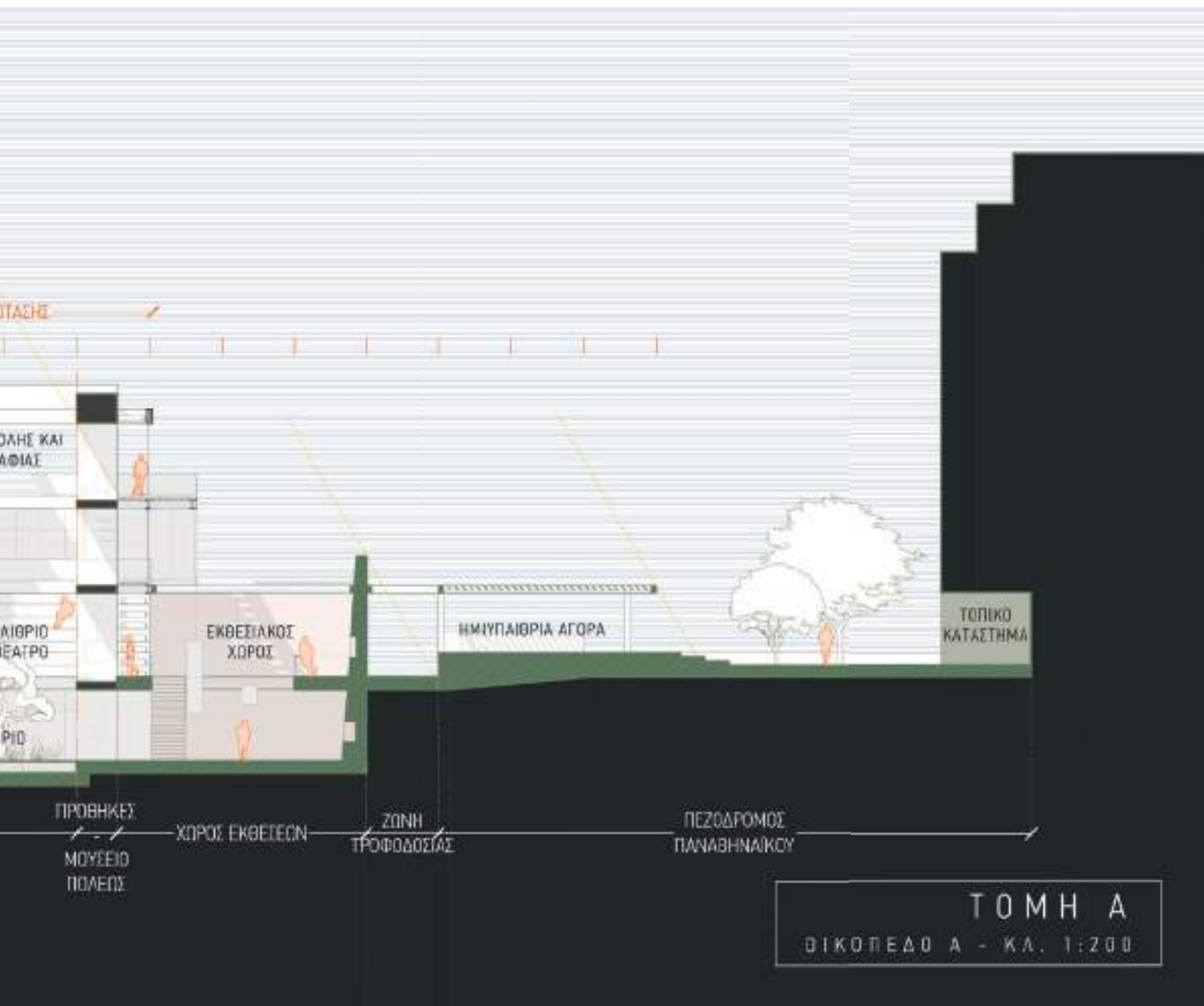

ΟΙΚΟΠΕΔΟ Α'

ΤΟΜΗ 1:200 & ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ & ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΣ

BIRD'S EYE VIEW

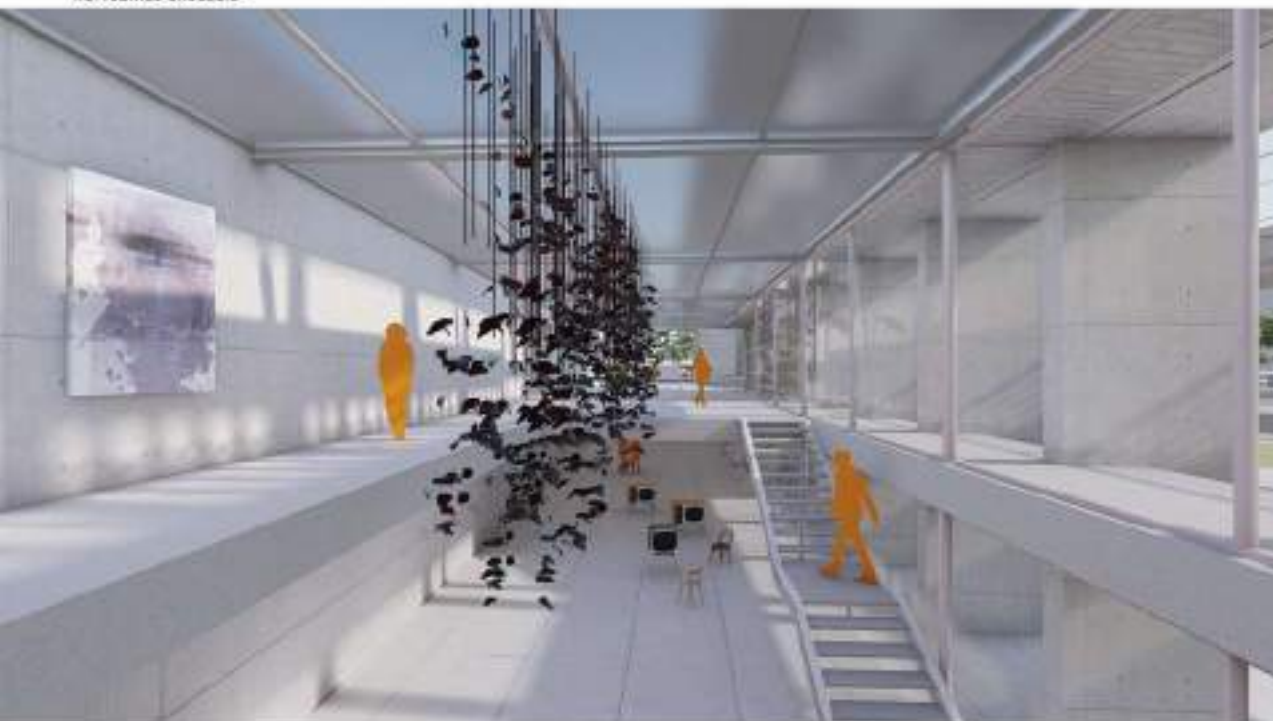

ΠΕΡΙΟΔΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

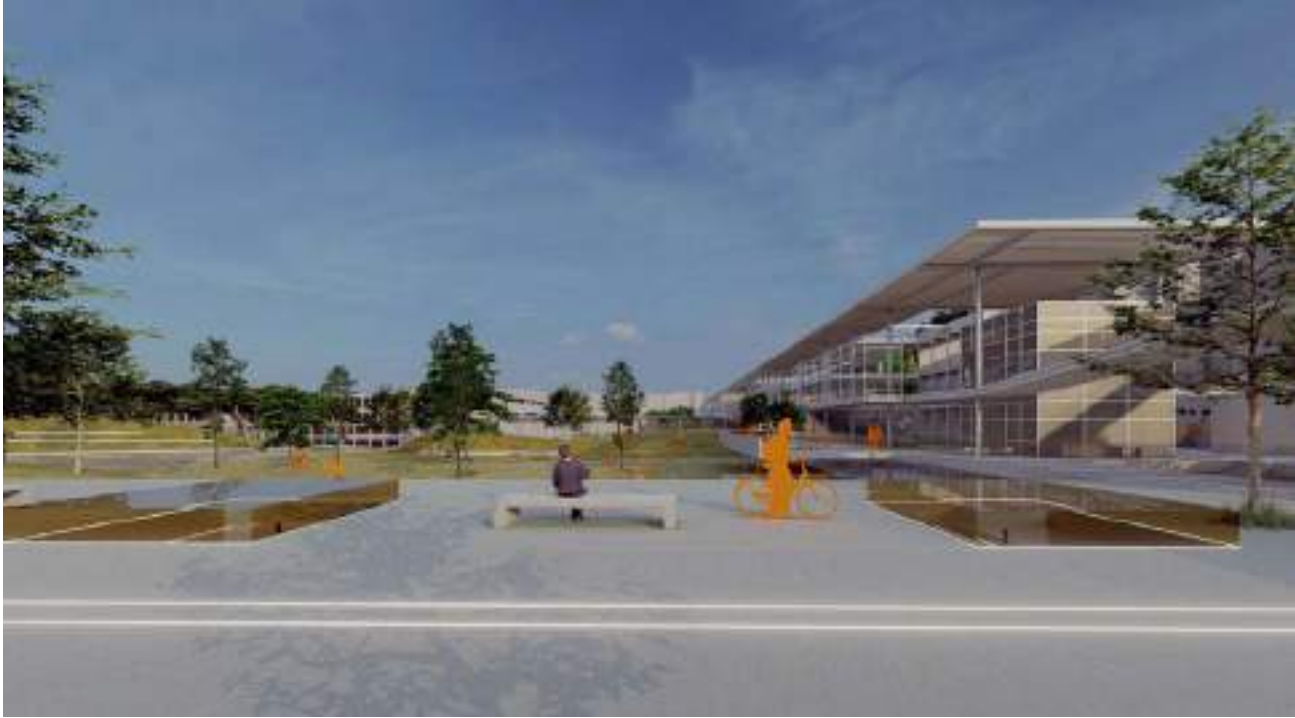

ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ

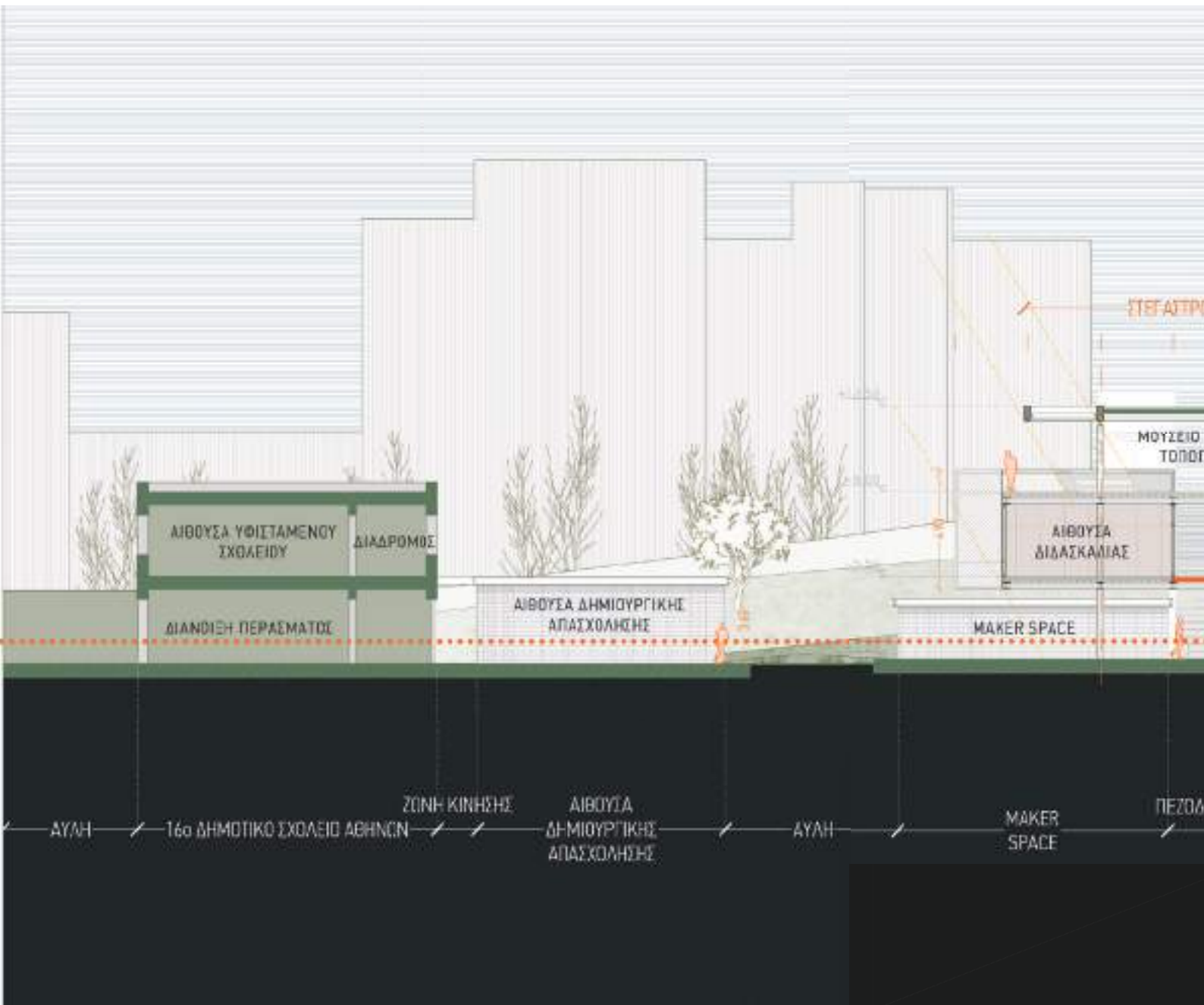
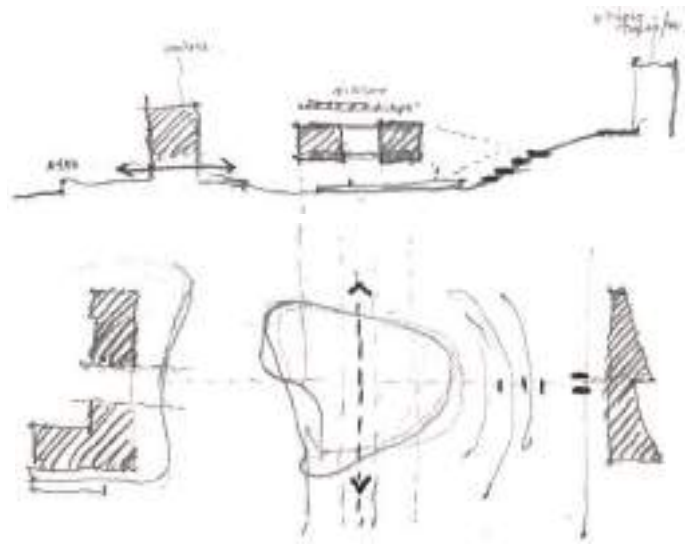

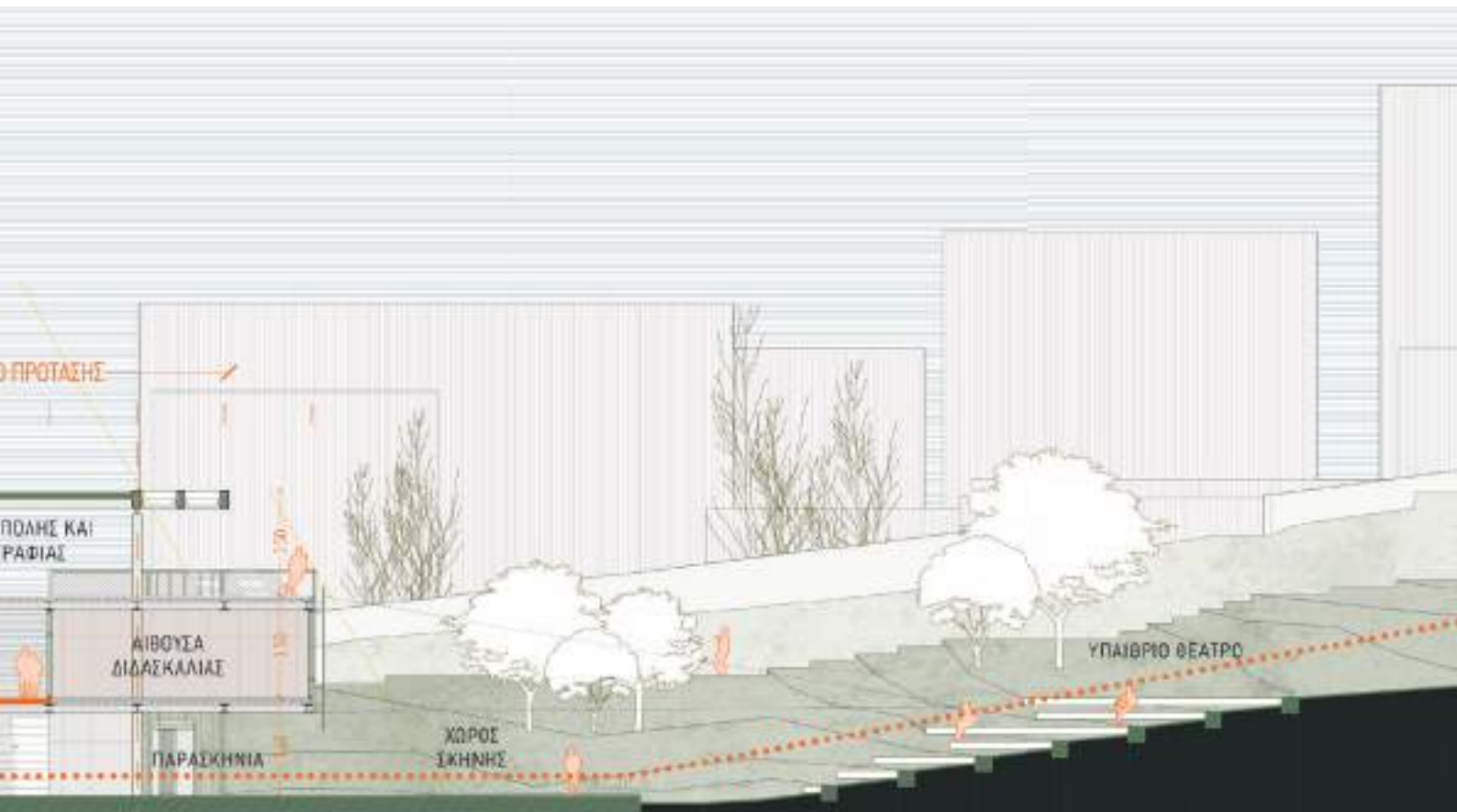

ΟΙΚΟΠΕΔΟ Β'

ΤΟΜΗ 1:200 & ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

ΡΟΜΟΣ

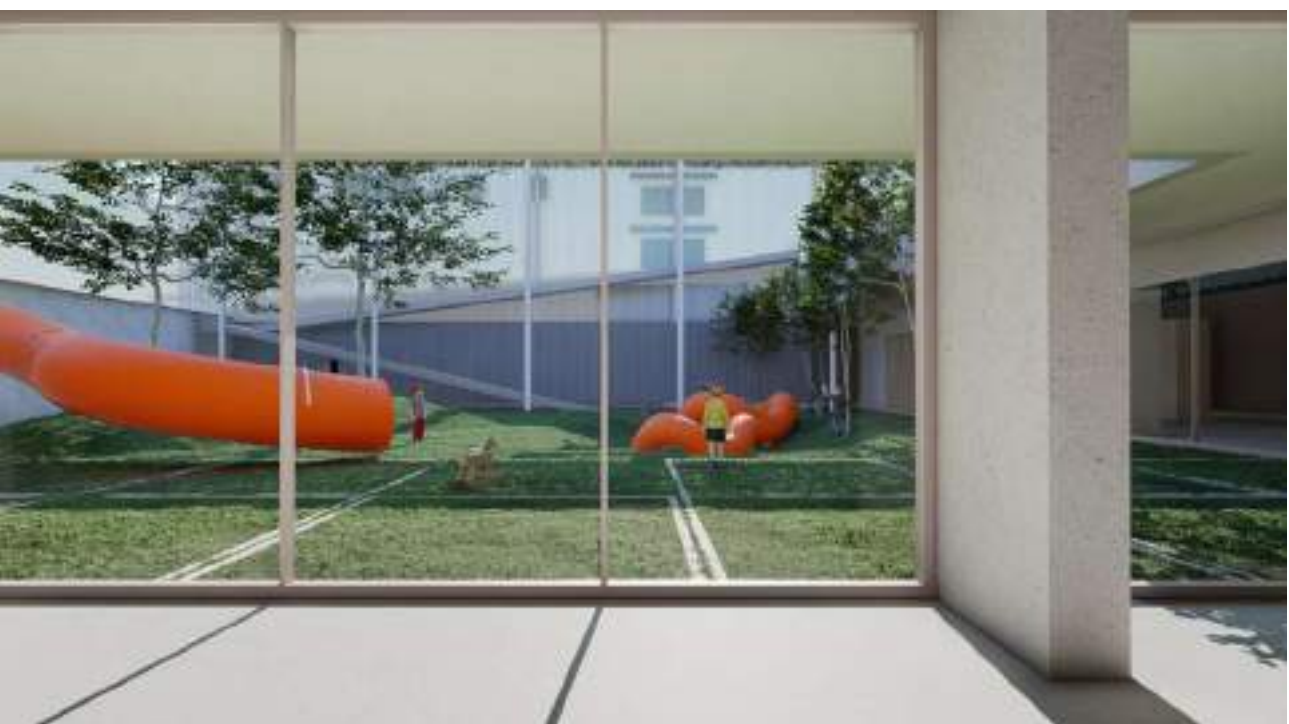
ΘΕΑΤΡΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΣΙΝΕΜΑ

ΤΟΜΗ Β
ΔΙΚΟΠΕΔΟ Β - ΚΛ. 1:200

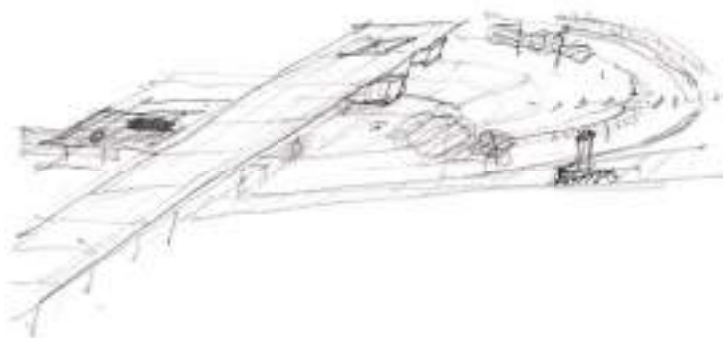

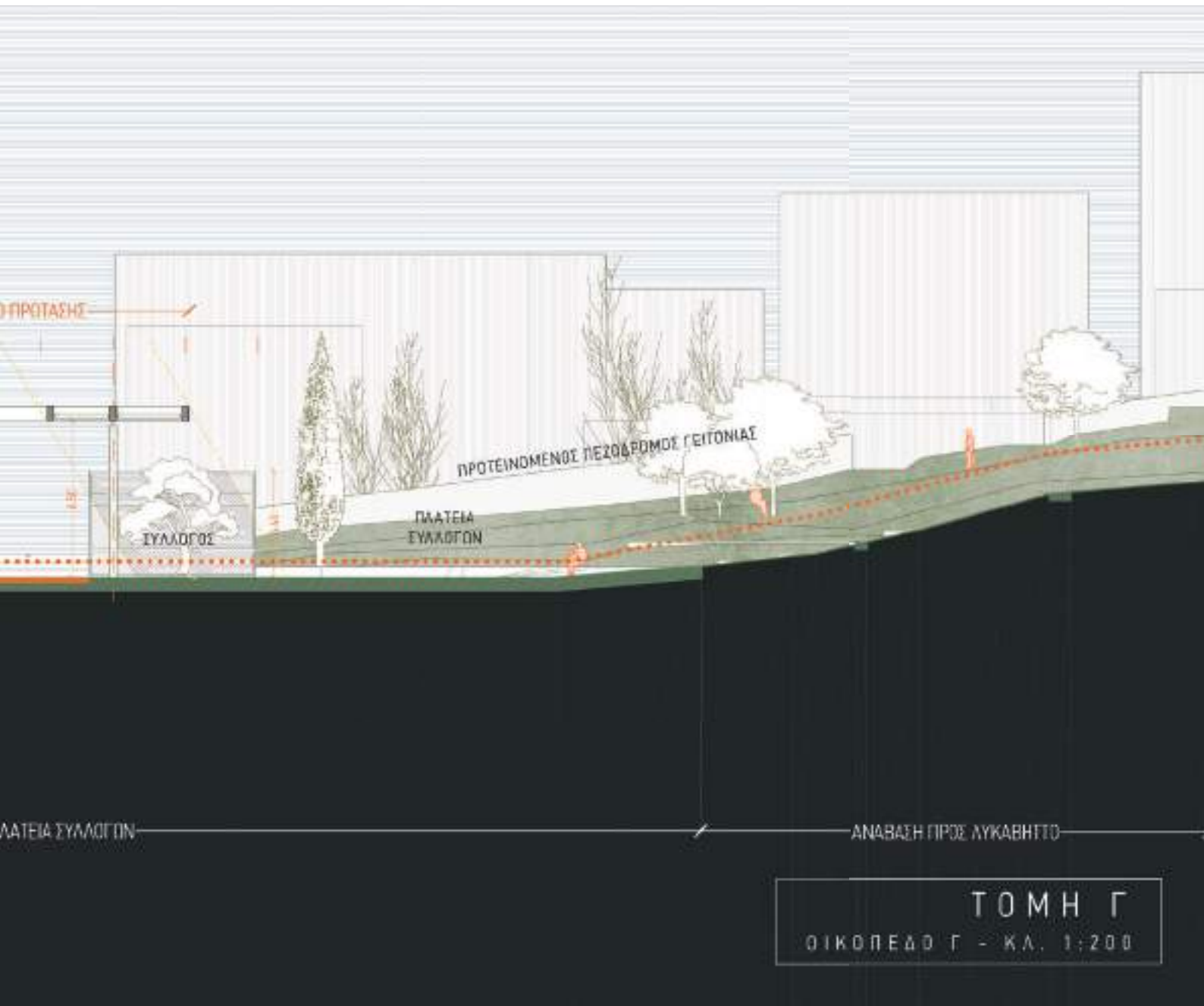
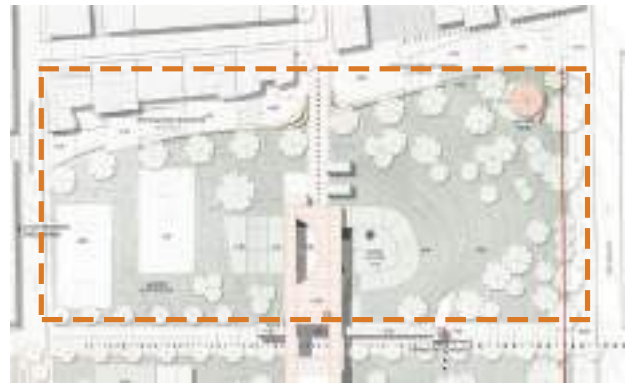

ΟΙΚΟΠΕΔΟ Γ'

ΤΟΜΗ 1:200 & ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

ΠΑΤΕΙΑ ΕΥΑΝΘΩΝ

BIRD'S EYE VIEW

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΤΟΜΗ 1:50

Η ΙΔΕΑ ΕΝΟΣ ΕΥΕΛΙΚΤΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΡΕΨΙΜΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ,
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ

Η ιδέα του σχεδιασμού βασίζεται σε ένα **ενιαίο βιοκλιματικό στέγαστρο - “φίλτρο”**, που διαμεσολαβεί ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον του λόφου και το δομημένο ιστό της πόλης, επηρεάζεται και από τον χαρακτήρα της κάθε περιοχής και δημιουργεί ένα μικροκλίμα στο εσωτερικό του. Το σύστημα αυτό, προκειμένου να είναι ευέλικτο και οικονομικό στη κατασκευή του, βασίστηκε σε εργαλεία όπως ο κánaβος, η επαναληψιμότητα των δομικών του στοιχείων και η απλοποίηση των υλικών του.

Ο κánaβος των 3 μέτρων λειτούργησε σε πολλαπλά επίπεδα. Αφενός, κατέστησε δυνατή τη στήριξη του μεταλλικού στεγάστρου και των κλειστών χώρων που φιλοξενεί από κάτω, προσφέροντας μεγάλη προσαρμοστικότητα στη κατασκευή και αναδιάρθρωσή τους. Συγκεκριμένα, οι χώροι αυτοί ομαδοποιούνται και μονώνονται ως ξεχωριστά συστήματα, τα οποία, αφού ακολουθούν τους κανόνες του κánaβου, ενοποιούνται στο εσωτερικό τους και αναπροσαρμόζονται σε μέγεθος, σύμφωνα με τις ανάγκες της κοινότητας. Αφετέρου, επέτρεψε την προσαρμογή των εξωτερικών ροών στο σώμα της κατασκευής και την ενσωμάτωση φυσικών και αστικών κινήσεων, από και προς τις διάφορες κατευθύνσεις. Σε αυτόν τον χωροκánaβο, μπορεί να προστεθεί και να αφαιρεθεί η οποιαδήποτε κατασκευή, κοινότυπη ή με ειδικές προδιαγραφές και να γίνει μέρος του συστήματος, προσφέροντας έτσι στο κοινωνικό σύνολο πολλαπλά.

Το **στέγαστρο** σχεδιάστηκε ως **σχάρα μεταλλικών δοκών** κλειστής διατομής. Συμπεριφέρεται ως ένα ενιαίο σώμα, απελευθερώνοντας το φορέα και επιτρέποντας την άναρχη και αντισυμβατική στήριξή του. Οι διατομές του στεγάστρου διαστασιολογήθηκαν σε 30x60εκ. καθώς σε αυτό στηρίζονται και αναρτώνται οι ένθετες κατασκευές του χωροκánaβου.

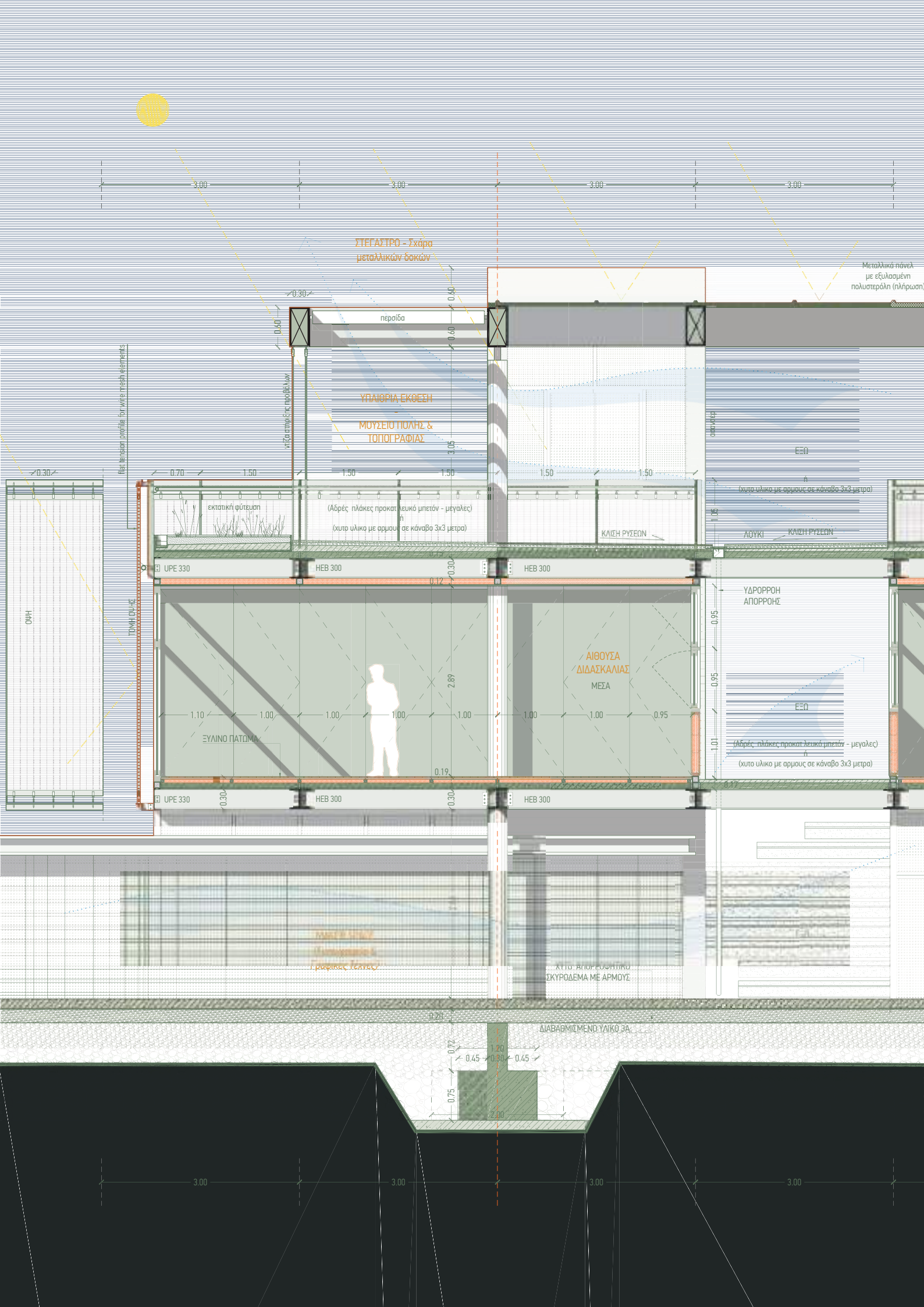
Τα υποστυλώματα δηλαδή στηρίζουν το στέγαστρο και αυτό με τη σειρά του “κρατά” τις κατασκευές που βρίσκονται από κάτω.

Η επιλογή του υλικού από το οποίο θα κατασκευαστεί ο φορέας, ο σχεδιασμός και οι στηρίξεις του αποτέλεσε μία πρόκληση στη διπλωματική αυτή. Η χρήση μεταλλικών υποστυλωμάτων και χιαστών για τη παραλαβή των εφελκόμενων δυνάμεων θα είχε ως αποτέλεσμα την κατάργηση της ελεύθερης προσπέλασης του εδάφους και την ανοιχτότητα που δίδετε το σύστημα αυτό. Από τη φιλοσοφία του επιτρέπει, δηλαδή, θα περνούσαμε στην υλοποίηση μιας πόλης με εμπόδια και αδιέξοδους χώρους. Έτσι, τα στρογγυλά υποστυλώματα Φ30 εκ. από οπλισμένο σκυρόδεμα, σε κánaβο 9x9μ. ή 12x9μ. έδωσαν τη λύση. Στήριξαν το στέγαστρο, επέτρεψαν τις οριζόντιες θεάσεις και προσπελάσεις, **γεφυρώνοντας** ταυτόχρονα τις 2 γειτονίες και τις 2 αντικριστές τοπογραφίες.

Οι **βιοκλιματικές όψεις**, μαζί με το στέγαστρο, ρυθμίζουν τη θερμοκρασία στους εσωτερικούς και ημιυπαίθριους ενδιάμεσους χώρους, δημιουργώντας ένα μικροκλίμα ευχάριστο για τον άνθρωπο, που επιτρέπει τη στάση και την οικειοποίηση του χώρου. Διακρίνονται σε 2 τύπους, υψηλής και χαμηλής πυκνότητας, ανάλογα με τον προσανατολισμό τους, τη χρήση και το βαθμό ιδιωτικότητας του χώρου που προστατεύουν.

Η φιλοσοφία του συνολικού σχεδιασμού και **η ιδέα ενός ευέλικτου και ανοιχτού συστήματος υλοποιείται, εν τέλει, μέσα από την ίδια τη κατασκευή του.**

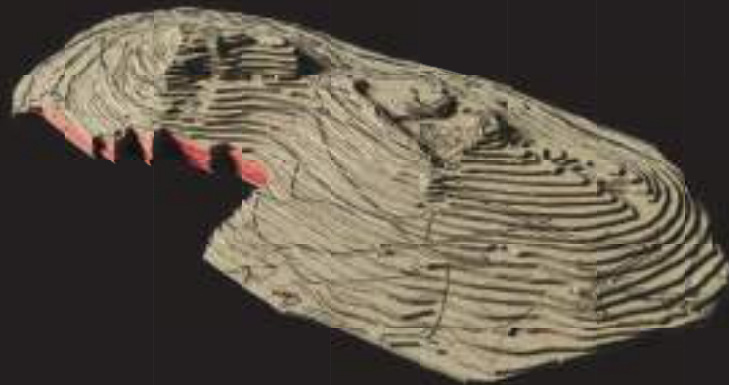
Ε. ΠΡΟΤΑΣΗ - ΠΡΟΠΛΑΣΜΑΤΑ

Τα προπλάσματα που παρήχθησαν για τη τελική παρουσίαση, ήταν τα ακόλουθα:

- α. Πρόπλασμα κλίμακας 1:5000, διαστάσεων 15x8x3.5 εκ.
Γκρι χαρτόνι πάχους 1 χιλ.
- β. Πρόπλασμα κλίμακας 1:2500, διαστάσεων 105x20x17 εκ.
Γκρι χαρτόνι πάχους 3 χιλ.
- γ. Πρόπλασμα κλίμακας 1:1000, διαστάσεων 95x35x13.5 εκ.
Γκρι-καφέ χαρτόνι πάχους 0,8 χιλ.
- δ. Πρόπλασμα κλίμακας 1:1000, διαστάσεων 41.5x41.5x5.4 εκ.
Ξύλο MDF πάχους 3 χιλ., καλούπι για πηλό
- ε. Πρόπλασμα κλίμακας 1:500, διαστάσεων 105x84x17 εκ.
Γκρι-καφέ χαρτόνι πάχους 0,8 χιλ.
- στ. Προπλάσματα Εργασίας

Α. ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1:5000

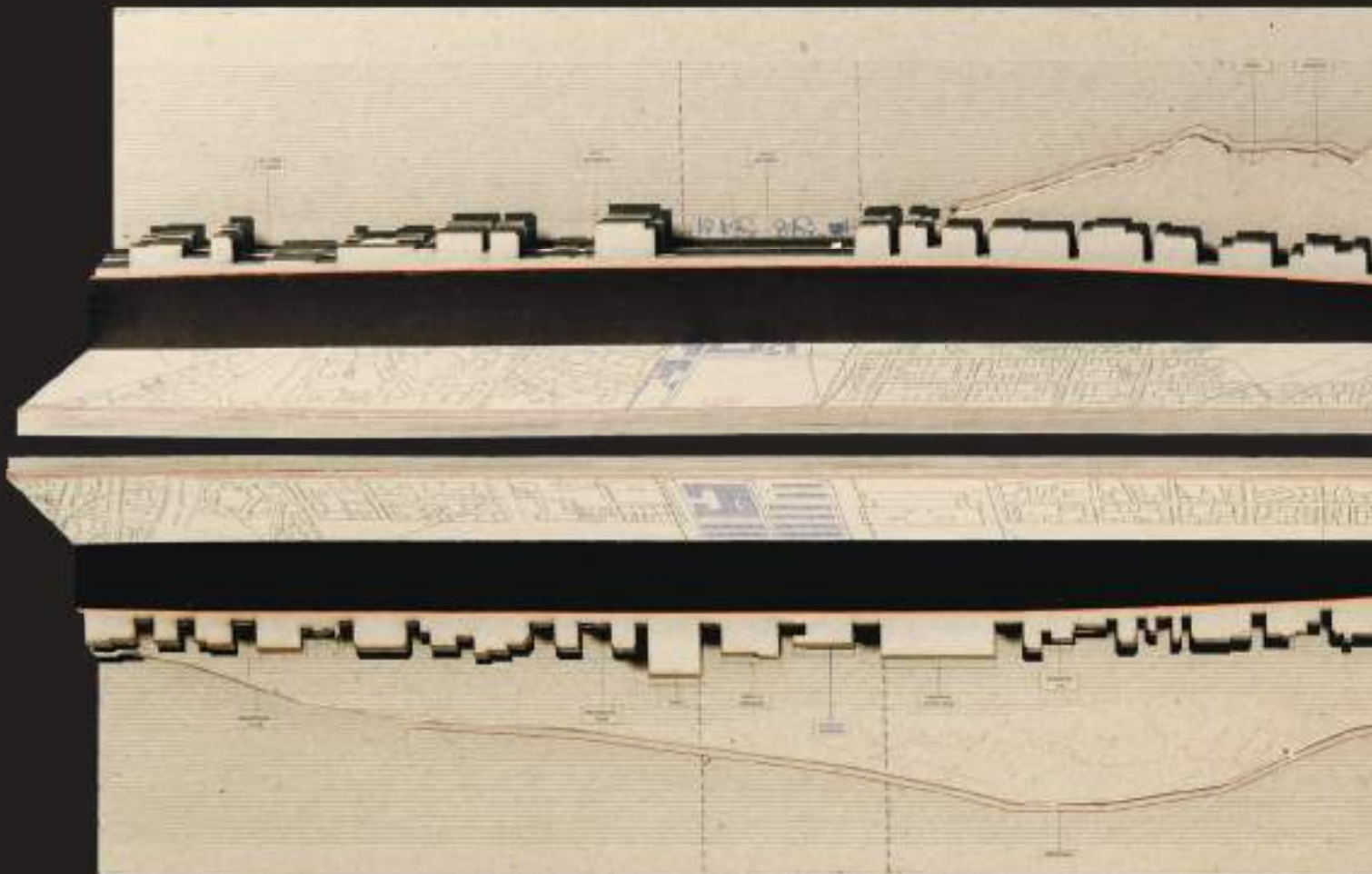
ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΛΟΦΟΥ ΤΟΥ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

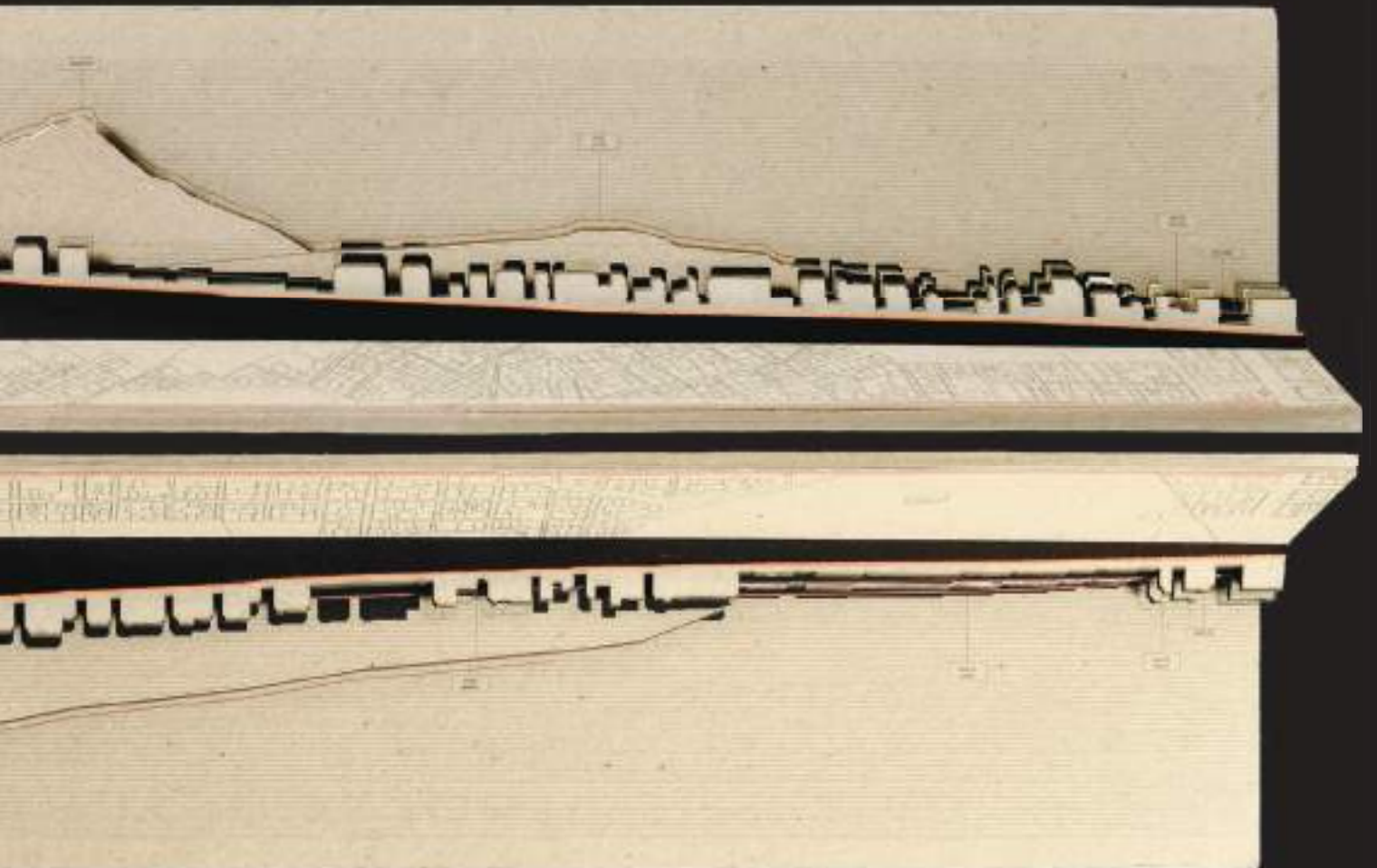
Β. ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1:2500

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΤΟΜΗ ΣΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΤΗΣ Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

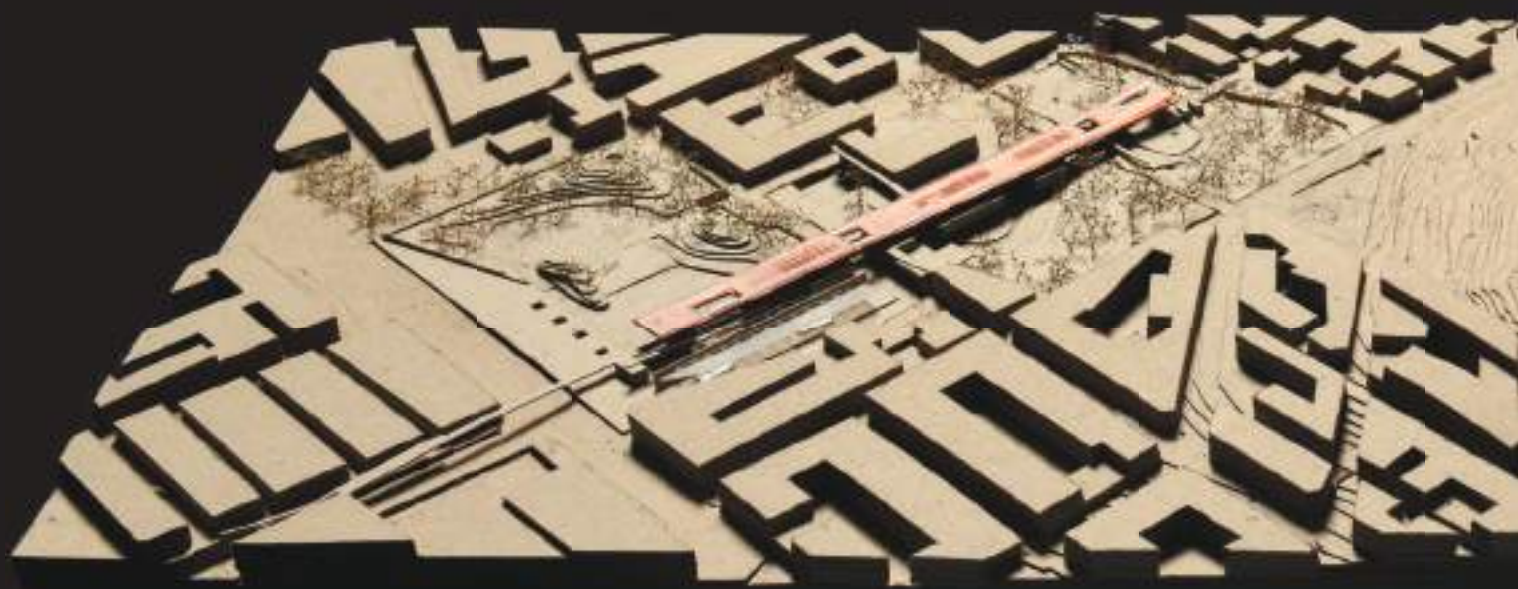

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

Γ. ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1:1000

ΦΥΣΙΚΟΙ & ΑΣΤΙΚΟΙ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΙ - ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΣΤΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΚΛΙΜΑΚΑ

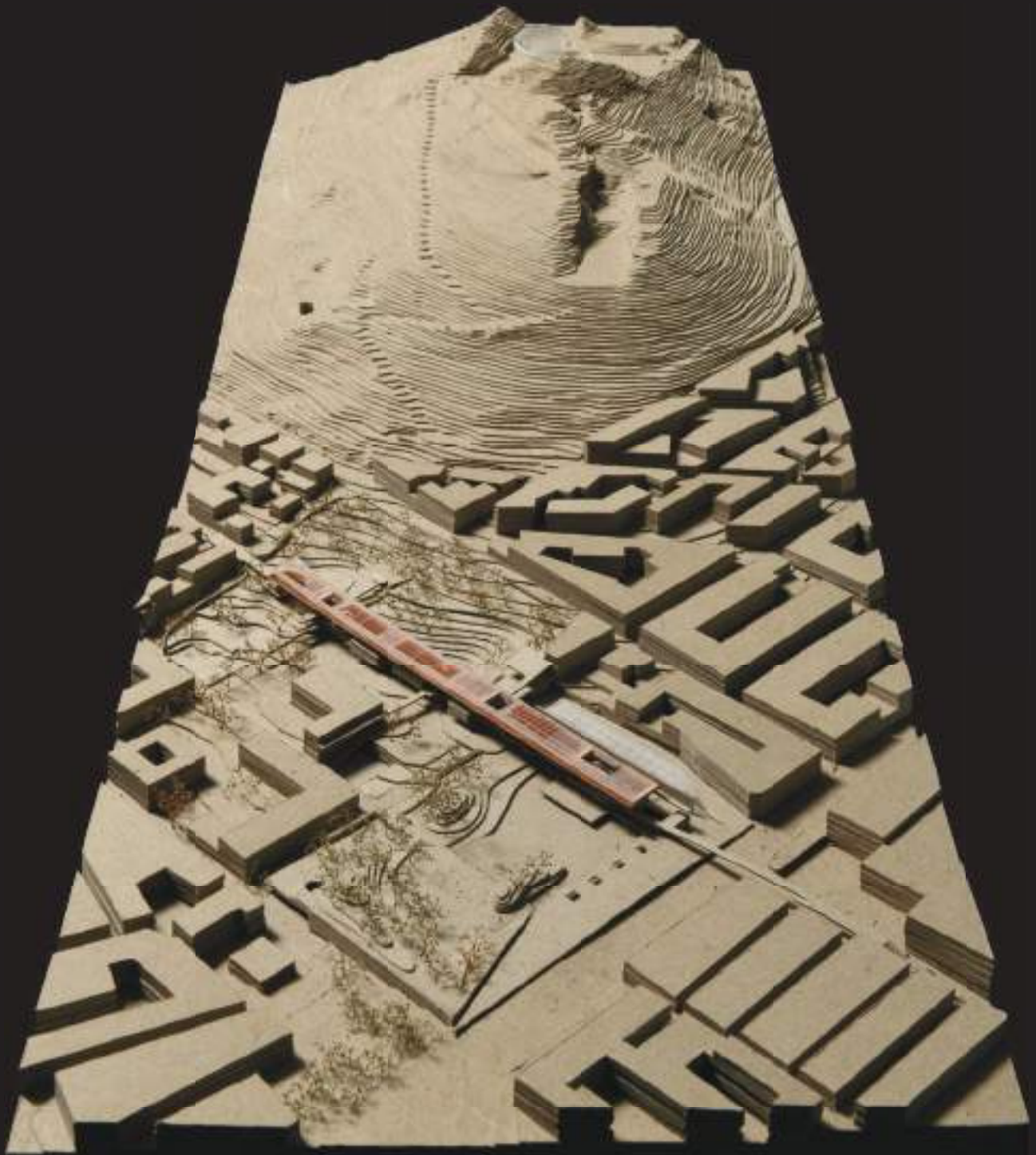

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ
Τ. ΖΕΝΕΤΟΥ

ΤΟ ΣΤΕΓΑΣΤΡΟ -
"ΦΙΛΤΡΟ"

Δ. ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1:1000

ΠΛΑΣΙΜΟ ΤΩΝ ΕΔΑΦΩΝ ΤΟΥ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ

ΣΥΜΒΟΛΗ
ΠΟΛΗΣ & ΛΟΦΟΥ

ΕΙΣΟΔΟΣ
ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ

ΠΛΑΤΕΙΑ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ

ΘΕΑΤΡΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Ε. ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ ΚΛΙΜΑΚΑΣ 1:500

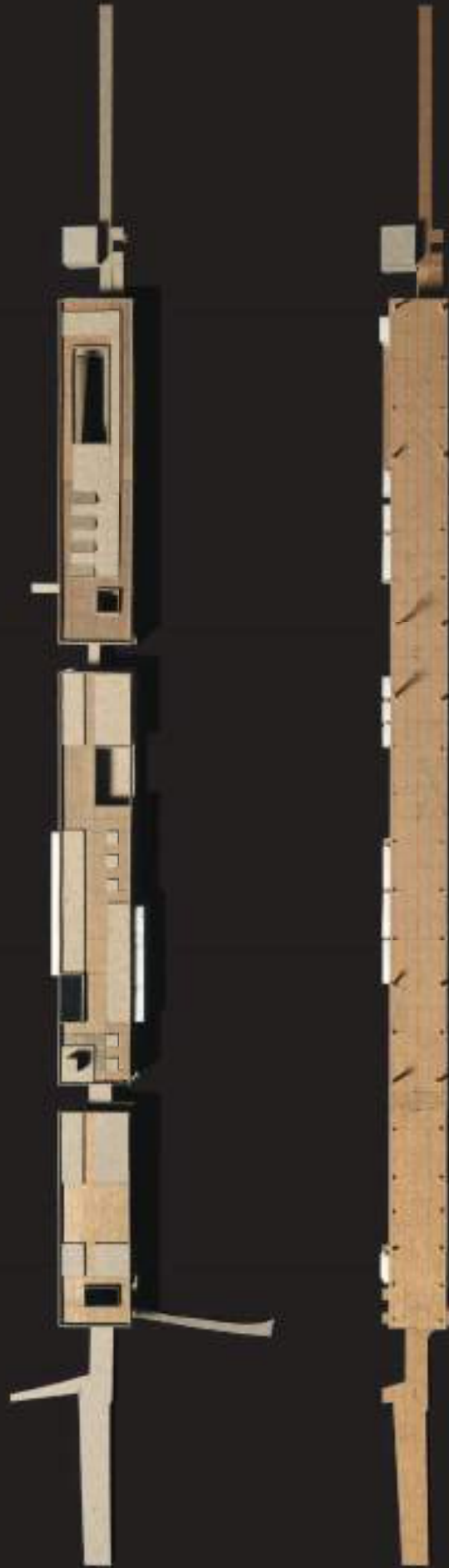
ΠΡΟΤΑΣΗ

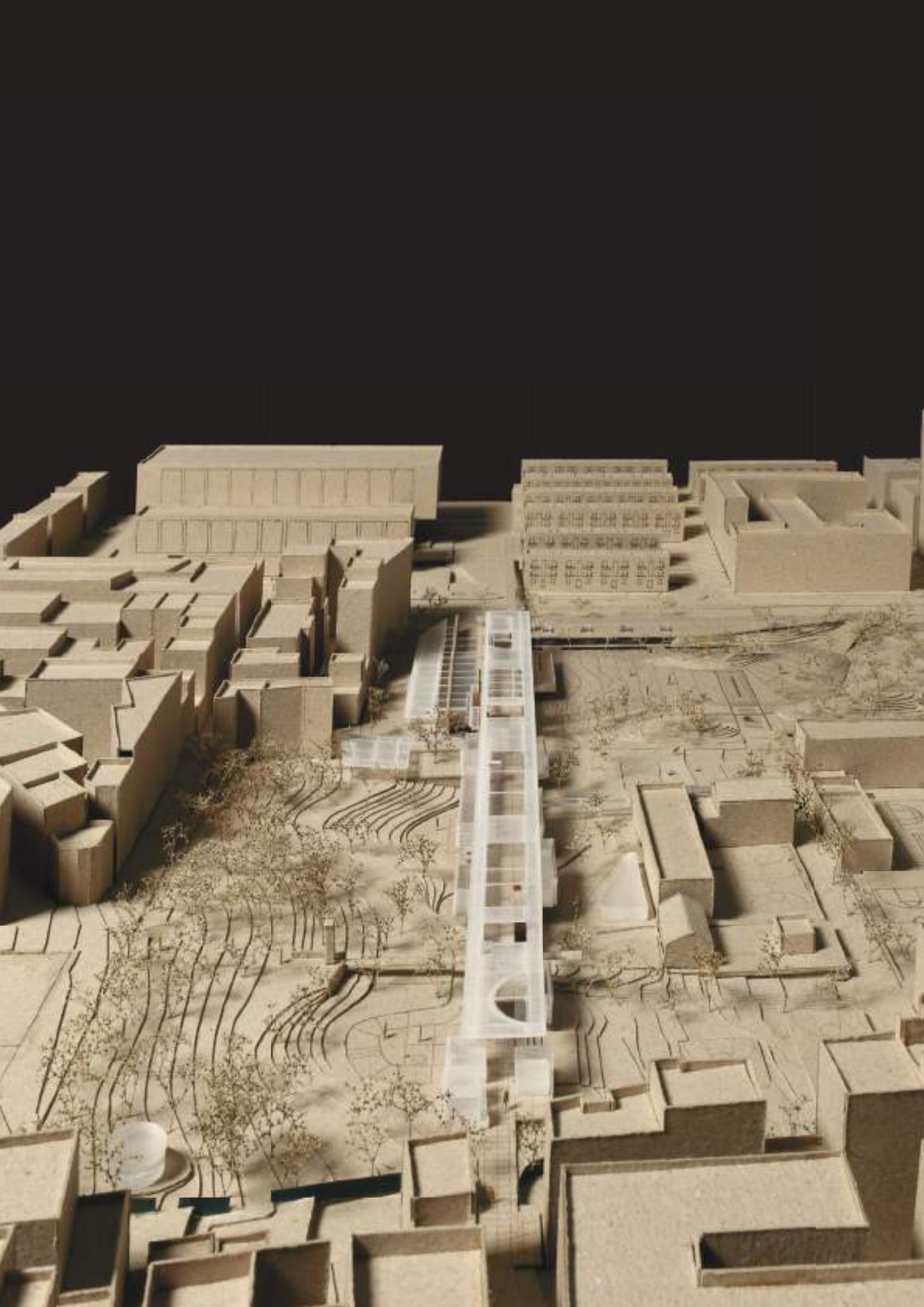

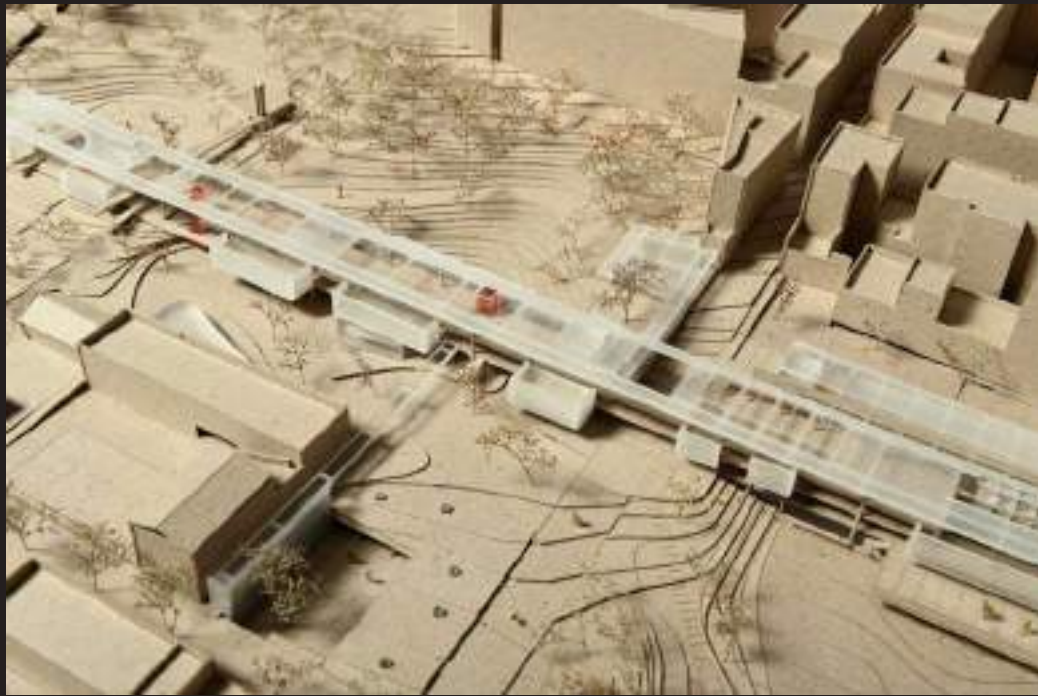

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Πολλές θερμές ευχές σε όλους όσους έκαναν δυνατή αυτή την εργασία!

Ευχαριστώ πολύ τους καθηγητές μου που με συμβουλευσαν και με καθοδηγησαν σε αυτή τη πορεία:

Βαλεντίνη Καρβουντζή
Ρένα Κλαμπατσέα
Παναγιώτη Βασιλάτο

Στη μνήμη:

του Θεωδωρή Ανδρουλάκη, Αρχιτέκτονα Μηχανικό και νονό μου
του Νίκου Κτενά, καθηγητή με τον οποίο ξεκίνησα αυτό το ταξίδι

Ευχαριστώ θερμά για τις πληροφορίες και το χρόνο που μου διέθεσαν, τους/τις:

Κώστα Μωραΐτη, ομότιμο καθηγητή Ε.Μ.Π.
Θεώνη Ξάνθη, Αρχιτέκτονα Μηχανικό
Νίκο Μαμάση, Πολ. Μηχανικό και καθηγητή Ε.Μ.Π.
Παναγιώτη Δευτεραίο, Πολ. Μηχανικό, Υποψήφιο Δρ.
Θαδωρή Βαγενά, υπεύθυνο του Εργαστηρίου Προπλάσμάτων
Καψάλη Φωτεινή, Τεχνολόγο Τοπογράφο Μηχανικό, Υπηρεσία Ιστορικού Αρχείου ΕΥΔΑΠ

Ευχαριστώ ακόμα πιο πολύ όλους όσους με βοήθησαν έμπρακτα σε αυτή μου τη προσπάθεια
και έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό!

τη Μαργαρίτα
το Λάριο
το Σπύρο
το Παυλο
τη Θεοδώρα
την Έλλη
το Ρωμανό
τον Ιάσσανα
τον Αποστόλη
τη Νότα
την Ειρήνη
τη Μαρία
τη Μαρίνα
την Άννα
την Άρτεμη

και την οικογένεια μου που με στήριξαν σε όλο αυτό το εγχείρημα!

**Ε ν
τ έ λ ε ι ,**

Η βίωση του
λόφου μέσα
από τις όψεις
της πόλης.

Η βίωση της
πόλης μέσα
από ένα
έδαφος που
φέρει τις
Δυνάμεις
του Τόπου.

